

Привредна кретања у АП Војводини

јануар - јун 2024. године

Нови Сад, август 2024. године

САДРЖАЈ:

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - ЈУН 2024. ГОДИНЕ	3
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	14
III. ПОЉОПРИВРЕДА.....	21
IV. ИНДУСТРИЈА	27
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО.....	32
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО	38
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО.....	41
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА.....	46
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	47
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	52
Спољнотрговинска робна размена, по економској намени Европске уније	53
Спољнотрговинска робна размена, по Класификацији делатности (КД 2010).....	54
Спољнотрговинска робна размена по земљама	59
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена	62
Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије	62
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине	63
IX. ЗАПОСЛЕНОСТ	69
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ	74
XI. ЗАРАДЕ.....	78
ИЗВОР ПОДАТАКА.....	82

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - ЈУН 2024. ГОДИНЕ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2020.	2021.	2022.	2023.	I-VI 2024.
БДП, реални раст у сталним ценама (%)	-0,9	7,7	2,5	2,5¹	4,5
БДВ по делатностима, учешће у укупном БДП					
Пољопривреда	6,3	6,3	6,5	5,2	3,7 ²
Индустрија	19,4	18,9	20,0	20,6	23,0
Грађевинарство	5,4	6,0	5,5	5,7	4,8
Услуге	51,7	51,5	52,0	51,2	52,4
Инфлација (стопа раста)	1,6	4,0	11,9	12,1	5,0
Фискални дефицит/суфицит, % БДП	-8,0	-4,1	-3,2	-2,2	0,8
Јавни дуг, % БДП (општи ниво државе)	57,8	57,1	55,6	52,3	50,3
Пољопривреда АП Војводине					
Остварена производња пшенице, t/ha	5,2	6,3	5,4	5,8	5,9 ³
Остварена производња кукуруза, t/ha	8,4	6,4	4,4	7,8	-
Остварена производња шећерне репе, t/ha	54,4	52,5	48,7	49,6	-
Остварена производња малине, t/ha	3,8	4,1	4,7	4,4	4,3
Остварена производња јабуке, t/ha	25,4	26,0	25,1	20,0	-
Остварена производња грожђа, t/ha	8,5	8,2	8,5	7,9	-
Индустрија АП Војводине (индекс)	103,0	105,2	104,2	103,0	98,2
Рударство	96,6	93,9	100,1	97,1	97,3
Прерађивачка индустрија	103,3	104,8	104,1	102,4	98,3
Снабдевање ел.енергијом, гасом, паром и клим.	97,9	139,4	110,7	124,5	98,9
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	86,3	105,8	98,2	129,2	121,6
Промет робе у трговини на мало АП Војводине (индекс)					
Текуће цене (индекс, претходна година = 100)	103,1	116,8	121,9	110,3	114,4
Сталне цене (индекс, претходна година = 100)	103,2	111,1	104,4	99,5	110,1
Туризам АП Војводине					
Доласци (индекс, претходна година = 100)	47,9	159,4	156,3	102,9	107,6
Ноћења (индекс, претходна година = 100)	55,3	154,3	128,4	100,3	105,6
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	95,9	128,8	138,9	97,1	99,4
Извоз (индекс, претходна година = 100)	99,0	123,4	123,1	103,3	103,0
Увоз (индекс, претходна година = 100)	92,9	134,0	152,7	92,8	96,8
Стопа запослености у АП Војводини (%)	48,4	48,5	49,3	50,3	51,2⁴
Стопа незапослености у АП Војводини (%)	7,6	9,5	8,1	9,0	9,6
Просечна нето зарада у АП Војводини (РСД)	57.186	62.494	71.236	81.386	91.362⁵

¹ Процена реалног раста БДП-а за 2023. годину (на бази кварталног обрачуна РЗС-а).

² Квартални обрачун на бази података РЗС-а за први квартал 2024. године.

³ Подаци РЗС-а о очекиваној производњи према стању на дан 23. мај 2024. године.

⁴ Стопа (не)запослености за први квартал 2024. године

⁵ Нето зарада за период јануар - мај 2024. године.

Упркос још увек рестриктивним монетарним условима, **рецесија на глобалном нивоу је избегнута**, а светска привреда се од почетка 2024. године опоравља и брже него што се очекивало. Међутим, **ризичи по глобални раст и даље постоје**, а као кључни истичу се могући раст светских цена енергената и других примарних производа, под утицајем геополитичких тензија на Блиском истоку и у Украјини, постојанија базна инфлација у условима затегнутог тржишта рада, слабији изгледи привредног раста Кине и повећана економска фрагментација и протекционизам. С друге стране, на бржи темпо глобалног привредног раста могу утицати експанзивнија фискална политика, бржи пад инфлације и каматних стопа од очекиваног, као и позитивнији утицај вештачке интелигенције и структурних реформи на продуктивност.

Упркос вишедимензионалној кризи и изложености шоковима из међународног окружења, **Србија је успела да сачува стабилност своје економије**, као и **поверење потрошача и инвеститора**, о чему сведоче рекордни приливи страних директних инвестиција (СДИ), наставак раста запослености и зарада у приватном сектору, највиши ниво девизних резерви, а пре свега **кумулативни реални раст бруто домаћег производа (БДП) од око 12% у периоду 2020-2023.**

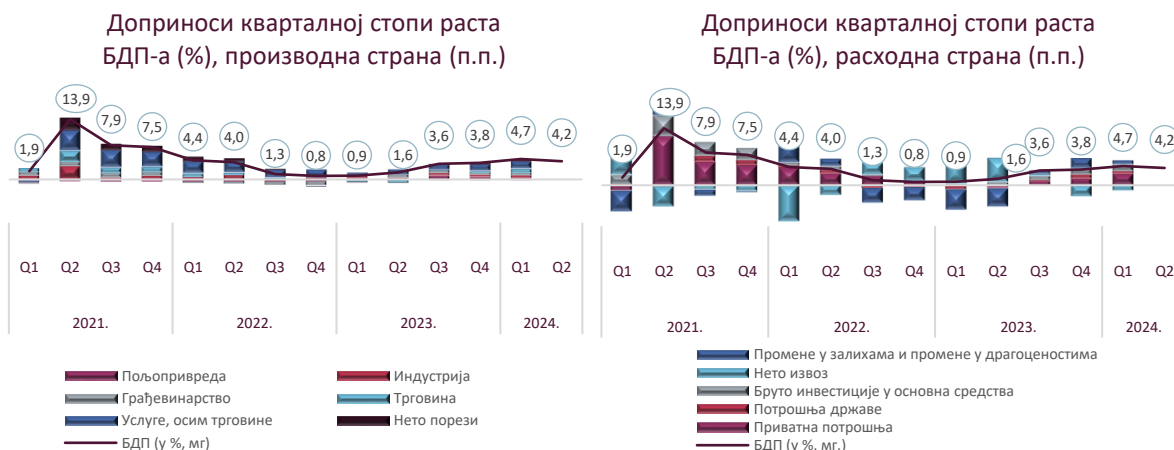
Економска активност Републике Србије од почетка 2024. године убрзава у већој мери него што се претходно очекивало. На међугодишњем нивоу, у првом кварталу остварен је реални раст БДП-а од 4,7%, а у другом кварталу раст БДП-а од 4,2% м.г., према прелиминарној процени РЗС-а.

Посматрано с производне стране, **раст БДП-а су највише водили услужни сектори, посебно трговина**, као и **грађевинарство и прерађивачка индустрија**. Наиме, **услужни сектори су наставили да убрзавају раст у другом кварталу 2024**, чиме су допринели расту економске активности са 2,8 п.п., према подацима НБС-а. На то пре свега упућују подаци из области трговине, с обзиром на повећан промет робе у трговини на мало, а такође раст је забележен и у угоститељству, где је повећан промет мерен и укупним бројем долазака и укупним бројем ноћења туриста. **Раст активности је забележен и у грађевинарству**, у прилог чему говори и раст производње у области „остало рударство“, која највећим делом обухвата експлоатацију грађевинског материјала, као и раст производње грађевинског материјала. Повећан је и број издатих грађевинских дозвола, као и вредност изведених грађевинских радова. **Прерађивачка индустрија је такође наставила позитивна кретања**, упркос и даље скромној екстерној тражњи. Међутим, иако је екстерна тражња из зоне евра и даље ниска, она се ипак опоравља, на шта указује податак о расту БДП-а у два квартала ове године од по 0,3%, што треба позитивно да се одрази на српски извоз и производњу прерађивачке индустрије. С друге стране, нето извоз је негативно доприносио расту економске активности у другом кварталу, услед бржег раста увоза од извоза у условима текућег инвестиционог циклуса.

Посматрано са расходне стране, **раст БДП-а Републике Србије у другом кварталу 2024. године био је вођен домаћом тражњом**, у оквиру које су највећи допринос дале потрошња домаћинства и инвестиције у основне фондове. Наиме, **приватна потрошња наставила је четврти квартал заредом да убрзава на мг. нивоу**, што је са 3,2 п.п. допринело расту БДП-а у другом кварталу 2024, према подацима НБС-а. На раст потрошње домаћинства упућује **повећан промет робе у трговини на мало, раст промета у угоститељству**, као и **повећан број и долазака и ноћења домаћих туриста**. Такође, и **увоз потрошне робе бележи раст**. Ако се посматрају извори приватне потрошње, раст потрошње домаћинства је у другом кварталу био вођен њеним основним извором – **масом зарада**, која наставља да бележи двоцифрени номинални мг. раст, док је, захваљујући даљем успоравању инфлације, забележен и реални раст. Истовремено, потрошња домаћинства подржана је и **кредитима намењеним потрошњи**, који од трећег квартала 2023. постепено убрзавају мг. раст, као и **растом пензија**. Такође, **дознаке становништва** су након годину дана поново забележиле раст на мг. нивоу. **Државна потрошња је такође порасла** у другом кварталу за 2,7% мг., чиме је наставила позитивно да доприноси расту БДП-а (0,4 п.п.), вођена растом издатака за запослене у јавном сектору и набавку робе и услуга. **Приватне инвестиције задржале су позитивну динамику** из претходног квартала и, према процени НБС-а, у другом кварталу су забележиле мг. раст од 8,3%. На раст приватних инвестиција упућују, пре свега, подаци из области грађевинарства, које је забележило раст за 10,0% мг. У прилог томе говори раст броја издатих грађевинских дозвола на мг. нивоу, као и раст производње грађевинског материјала. Истовремено, снажан раст бележи и увоз опреме, који је у другом кварталу био већи за 25,4% у односу на исти период претходне године. У погледу извора финансирања инвестиција, **прилив СДИ у досадашњем делу 2024. већи је за 6,7% у односу на исти период претходне године**. Такође, у другом кварталу бележи се и **раст инвестиционих кредита** за 2,2% мг., а процењује се да је највећи део приватних инвестиција финансиран из остварене профитабилности предузећа у претходним годинама. Наставак реализације инфраструктурних пројеката које финансира држава, према процени НБС-а, допринео је **убрзању раста државних инвестиција** на 8,0% мг. у другом кварталу 2024, а у складу с тим, процењује се да су **укупне фиксне инвестиције повећане за 8,2% мг.**, уз допринос расту БДП-а од 1,9 п.п. у другом кварталу. **Повећање залиха** у другом кварталу је, према процени НБС-а, позитивно допринело расту БДП-а (1,8 п.п.), што је великим делом и резултат ниске базе из претходне године.

Захваљујући поменутом успоравању инфлације, расту реалног расположивог дохотка грађана и интензивирању инвестиционог циклуса, **убрзање реалног раста привредне активности Србије из друге половине прошле године настављено је и у првој половини ове године, када је реални раст БДП-а укупно посматрано износио у просеку 4,5% међугодишње.**

С обзиром да су раст привредне активности, као и кретање кључних макроекономских индикатора Републике Србије у првој половини 2024. године премашили очекивања, **НБС је повећала пројекцију раста БДП-а за 2024. годину, са 3,5% (претходна пројекција) на 3,8%.** ММФ оцењује да ће тај раст бити један од највећих у региону средње и југоисточне Европе.

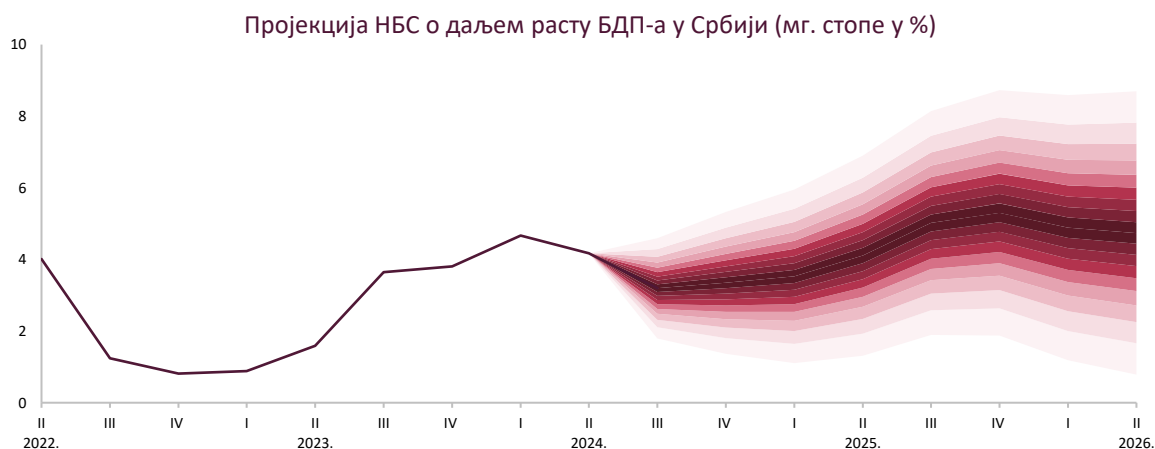
Посматрано са расходне стране, као и раније, **раст економске активности ће у 2024. водити домаћа тражња**, уз позитиван допринос свих њених компонената. Већи позитиван допринос очекује се од **приватне потрошње**, којој ће допринети **наставак раста запослености и зарада** (пре свега у приватном сектору), али и **пензија**. Како ће очекивани раст зарада бити највећим делом резултат **повећане продуктивности рада**, по овом основу се не очекују значајнији инфлаторни притисци. Такође, расту реалног расположивог дохотка за потрошњу допринеће **даље успоравање инфлације и нижи трошкови отплате стамбених кредита** услед одлуке НБС да привремено ограничи ове каматне стопе до краја текуће године. Истовремено, **почетак ублажавања монетарних политика** НБС и Европске централне банке (ЕЦБ) одразиће се и на генерално повољније услове финансирања, што ће пружити подршку даљем **расту кредитне активности и по том основу расту расположивог дохотка**. Очекује се да ће **државна потрошња у 2024. и надаље позитивно доприносити расту БДП-а**, уважавајући планиране издатке за плате и пензије и раст расхода за робу и услуге по основу реализације програма „Скок у будућност – Србија Експо 2027”. Важан фактор привредног раста су инвестиције у основна средства, које повећавају производни потенцијал економије. Очекује се **убрзан раст приватних инвестиција у 2024. години** и њихов позитиван допринос БДП-у, као резултат **очуваног инвестиционог поверења, повољних изгледа раста наше привреде**, као и доказане отпорности на негативне екстерне потресе у претходном периоду. Такође, **смањени глобални инфлаторни притисци**, уз очекивано ублажавање услова финансирања, пружитиће додатни подстицај укупном инвестиционом сентименту. Значајан подстицај инвестицијама наставиће да пружају СДИ, док ће основни **извор финансирања приватних инвестиција остати сопствени капитал**, као резултат повећане профитабилности привреде у претходним годинама. Паралелно са растом приватних **очекује се раст државних инвестиција**. Планирани су значајни пројекти **у саобраћајној, енергетској и комуналној инфраструктури**, који ће бити финансирани средствима државе, а захваљујући програму „Скок у будућност – Србија Експо 2027”, могу се очекивати и додатна значајна улагања у осталу јавну инфраструктуру. НБС претпоставља **постепено опорављање залиха током 2024. године**, будући да је њихов велики део искоришћен током претходне године за домаћу потрошњу, а делом и за извоз. Расту залиха доприносе и **пренете залихе пољопривредних производа** као резултат добре прошлогодишње пољопривредне сезоне. Захваљујући **инвестицијама у извозне секторе** из претходних година, као и постепеном опоравку екстерне тражње, **НБС пројектује даљи раст српског извоза у 2024. години**. Бржем расту извоза у текућој години требало би да допринесе и **добра прошлогодишња пољопривредна сезона, посебно јесењих култура**, која је резултирала вишим приносима примарних пољопривредних производа и знатно изнад домаћих потреба. Поред пољопривреде, бржи раст робног извоза **очекује се и по основу већег извоза прерађивачке индустрије**. Очекује се **суфицит у размени услуга са иностранством**, а као резултат раста извоза, **пре свега ИКТ и пословних услуга, туризма и услуга авио - транспорта**. Ипак, услед планираних инвестиционих активности и раста приватне потрошње, НБС пројектује **већи раст увоза робе и услуга од извоза**, што ће за последицу имати **негативан допринос нето извоза у 2024. години**.

Посматрано са производне стране, **раст БДП-а у 2024. години и надаље ће водити услужни сектори**, чему ће посебно допринети **раст приватне потрошње**, подржан **позитивним трендовима на тржишту рада, растом зарада, као и расположивог дохотка**, нарочито у условима успоравања инфлације и почетка ублажавања монетарних услова. У складу са бржим растом потрошње и услужних делатности, што ће за резултат имати и бољу наплату пореских прихода, НБС очекује **позитиван допринос расту БДП-а од нето пореза**. Пројектован је и **раст производних сектора**, са највећим позитивним доприносом од **грађевинарства**, који ће

подржати планирана реализација **инфраструктурних пројеката у области саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре**. Позитиван допринос БДП-у пројектује се и од **прерађивачког дела индустрије**, у којем се очекује активирање нових и проширење постојећих капацитета. У оквиру прерађивачке индустрије позитиван допринос расту БДП-а требало би да пружи и **аутомобилска индустрија, услед почетка производње електричних возила у Крагујевцу**. Благ позитиван допринос очекиван је и од **рударства услед веће експлоатације угља и руде метала, нарочито бакра**. С друге стране, **енергетика** ће, због смањене производње у првом полугодишту, дати **негативан допринос** привредној активности у 2024. години, док се наредних година очекује позитиван допринос од енергетике, као резултат **планираних структурних реформи у складу са аранжманом с ММФ-ом, као и почетка рада новог погона у термоелектрани Костолац крајем ове године**. Када је реч о **пољопривреди**, имајући у виду процене о **нижој производњи пшенице и појединих сорти воћа, као и неповољне временске услове током лета**, у новој пројекцији НБС претпоставља да ће пољопривредна производња имати **благи негативни допринос расту БДП-а у 2024.** С друге стране, модернизација опреме и већа примена агротехничких мера, чему треба да допринесу и повећане државне субвенције пољопривреди, уз претпоставку да ће сезона бити просечна, требало би да се одрази на благи раст пољопривредне производње у наредним годинама.

Имајући све наведено у виду, **и у наредним годинама се очекује додатно убрзање економске активности Србије, на распон 4-5% у 2025. и 2026. години**, према најновијим пројекцијама НБС. Реализација инвестиција планираних поводом **међународне изложбе Експо 2027.** (укупне процењене вредности око 18 млрд евра), утицаће на раст доприноса грађевинарства, прерађивачке индустрије и већине услужних сектора у наредним годинама. Такође, треба поменути и очекивани опоравак зоне евра, а тиме и екстерне тражње.

У шест месеци 2024. године, на консолидованом нивоу забележен је **суфицит државе од 33,2 млрд динара или 0,8% БДП-а**. Процена дефицита државе за 2024. годину, на консолидованом нивоу, остала је непромењена у односу на претходни план (2,2% БДП-а), при чему су благо кориговани навише и приходи и расходи, за по 0,1 п.п. Корекција јавних прихода (на 42,7% БДП-а) вођена је **бољом од очекиване реализације прихода у досадашњем току године**, а корекција расхода (на 44,9% БДП-а) **већим капиталним улагањима у јавну инфраструктуру, али и повећањем текућих расхода за социјалну помоћ и трансфере становништву**, што је омогућено преусмерењем неискоришћених средстава намењених сектору енергетике. Према новој Фискалној стратегији, **у 2025. и 2026. очекује његово привремено повећање на 2,5% и 2,3%, респективно**, вођено већим капиталним расходима за потребе реализације програма „Скок у будућност – Србија 2027“. Ипак, то повећање дефицита неће угрозити **опадајућу путању јавног дуга**, који би у наредном периоду требало да буде смањен на око 50% БДП-а.

Учешће јавног дуга сектора државе у БДП-у Републике Србије је **на крају јуна 2024. године износило 50,3%**. Јавни дуг опште државе за 2024. годину пројектован је на 52,0% БДП-а.

Када је реч о **регионалној расподели БДП-а Србије**, према последњим подацима РЗС-а (који се односе на 2022. годину), учешћа региона у националном БДП-у су: на водећем месту Београдски регион (40%), након њега **Регион Војводине (26,4%)**, а потом следе Регион Шумадије и Западне Србије (18,4%) и Регион Јужне и Источне Србије (15,2%). **БДП по глави становника у Војводини износи 1.073 динара (2022)**, што је за 21,2% више у односу на 2021. годину, а за 0,8% више од националног БДП-а по глави становника у истом периоду (који је износио 1.065 хиљада динара). **Посматрано по секторима делатности**, највећи допринос БДВ-у Војводине даје сектор **Услуга (51% БДВ-а Војводине)**, сектор Индустрије ствара 34%, а Пољопривреде 15% БДВ-а Војводине.

Учешће региона у националном БДП-у,
2022. године

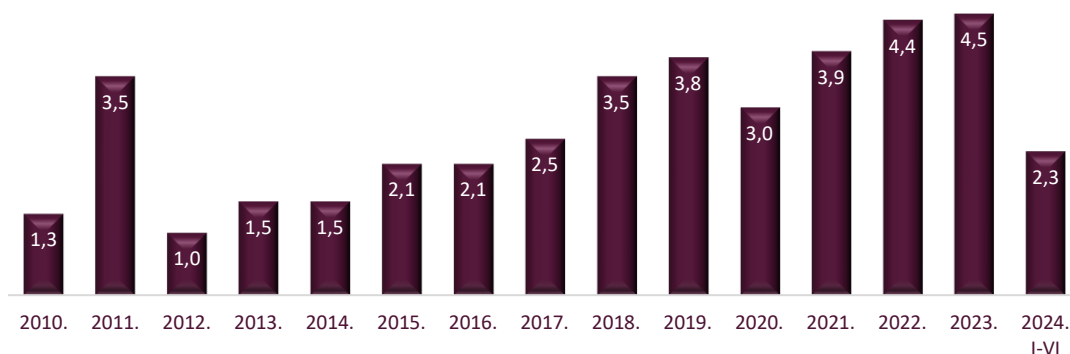

БДП по глави становника (у хиљ. РСД)

Србија се, након спроведених захтевних економских реформи у претходном периоду, позиционирала као **једна од најзначајнијих инвестиционих дестинација** Централне и Источне Европе. Почев од 2007. године, Србија је привукла преко **46 млрд евра СДИ**. Од укупно **23,1 млрд евра СДИ у периоду 2018-2023**, преко 12 млрд евра усмерено је у разменљиве секторе, од чега скоро **седам млрд евра у прерађивачку индустрију**. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска индустрија, ауто, прехранбена, гума и пластика) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. Прилив СДИ у Србији је у **2023. години забележио рекордни ниво** од 4,5 млрд евра. Посматрано на нивоу **првог полугодишта 2024. године, прилив СДИ у Србију је премашао 2,3 млрд евра**, што је за **6,7% више** него у истом периоду прошле године. При томе, четири петине прилива СДИ било је у облику власничког капитала и реинвестиране добити, што потврђује **одређење страних инвеститора да наставе да улажу у Србију**. Посматрано по делатностима, **највише улагања било је усмерено у грађевинарство, рударство, информисање и комуникације и прерађивачку индустрију**.

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

Војводина је у последњих двадесет година привукла СДИ у вредности од око **11,9 млрд евра**. Укупно **658 компанија** је инвестирало у Војводину, од чега тренутно активно послује **476 компанија**, које запошљавају преко 105.000 запослених. СДИ у Војводини су у највећој мери усмераване у **агробизнис (28%), аутомобилску индустрију (14%) и финансијски сектор - банке (11%)**, а највеће инвестиције забележене су из **Немачке (2,0 млрд евра), САД (1,3 млрд евра) и Италије (1,0 млрд евра)**.

Инфлација у Србији је од почетка 2024. године, из месеца у месец, бележила успоравање на међугодишњем нивоу – **у мају се вратила у границе циља** када је износила **4,5% мг.**, у јуну је **додатно успорила на 3,8% мг.**, да би у јулу забележила привремени раст од **4,3% мг.**, према најновијим подацима РЗС-а. **У првих шест месеци 2024. године просечна међугодишња инфлација у Србији је износила 5,0%, а просечна базна инфлација 5,2%.** Успоравању инфлације претходних месеци доприносиле су **све компоненте инфлације**, а **кључно цене хране** (у највећој мери цене непрерађене хране, чији је мг. раст током другог квартала ушао у негативну зону услед пада цена свежег поврћа). Успоравању инфлације допринеле су и **цене нафтних деривата**, а у мањој мери и **излазак из обрачуна прошлогодишњег поскупљења електричне енергије**.

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи позитиван допринос међугодишњој стопи јунске инфлације у Србији** потекао је **од цена горива и мазива за путничка возила (0,5 п.п.)**, цена дувана и електричне енергије за домаћинства (по 0,4 п.п.) и цена меса (0,3 п.п.), док су **највеће дезинфлаторно дејство** имале управо **цене поврћа (-0,7 п.п.)**. Као што је то случај и у другим земљама у региону, укључујући и зону евра, **базна инфлација у Србији се од маја налази на вишем нивоу од укупне инфлације**, а у јуну је износила **5,1% мг.**, што је ниво око кога се креће последњих неколико месеци. На **месечном нивоу**, у односу на мај, **потрошачке цене су у Србији у јуну биле више за 0,1%**, што је њен најнижи месечни ниво у **2024. години**, уз различита кретања основних компонената потрошачких цена (базне инфлације, цена хране и цена енергената). Према најновијој пројекцији НБС-а, **међугодишња инфлација у Србији ће наставити да се креће у границама циљаног распона ($3 \pm 1,5\%$)**.

Потрошачке цене су посматрано само на нивоу територије Војводине, у првој половини 2024. године биле за **4,9% више** него у истом периоду прошле године. **Само у јуну 2024. године, међугодишња инфлација у Војводини је износила 3,7%**, док је месечни раст цена, као и на нивоу целе државе, износио **0,1%**.

Што се тиче **пољопривредне производње**, **агрометеоролошки услови у јуну** (чести пљускови, високе температуре и висока релативна влажност ваздуха) **нису погодовали већини пољопривредних култура**. Високе температуре су **убрзале сазревање озимих усева** и допринеле **убрзаној жетви**. Упркос повременим пљусковима, у великом делу земље **преовладавали су услови умерене до јаке суше**.

Када је реч о **пољопривредној сезони** у Републици Србији, у недостатку прецизнијих информација (осим за производњу пшенице, малине и вишње), **не може се са сигурношћу рећи каква ће овогодишња производња бити у поређењу са претходном**, јер то у великој мери зависи и од приноса јесењих усева (пре свега кукуруза и индустријског биља, који чине око трећину укупне пољопривредне производње). Према прелиминарним подацима РЗС-а, **производња пшенице у Србији ове године је мања за око 16%**, у поређењу са претходном годином. Поред тога, високе температуре и мале количине падавина у летњим месецима не погодују приносу јесењих култура, те се претпоставља да ће ове године **пољопривредна сезона бити за око 2% мања од прошлогодишње**.

У Војводини је у 2024. години, према прелиминарним подацима РЗС-а, **остварена мања производња пшенице** (за 11,5%), као и **мања производња малина и вишње** (за 32,9% и 7,6%, респективно).

Прекиди у глобалним ланцима снабдевања и успоравање привредног раста водећих економија услед кумулираних ефеката различитих криза представљају значајан **изазов за кретање прерађивачке индустрије великог броја земаља**, поготово малих отворених економија, које су директно интегрисане у ове ланце снабдевања и зависе од екстерне тражње из тих земаља. **Прерађивачка индустрија Србије** показала је отпорност у условима вишедимензионалне кризе, будући да је **оснажила своје производне и извозне капацитете** у протеклом периоду захваљујући поменутом приливу СДИ и очуваној профитабилности компанија.

Укупна индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године забележила **раст од 2,1%** у односу на исти период прошле године, чему је допринео међугодишњи пораст обима производње **Прерађивачког сектора, од 2,8% мг.**, и производње сектора **Рударство, од 10,5% мг.** С друге стране, производња у сектору **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** је у првих шест месеци ове године била **за 4,7% мања** у односу на исти период прошле године. Највећи допринос расту прерађивачке индустрије потекао је од **Производње основних метала**, а потом од **Производње рачунара, електронских и оптичких производа** и **Производње прехранбених производа**. Треба истаћи да би раст у првом полугодишту 2024. године био виши да није било **ремонта и инвестиционих радова у рафинерији у Панчеву**, извођени током марта и априла ове године. У сектору рударства настављена су позитивна кретања, првенствено захваљујући **убрзању раста експлоатације руде метала и производње у области „остало рударство“** (која већином обухвата грађевински материјал, попут шљунка, песка и сл.). Пад производње у Енергетском сектору последица је, пре свега, **пада производње хидроелектричне енергије**, с обзиром да су почетком ове године изостали хидролошки услови неопходни за екстремну производњу хидроелектричне енергије који су постојали раније. Само у јуну 2024. године, индустријска производња Републике Србије је била већа за **2,0%** у односу на јун прошле године.

Индустријска производња на територији АП Војводине је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период прошле године, забележила **пад од 1,8%**, а вођено међугодишњим смањењем обима производње у сва три сектора индустрије. Највећи утицај на смањење производње у индустрији Војводине имала је **Прерађивачка индустрија**, која је **смањена за 1,7% мг.** Сектор **Рударство** је забележио међугодишњи **пад обима производње од 2,7%**, као и **Енергетски сектор**, у којем је производња у посматраном периоду била **мања за 1,1% мг.** Посматрано **по областима делатности**, међугодишњем паду укупне индустрије Покрајине највише је допринела **Производња кокса и деривата нафте**, која је у односу на период јануар - јун 2023. **смањена за 27,4%**, а услед поменутог ремонта извођеног у рафинерији Панчево. Упркос паду укупне индустријске производње Војводине, **међугодишње повећање физичког обима производње** забележено је у **15 области делатности** (које чине 55% укупне индустрије Војводине), а највећи позитиван утицај имале су: **Производња рачунара, електронских и оптичких производа**, која је међугодишње повећана за **194,7%**, и **Производња електричне опреме**, која је повећана за **12,3% мг.** Само у јуну 2024. године, у односу на јун 2023. године, **индустријска производња АП Војводине** била је **већа за 1,8%**, услед већег обима производње у сектору Прерађивачке индустрије и сектору Енергетике.

Грађевинска активност Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у Републици Србији и у иностранству), забележила **реалан раст од 13,0%**. Вредност радова извођача из Републике Србије **изведених само у Републици Србији повећана је реално за 13,3%**, док је **вредност радова у иностранству реално смањена за 0,5%**. На раст

грађевинске активности у Србији указује и раст производње у области „остало рударство“, која највећим делом обухвата експлоатацију грађевинског материјала, као и раст производње грађевинског материјала, али и повећан увоз опреме и увоз грађевинског материјала.

У Војводини је, у првих шест месеци 2024. године, вредност изведених грађевинских радова повећана реално за 21,6% у односу на исти период 2023. године. Међугодишње је вредност изведених грађевинских радова на зградама у Војводини повећана за 4,6% м.г., док на осталим грађевинама повећање грађевинске активности износи 27,7% м.г., чему су допринели пре свега радови на изградњи мађарско-српске железнице (деоница Нови Сад - Суботица), као и радови на изградњи Фрушкогорског коридора (деоница Нови Сад - Рума).

Током шест месеци 2024. године у Србији је издато укупно 13.245 грађевинских дозвола, што је за 2,8% више у односу на исти период прошле године. Од тога, 40,2%, тј. 5.331 грађевинска дозвола издата је на територији Војводине, што је за 6,7% више м.г.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у периоду јануар - јун 2024. године био за 7,6% већи у сталним ценама у односу на исти период претходне године (за 12,5% у текућим ценама), док је на нивоу АП Војводине међугодишње повећан за 10,1% у сталним ценама (14,4% у текућим ценама). Стопе раста промета у текућим ценама су више него у сталним ценама, као последица инфлације. Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, промет повећан у свим робним групама (промет прехранбених и непрехранбених производа реално је повећан за 7,9% и 8,9% м.г., респективно, а промет моторних горива за 4,6% м.г.).

Туристичке дестинације Републике Србије, у првих шест месеци 2024. године, посетило је 2.038.026 туриста, што је за 10,2% више него у истом периоду 2023. године, уз раст броја ноћења од 7,8% (регистровано је 5.946.591 ноћење туриста). Војводину је у истом периоду посетило 335.892 туриста (16,5% од укупних долазака у Републику Србију), што је за 7,6 више него у периоду јануар - јун 2023. године, док је остварен број ноћења туриста у Војводини у првих шест месеци 2024. године износио 917.285 (15,4% од укупних ноћења на нивоу целе државе), што је за 5,6% више него у истом периоду 2023. године. Посматрано према земљи порекла страних туриста, Војводину су у највећем броју, у периоду јануар - јун 2024. године, посетили туристи из Руске Федерације (19.083, тј. 5,7%), који су, такође, остварили и највише ноћења (69.415, тј 7,6%). У Војводини је у периоду јануар - јун 2024. године најпосећенији био Град Нови Сад, где је забележено 115.184 долазака туриста (34% укупних долазака у Војводину), односно 277.903 ноћења туриста (30% укупних ноћења у Војводини). Већину посетилаца у Новом Саду чинили су страни туристи (63% учешће у доласцима, односно 72% учешће у оствареном броју ноћења). Укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији, према последњим подацима НБС за период јануар - мај 2024. године, износио 1.043 млн евра и већи је за 16,5% у односу на девизни прилив остварен у истом периоду 2023. године.

Укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године износила 33,5 млрд евра и била је већа за 0,7% у поређењу са истим периодом 2023. године. Робни извоз је износио 14,6 млрд евра и незнатно је увећан за 0,1% м.г., при чему је ограничавајући фактор раста представљало смањење извоза електричне енергије (-64,8% м.г.), док је опоравак извоза забележен код пољопривреде (раст од 51,4% м.г.), рударства (м.г. раст од 4,7%), уз наставак раста прерађивачке индустрије (2,4% м.г.). С друге стране, робни увоз Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. износио 18,9 млрд евра и био је за 1,3% виши м.г. Сходно томе, Србија је у првој половини 2024. године забележила дефицит у робној размени са иностранством у износу од 4,3 млрд евра, који је за 5,6% већи од дефицита забележеног у истом периоду прошле године. У периоду јануар - јун 2024. године, скоро четири петине робног увоза Републике Србије било је покривено извозом (77,3%). Најзначајнији спољнотрговински

партнер Србије је и даље **Немачка** (15,0% укупног извоза пласирано је у Немачку, односно 13,4% укупног републичког увоза потекло је из Немачке током прве половине 2024. године). **Извоз услуга Републике Србије је у посматраном периоду наставио снажно да расте** (12,7% мг.), вођен растом извоза ИКТ услуга, док је **увоз услуга остварио раст од 19,1% мг.**, вођен увозом туристичких и пословних услуга.

АП Војводина је у периоду јануар - јун 2024. године забележила спољнотрговинску робну размену у вредности од 11,1 млрд евра (што чини 33,2% укупне размене Републике Србије у истом периоду), и **за 0,6% је била мања од размене остварене у истом периоду 2023. године. Извоз је остварен у вредности од 4,9 млрд евра (за 3,0% више мг)**, док је **увоз износио 6,2 млрд евра (за 3,2% мање мг)**, тако да је Војводина у првој половини 2024. године забележила **дефицит у робној размени са иностранством, у вредности од 1,2 млрд евра** (за 22,1% мањи мг). Прерађивачка индустрија је сектор који реализује 91,8% укупног војвођанског извоза, односно 64,2% укупног увоза у посматраном периоду. Посматрано по областима делатности, **из Војводине се највише извози електрична опрема** (14,4% укупног извоза) и **прехранбени производи** (12,0% извоза), а **највише увозе нафта и гас** (18,3% укупног увоза) и **некласификована роба по КД** (13,2% увоза). Главна дестинација војвођанског извоза је **Немачка (19,6% укупног извоза у периоду јануар - јун 2024)**, одакле је забележен и **највећи увоз (15,4%)**.

На тржишту рада Републике Србије настављена су повољна кретања, о чему сведочи повећање регистроване запослености и смањење броја незапослених на нови најнижи ниво, уз раст зарада који не угрожава кретање инфлације у границама циља.

Укупан број запослених у Републици Србији је у другом кварталу 2024. године износио 2.367.170 лица, што је **за 0,1% више** у односу на други квартал 2023. године, а као резултат наставка запошљавања код правних лица и предузетника, док је број индивидуалних пољопривредника смањен. Када је реч о делатностима које претежно припадају приватном сектору, регистрована запосленост **највише је повећана у стручним, научним, иновационим и техничким услугама, ИКТ услугама и грађевинарству**. Укупна регистрована запосленост у Војводини је у другом кварталу ове године износила **595.497 лица**, што је **за 0,3% више** у односу на исти период 2023. године. У Војводини је **80% лица запослено у правним лицима, 18% су предузетници**, запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а **2% регистровани индивидуални пољопривредници**. У Војводини је највише запослених регистровано у услужним секторима (**61,9%**), потом у индустрији (**30,3%**) и грађевинарству (**5,2%**), а **најмање запослених у сектору пољопривреде (2,6%)**. Највећи међугодишњи раст броја запослених у Војводини је у другом кварталу 2024. године забележен у сектору **Административне и помоћне услужне делатности** (за 9,5%) и сектору **Здравствена и социјална заштита** (за 8,9%).

Стопа запослености у Републици Србији је у првом кварталу 2024. године износила 50,9% (за 1,4 п.п. више у односу на исти квартал 2023), а **на нивоу Војводине 51,2%** (за 1,8 п.п. више мг.), према Анкети о радној снази РЗС-а.

Број регистрованих незапослених у Републици Србији, према евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ), је у јуну 2024. године смањен на нови најнижи ниво - на 370.611 незапослених лица, што је **за око 32 хиљаде лица, тј. 7,9% мање** у односу на јун 2023. године. На територији Војводине је у јуну регистровано **76.475 активно незапослених лица**, што је **за 6,2% мање у односу на јун прошле године**. Незапосленост је у јуну 2024. године међугодишње смањена у сваком округу АП Војводине појединачно посматрано, а **највеће смањење је забележено у Јужнобачком и Јужнобанатском округу** (за по -8,2% мг.).

Стопа незапослености у Републици Србији је у првом кварталу 2024. године износила 9,4% (за 0,6 п.п. мање у односу на први квартал 2023. године), а у АП Војводини 9,6% (за 0,8 п.п. више мг.), према последњим подацима Анкете о радној снази РЗС-а.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је у периоду јануар - мај 2024. године износила 133.477 динара, а просечна нето зарада 96.735 динара. У поређењу са истим периодом претходне године, просечна бруто зарада номинално је повећана за 15,3%, а реално за 9,5%, док је просечна нето зарада повећана за 15,2% номинално, а 9,4% реално. Раст нето зарада је био вођен растом зарада и у јавном (15,3% мг.) и у приватном сектору (15,2%). Раст просечне зараде резултирао је побољшањем животног стандарда грађана, о чему говори повећана покривеност просечне потрошачке корпе просечном зарадом, као и покривеност минималне корпе минималном зарадом. Посматрано по областима делатности, највиша просечна нето зарада у првих пет месеци 2024. године, забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности (283.616 динара), а најнижа у области Остале услужне делатности (53.336 динара). Посматрано по регионима, највећи међугодишњи раст просечне нето зараде евидентиран је у Региону Шумадије и Западне Србије (16,0%), а најмањи у Београдском региону (14,8%), који је једини имао већу зараду од републичког просека. Само у мају 2024. године, просечна бруто зарада у Републици Србији износила је 138.332 динара, а просечна нето зарада 100.170 динара. Медијална нето зарада за мај 2024. године је износила 77.571 динар, што значи да је 50% запослених остварило зараду до наведеног износа.

На територији АП Војводине је просечна бруто зарада обрачуната у периоду јануар - мај 2024. године износила 126.267 динара (за 5,4% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 91.362 динара (за 5,6% мање од републичког просека). У поређењу са истим периодом 2023. године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од по 15,0%. Посматрано по окрузима, највишу просечну нето зараду у посматраном периоду имао је Јужнобачки округ (101.571 динар), а најнижу Западнобачки округ (79.217 динара). Само у мају, у АП Војводини је просечна бруто зарада износила 130.422 динара (за 5,7% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 94.248 динара (за 5,9% мање од републичког просека). У поређењу са претходним месецом, просечна бруто зарада је била већа за 3,6%, а нето зарада за 3,5%.

* * *

Ризици остварења пројекције НБС-а о даљем кретању инфлације и БДП-а у Републици Србији и даље у највећој мери долазе од фактора из међународног окружења, а пре свега од геополитичких односа (интензивирања геополитичких тензија) и изгледа за глобални привредни раст, као и њиховог утицаја на светске цене енергената (Србија нето увозник енергената) и других примарних производа. Значајан утицај има и глобална инфлација, пре свега у зони евра, као и монетарна политика водећих централних банака. Такође, важно је напоменути и кретање светских цена примарних пољопривредних производа и метала (Србија нето извозник).

Када је реч о факторима из домаћег окружења, ризици пројекције потичу од брзине раста домаће тражње, пре свега по основу висине прилива СДИ и улагања у инфраструктуру и сектор енергетике, као и од утицаја временских прилика на карактер пољопривредне сезоне, односно понуду и цене воћа и поврћа, а за БДП и на понуду јесењих култура. Будуће одлуке о монетарној политици НБС зависиће од кретања кључних фактора у домаћем и међународном окружењу, а приоритет ће и даље бити обезбеђење ценовне и очување финансијске стабилности, чиме се доприноси и одрживом привредном расту, а тиме и даљем расту запослености и поиволном инвестиционом амбијенту.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

Просечна међугодишња инфлација у Републици Србији је у првој половини 2024. године износила 5,0% (у Војводини 4,9%).

Инфлација у Србији се у мају ове године вратила у границе циља, када је износила 4,5% мг., да би у јуну додатно успорила на 3,8% мг. (у Војводини 3,7%). Према најновијим подацима, инфлација у Србији је у јулу забележила привремени раст и поново се приближила горњој граници циља, и износила 4,3% мг.

Највећи позитиван допринос међугодишњој стопи јунске инфлације у Србији, посматрано по производима и услугама личне потрошње, потекао је од цена горива и мазива за путничка возила (0,5 п.п.), док су највеће дезинфлаторно дејство имале цене поврћа (-0,7 п.п.).

На месечном нивоу, у односу на мај, потрошачке цене су у Србији у јуну биле више за 0,1%, што је њен најнижи месечни ниво у 2024. години (у Војводини такође 0,1%).

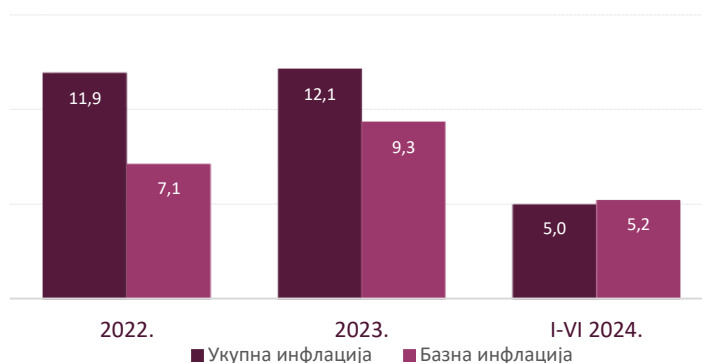
Према најновијој пројекцији НБС-а, међугодишња инфлација у Србији ће наставити да се креће у границама циљаног распона ($3 \pm 1,5\%$).

Иако нешто постепеније него што се претходно очекивало, **глобална инфлација наставља своје успоравање**. Инфлација се средином ове године, **на глобалном нивоу, налазила на најнижем нивоу у последње три године**. Већина централних банака предвиђа да ће се инфлација у њиховим земљама вратити у границе циља у другој половини ове године или у првој половини наредне године. **У Србији се очекује даље успоравање раста цена производа и услуга које увозимо**. Релевантне институције предвиђају благо опадајући тренд кретања светске цене нафте у наредном периоду и оцењују да је раст цена нафте, до којег је повремено долазило претходних месеци услед изражених геополитичких тензија и низа других фактора, био привремен.

Међугодишња инфлација у Србији од почетка 2024. године из месеца у месец успорава, што је у складу са претходним пројекцијама НБС, а у просеку је у првих шест месеци ове године износила 5,0% међугодишње, уз просечну базну инфлацију од 5,2% мг.

Просечна инфлација у Србији (%)

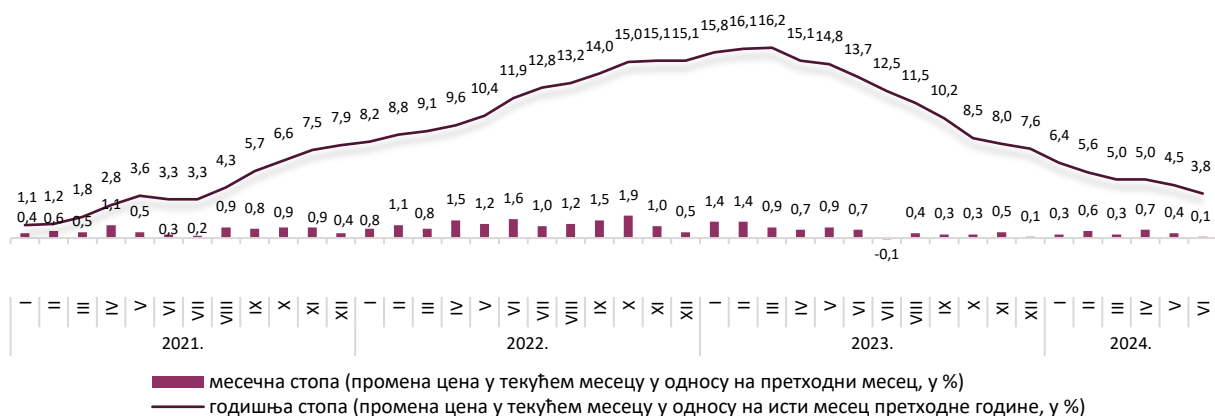
У складу са претходним пројекцијама, **међугодишња инфлација у Србији се у мају ове године вратила у границе циља ($3\pm 1,5\%$) и износила је 4,5% мг., а затим је додатно успорила у јуну на 3,8% мг., што је преполовљен износ у односу на почетак године, као и њен најнижи ниво од јуна 2021. године**. Успоравању инфлације претходних месеци доприносиле су све компоненте инфлације, а **кључно цене хране**, које од фебруара бележе спорији раст од укупне инфлације а у јуну је њихов допринос укупној инфлацији ишчезао. Томе су у највећој мери допринеле цене непрерађене хране, чији је мг. раст током другог квартала ушао у негативну зону услед пада цена свежег поврћа, док су цене прерађене хране наставиле да успоравају мг. раст. Успоравању инфлације допринеле су и **цене нафтних деривата**, а у мањој мери и **излазак из обрачуна прошлогодишњег поскупљења електричне енергије**.

На месечном нивоу, у односу на мај, **потрошачке цене су у Србији у јуну биле више за 0,1%**, што је њен **најнижи месечни ниво у 2024. години**, уз различита кретања основних компонената потрошачких цена (базне инфлације, цена хране и цена енергената).

Као што је то случај и у другим земљама у региону, укључујући и зону евра, **базна инфлација у Србији се од маја налази на вишем нивоу од укупне инфлације** и током другог квартала се стабилизovala на нивоу од око 5% међугодишње. **У јуну је базна инфлација у Србији износила 5,1% мг.**, што је ниво око кога се креће последњих неколико месеци. Кретање мг. базне инфлације опредељено је, с једне стране, убрзањем раста цена услуга и, с друге стране, наставком опадајуће путање раста цена производа унутар базне инфлације. **На месечном нивоу базна инфлација у Србији је у јуну износила 0,5%**, пре свега због сезонски уобичајеног раста цена туристичких пакет-аранжмана, као и цена угоститељских услуга и станарина.

Инфлација у Србији

Цене хране и безалкохолних пића у Србији су у шест месеци 2024. године биле више за 3,1% у односу на исти период прошле године. Само у јуну, цене хране и безалкохолних пића у Србији су први пут од почетка године, биле ниже за 0,1% међугодишње посматрано, при чему су цене прерађене хране имале позитивну стопу раста (вођене вишим ценама месних прерађевина, безалкохолних пића и кондиторских производа, што се може довести у везу са растом цена какаоа на светском тржишту), док су цене непрерађене хране имале пад мг. посматрано (захваљујући доброј понуди и нижим ценама свежег поврћа, за чак 16,9% у односу на јун прошле године). На месечном нивоу допринос цена хране укупној инфлацији у Србији је у јуну био неутралан, при чему су цене прерађене хране порасле за 0,4% на месечном нивоу, што је приближно месечним остварењима од почетка године, али је тај раст неутрализован нижим ценама свежег поврћа (-3,4%).

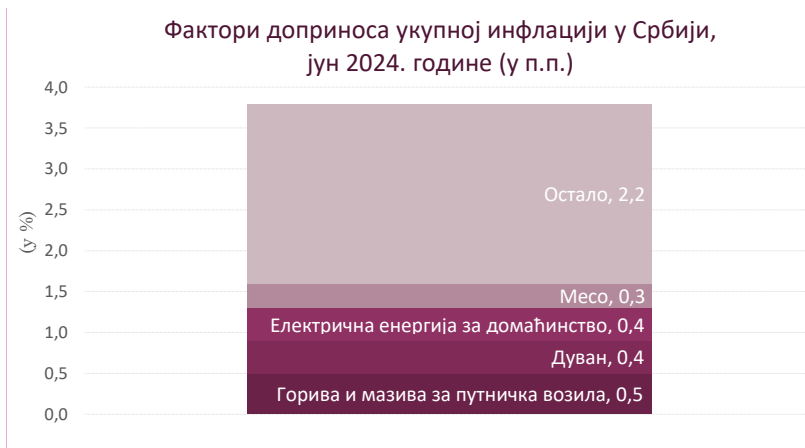
Раст цена енергената у Србији је у јуну 2024. године, међугодишње посматрано, износио 6,2%. На месечном нивоу, под утицајем појефтињења цена нафтних деривата у односу на мај (-2,5%), цене енергената у Србији су у јуну први пут ове године снижене за 1,0%. Цене чврстих горива и цене електричне енергије и гаса за домаћинства се у јуну у односу на мај нису мењале, док су на међугодишњем нивоу снижене за 4,9%, односно повећане за 4,9%, респективно.

Цене индустријских производа (без хране и енергије) забележиле су раст у првој половини године за око 1% мг., на шта је утицала мајска корекција цена цигарета (2,6%) услед повећања акциза, као и сезонско поскупљење одеће и обуће у другом кварталу године (3,8%).

Цене услуга у Србији су у првој половини 2024. године биле за 5,7% више у односу на исти период прошле године, при чему је само у другом кварталу мг. раст цена услуга износио 2,1%. Раст цена услуга у Србији је у другом кварталу ове године био широко распрострањен - забележен је раст цена закупа станова (8,4%), туристичких пакет аранжмана (23,3%), ресторана и хотела (3,0%) и транспортних услуга (2,1%).

Регулисане цене у Србији су порасле за око 1% мг. од почетка 2024. године, по основу виших цена комуналних услуга и поменуте корекције цена цигарета. На међугодишњем нивоу регулисане цене су наставиле да успоравају раст, на 6,9% у јуну, услед изласка прошлогодишњег поскупљења електричне енергије и гаса за домаћинства из обрачуна међугодишње инфлације.

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, највећи позитиван допринос међугодишњој стопи јунске инфлације у Србији потекао је од цена горива и мазива за путничка возила (0,5 п.п.), цена дувана и електричне енергије за домаћинства (по 0,4 п.п.) и цена меса (0,3 п.п.), док су највеће дезинфлаторно дејство имале цене поврћа (-0,7 п.п.).

Према подацима РЗС-а, **просечна међугодишња инфлација у Војводини је у првој половини 2024. године износила 4,9%**, тек незнатно ниже него на нивоу целе државе. **Само у јуну 2024. године, међугодишња инфлација у Војводини је износила 3,7%**, док је месечни раст цена, као и на нивоу целе државе, износио **0,1%**.

	VI 2024 V 2024		VI 2024 VI 2023		I – VI 2024 I – VI 2023	
	Србија	Војводина	Србија	Војводина	Србија	Војводина
Потрошачке цене - укупно	100,1	100,1	103,8	103,7	105,0	104,9

Према најновијим подацима РЗС-а, **међугодишња инфлација у Србији је у јулу забележила привремени раст** и поново се приближила горњој граници циља, и износила је **4,3%**, а услед серије **једнократних поскупљења појединих прехранбених производа** (хлеба, кафе, кондиторских производа), на шта се одражава раст цена ових производа на светском тржишту или сировина у њиховој производњи, као и **појединих услуга** које припадају категорији регулисаних цена. Након јула се очекује да се мг. инфлација у Србији поново нађе на силазној путањи.

Инфлација се и **у већини развијених земаља налази још увек изнад циља**, иако је на глобалном нивоу наставила да успорава. Током другог квартала ове године заустављен је тренд успоравања **инфлације у зони евра**, нашем најважнијем трговинском партнеру, која је **у јуну износила 2,5%**, доминантно по основу умереног мг. раста цена енергије и испољавања ефекта ниске прошлогодишње базе.

Међугодишња инфлација **у Немачкој је у јуну 2024. године смањена на 2,2%** а базна инфлација на 2,9% (што је њен најнижи ниво од фебруара 2022. године), док је **у Италији** инфлација износила **0,8% мг.** (као и претходна два месеца). ЕЦБ истиче да су притисци на инфлацију остали повишени првенствено по основу плата које убрзано расту, надокнађујући претходни раст инфлације. Током остатка 2024. године очекује се да ће се инфлација кретати око садашњих нивоа, делом и због базног ефекта код цена енергената, а да ће током друге половине 2025. почети да се смањује ка циљу од 2%, као резултат успореног раста трошкова рада, испољавања ефекта претходно вођене рестриктивне монетарне политике, као и слабљења утицаја енергетске кризе и пандемије.

Инфлација у САД се креће **силазном путањом** и **у јуну је износила 3,0% мг.** (што је њен најнижи ниво још од марта 2021). Томе је допринело успоравање мг. раста цена енергије због нижих цена течног нафтног гаса, док је мг. раст цена хране остао непромењен. ФЕД очекује успоравање инфлације и у наредном периоду, које ће бити подржано ефикаснијим усклађивањем понуде и тражње на тржишту производа и услуга и тржишту рада.

Унутар **региона средње и југоисточне Европе**, укупна мг. инфлација је бележила дивергентна кретања. Након што је очекивано повишена у априлу, **мг. инфлација у Чешкој се у јуну вратила на централну вредност циља (2,0%)**, чему је највише допринело успоравање мг. раста цена нафтних деривата, а сличну динамику имала је и **мг. инфлација у Мађарској**, која је, након умереног раста у априлу и мају, **у јуну спуштена на 3,7%**, такође вођена нижим ценама нафтних деривата. **Мг. инфлација у Румунији** се креће силазном путањом и **у јуну је спуштена на 4,9%**, вођена наставком успоравања прехранбене инфлације и нижим ценама електричне енергије и гаса. Насупрот томе, **мг. инфлација у Пољској** је убрзавала протеклих месеци и **у јуну је износила 2,6%**, при чему се очекује наставак раста инфлације до краја првог квартала 2025. због виших цена енергије.

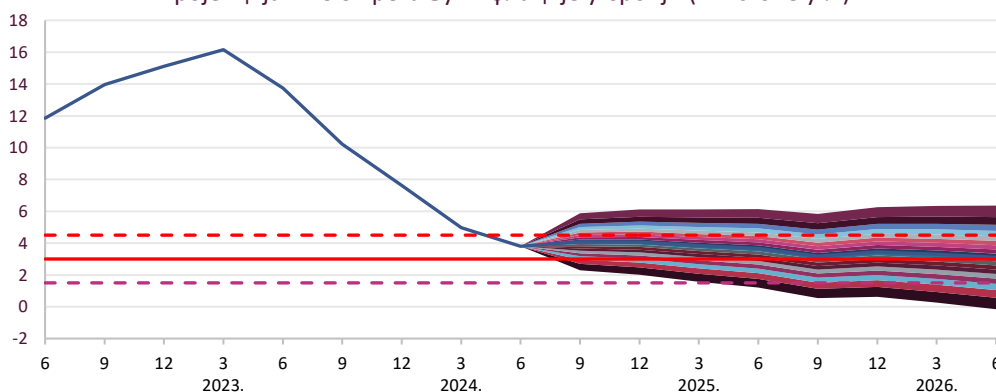
У региону Западног Балкана, мг. инфлација се углавном кретала силазном путањом протеклих месеци, тако да је **у Босни и Херцеговини и Албанији у јуну спуштена на 1,6% и 2,1%**, респективно. Након што је повећана почетком године због раста цена хране, **у јуну је мг. инфлација смањена на 3,2% у Северној Македонији, односно на 4,1% у Црној Гори.**

Упоредни преглед међугодишње инфлације у Србији и изабраним земљама
у јуну 2024. године (мг. стопе у %)

Србија	3,8%	Румунија	2,0%
Зона евра	2,5%	Пољска	2,6%
Немачка	2,2%	Босна и Херцеговина	1,6%
Италија	0,8%	Албанија	2,1%
САД	3,0%	Хрватска	2,4%
Чешка	2,0%	Северна Македонија	3,2%
Мађарска	3,7%	Црна Гора	4,1%

Према најновијој пројекцији НБС-а, **међугодишња инфлација у Србији ће наставити да се креће у границама циљаног распона ($3 \pm 1,5\%$)**. Након привременог повећања у јулу, очекује се да инфлација успори на око 4% крајем ове године, а затим да се током наредне године постепено приближи централној вредности циља од 3%. Кључни **фактори који ће утицати на успоравање инфлације** су: и даље рестриктивни монетарни услови, нижа увозна инфлација и инфлациона очекивања, постепено успоравање раста реалних зарада и очекивани пад светске цене нафте.

Пројекција НБС о кретању инфлације у Србији (мг. стопе у %)

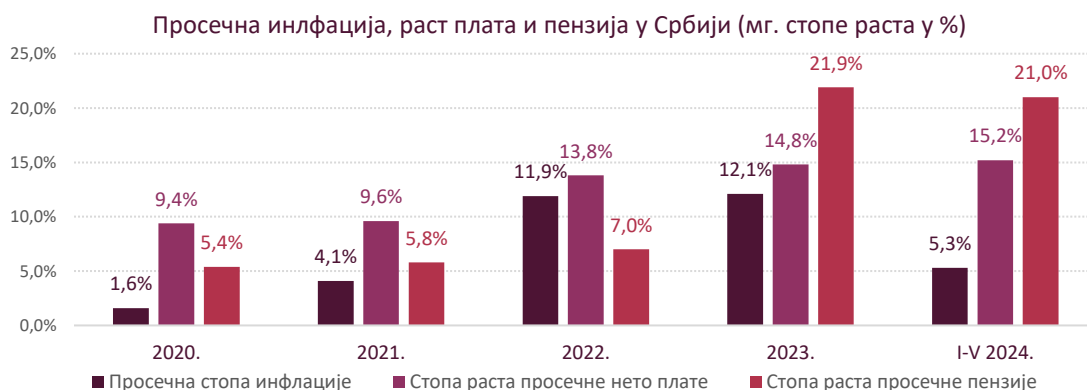
У складу са слабљењем инфлаторних притисака, већина централних банака, међу њима и НБС, започеле су циклус ублажавања монетарне политике. Међутим, иако је НБС у јуну започела, а у јулу наставила да ублажава монетарну политику смањењем референтне каматне стопе, **монетарна политика и даље има рестриктиван карактер**, чему доприноси смањење инфлационих очекивања.

Једна од кључних претпоставки очекиване опадајуће путање инфлације у Србији јесте **наставак смањења увозне инфлације**, након врхунца достигнутог крајем 2022. године. Смањењу увозне инфлације и даље ће доприносити фактори и на страни понуде, и на страни тражње. На страни понуде важно је што су претходно **снижене цене енергената и хране**, као и што је обезбеђено **боље функционисање глобалних ланаца снабдевања**, док на страни тражње дезинфлаторно још увек делују **каматне стопе водећих централних банака**, које ће бити на повишеном нивоу још неко време.

Када је у питању **екстерна тражња**, упркос још увек рестриктивним монетарним условима, светска привреда се опоравља, чак и нешто боље од почетка ове године него што се очекивало. **Домаћој тражњи** највише доприносе увећана профитабилност привреде, високи приливи по основу СДИ, раст капиталних издатака државе, раст запослености и зарада. У наредном периоду очекују се ефекти **постепеног ублажавања финансијских услова**, који би требало да резултирају **убрзањем кредитне активности**, док би **раст реалних зарада током периода пројекције требало да успори**, јер ће заједно са слабљењем инфлације слабити и притисци на даљи раст зарада како би се компензовала инфлација.

Из НБС наводе да **у Србији инфлација није анулирала раст плата и пензија**. Наиме, према подацима за 2021. годину, када је инфлација расла због глобалних фактора, просечна стопа је износила 4,1%, док је стопа раста просечне нето плате била 9,6%. У 2022. години је 11,9% износио раст инфлације, а 13,8% раст просечне нето плате. У 2023. години је просечна инфлација била 12,1%, а 14,8% раст плата, док је **за пет месеци ове године просечна инфлација у Србији износила 5,3%, а раст плата 15,2%**, што указује да је **очуван животни стандард грађана у Србији**.

НБС очекује да пројектованом успоравању инфлације у Србији у извесној мери допринесе и **светска цена нафте због очекиваног постепеног пада**, у складу с фјучерсима, као и услед изласка из међугодишњег обрачуна претходних поскупљења.

Посматрано по појединачним компонентама, **очекује се смањење доприноса мг. инфлацији свих њених компонената, осим цена воћа и поврћа**, чији је допринос тренутно негативан. **Смањење доприноса мг. инфлацији очекује се од непрехрамбених производа и услуга**, пре свега од наредне године, с обзиром на то да ће већи остварени раст реалних зарада од очекиваног успоравати пад непрехрамбене инфлације до краја ове године, пре свега у сегменту услуга. Неколико фактора ће деловати на брже спуштање непрехрамбене инфлације – **смањење увозне инфлације, смањење инфлационих очекивања и успоравање раста реалних зарада**. По основу притисака у глобалним ланцима снабдевања не очекују се знатнији притисци на непрехрамбену инфлацију, али више забрињава **раст трошкова међународног контејнерског транспорта**, који је још увек знатно испод максимума достигнутог 2022. године, али захтева опрезност.

У складу с претпоставком о кретању светске цене нафте у наредном периоду, **пројектовани допринос цена нафтних деривата мг. инфлацији нешто је нижи** него што је био у претходној пројекцији. Очекује се да ће он бити **благо позитиван до краја ове и почетком наредне године, а затим благо негативан до краја 2025.**

Смањење доприноса мг. инфлацији очекује се и од цена хране (без воћа и поврћа). У поређењу с претходном пројекцијом, очекивани допринос цена хране нешто је већи у наредној години због **снажног раста светских цена појединих сировина (пре свега, кафе и какаоа),** који ће се одразити и на раст цена хране на домаћем тржишту. То повећање је једнократно, али ће се задржати у обрачуну мг. прехранбене инфлације у наредној години. **Након тога, прехранбена инфлација би требало да успори,** пре свега под утицајем ниже увозне инфлације и инфлационих очекивања, пошто се не очекују знатнији трошковни притисци на цене хране по основу цена осталих примарних производа. **Домаће цене примарних пољопривредних производа требало би да забележе благи пад,** а потом постепени опоравак.

Цене воћа и поврћа тренутно су релативно ниске, захваљујући пре свега доброј понуди, смиривању трошковних притисака у производњи и базном ефекту. У складу с тим, **допринос цена воћа и поврћа укупној мг. инфлацији требало би да буде негативан током ове године,** тј. да делује у правцу смањења мг. инфлације. Затим, од другог квартала наредне године требало би да цене воћа и поврћа имају благ позитиван допринос инфлацији, јер се претпоставља да ће се ове цене постепено вратити свом дугорочном тренду.

Неизвесност у погледу остварења пројекције инфлације у Србији и даље у највећој мери потиче од **фактора из међународног окружења,** а пре свега од **геополитичких односа и изгледа за глобални привредни раст,** као и **њиховог утицаја на светске цене енергената и других примарних производа.** У извесној мери ризици се односе и на **постојаност базне инфлације** на глобалном нивоу. Ризици пројекције потичу и од **брзине раста домаће тражње,** пре свега по основу **висине прилива страних директних инвестиција и улагања у инфраструктуру и сектор енергетике.** Када је реч о **факторима из домаћег окружења,** ризици пројекције су **брзина раста домаће тражње,** као и **утицај временских прилика на карактер пољопривредне сезоне.**

III. ПОЉОПРИВРЕДА

Жетва стрних жита је, узрокована временским приликама, почела раније него што је уобичајено.

Очекује се мања производња пшенице у односу на прошлогодишњу.

Агрометеоролошки услови - високе температуре и недовољне количине падавина, током већег дела јуна нису погодовали већини пољопривредних култура.

Потписани су први уговори за сточни јечам, пшеницу и уљану репицу новог рода.

Цене пшенице и соје су и у јуну наставиле тренд раста (започет у априлу), док је код кукуруза забележена мања цена у односу на претходни месец.

Цене хране и безалкохолних пића мање су за 0,1%, у односу на оне из јуна претходне године.

Агрометеоролошки услови

Према подацима Републичког Хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ), **јун 2024. године обележиле су високе температуре, висока релативна влажност ваздуха, са честом појавом пљускова**. Било је и олујних непогода са градом који су проузроковали значајна оштећења ратарских усева, воћа, поврћа и других пољопривредних култура.

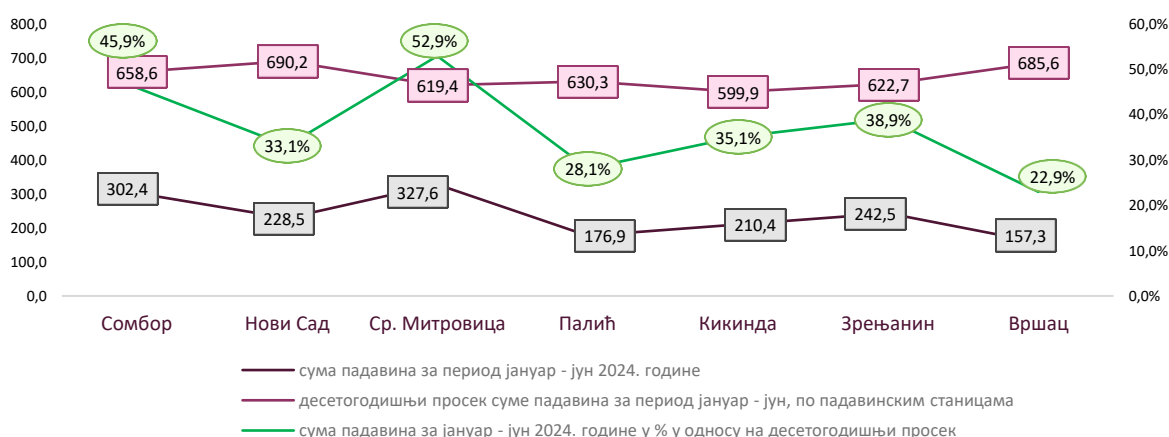
Просечна **количина падавина на подручју Војводине** је у јуну 2024. године била **за око 23% мања** у односу на вишегодишњи просек за јун. Проценат падавина на територији Војводине се у **јуну 2024. године, у односу на десетогодишњи просек за посматрани месец, кретао између 32,5%** (падавинска станица Вршац, где је регистровано најмање падавина у јуну, свега 25,1 mm по m²) **до 76,1%** (падавинска станица Нови Сад, где је у јуну измерено 67,3 mm кише по m²).

Количина падавина у јуну (у mm) према падавинским станицама у Војводини

У периоду **јануар - јун 2024. године** забележено је **36,5%** од десетогодишње просечне суме падавина за исти период године. Падавинска станица **Вршац** је у првој половини 2024. године забележила свега **22,9%** падавина од десетогодишњег просека за посматрани период, док је највећи проценат падавина (**52,9%**) измерен на падавинској станици **Сремска Митровица**.

Сума падавина на подручју АП Војводине у периоду јануар - јун (у mm)

У Војводини је и у претходном месецу, мају, пало мање кише него у остатку земље, тако да је сада **земљиште исушено и у дубљим слојевима**. Услови влажности процењени на основу „Z“ индекса суше/влаге, на дан 30. јун 2024. године, показују да су **у великом делу земље преовладавали услови умерене до јаке суше**. Залиха влаге у дубљим слојевима земљишта је и даље ниска у свим производним подручјима, а **најнижи ниво је регистрован у Војводини**.

Током прве половине јуна, **температурни услови били су повољни за проток фенолошких фаза актуелних пољопривредних култура**. У другој половини месеца **топлотни услови нису погодовали већини усева из пролећне сетве**, који су завршавали вегетативни и почињали генеративни развој. Температуре током већег дела јуна омогућиле су зрење и почетак жетве озимих усева, као и интензиван развој пролећних усева, док су повремени пљускови имали неповољан утицај због стварања услова за развој биљних болести и штеточина.

Биљна производња

Агрометеоролошки услови у јуну (чести пљускови, високе температуре и висока релативна влажност ваздуха) су ометали благовремено извођење предвиђених пољопривредних радова од којих су најзначајнији били: заштита воћа, поврћа, винове лозе и ратарских култура од проузроковача болести и штеточина, сузбијање корова, берба пристиглог воћа и поврћа, жетва озимих усева, косидба, међуредно култивирање и прихрањивање пролећних усева, припрема земљишта за пострну сетву.

Жетва озиме пшенице, јечма и уљане репице је поранила, а високе температуре убрзале су сазревање и допринеле убрзаној жетви. Јари усеви који су у фази интензивног пораста трпе последице суше и жеге, што ће резултирати мањим приносима од просечних.

Очекивана производња и засејане површине

На основу стања усева на дан процене¹, **у АП Војводини се очекује производња пшенице од 1,9 млн тона**, што је **за 11,5% мање** у односу на производњу остварену у прошлој години, као последица **смањења сетвене површине за 12,7%**. Код производње **малина** очекује се **смањење** укупне производње, и то **за 32,9%** у односу на прошлу годину - искрчено је 228 хектара малињака, односно 31,8%. Код **вишања** се такође очекује **мања производња, и то за 7,6%** (као последица смањења приноса по јединици површине). Пошто су пшенична поља заузела мање површине него годину раније, јари усеви су посејани на већим површинама него 2023. године. Према стању на дан процене, у пролећној сетви 2024. године **засејано је више шећерне репе за 12,5%**, а **кукуруза, соје и сунцокрета за 3,4%, 2,6% и 2,3%, респективно**, у поређењу са претходном годином.

Очекивана производња и засејане површине у Републици Србији и АП Војводини

		Република Србија	Индекс РС 2024/2023	АП Војводина	Индекс АПВ 2024/2023	Учешће АПВ у РС (%)
Пшеница	Површина (ha)	549.032	80,5	327.892	59,7	87,3
	Принос (t/ha)	5,3	103,9	5,9	-	101,7
	Производња (t)	2.900.536	84,1	1.920.135	66,2	88,5
Малине	Површина (ha)	18.625	97,9	490	2,6	68,2
	Принос (t/ha)	5,0	96,2	4,3	-	97,7
	Производња (t)	94.026	95,3	2.116	2,2	67,1
Вишње	Површина (ha)	19.878	101,3	2.046	10,3	100,2
	Принос (t/ha)	6,9	93,2	4,8	-	92,3
	Производња (t)	136.820	94,5	9.763	7,1	92,4
Кукуруз	Засејана површина (ha)	961.268	104,1	524.683	54,6	103,4
Шећерна репа	Засејана површина (ha)	46.839	112,4	45.429	97,0	112,5
Сунцокрет	Засејана површина (ha)	248.607	103,4	218.209	87,8	102,3
Соја	Засејана површина (ha)	219.083	103,8	192.832	88,0	102,6

¹ Подаци о очекиваној производњи пшенице, малина и вишања и засејаним површинама кукуруза, сунцокрета и соје приказани су према стању на дан 23. маја 2024. године, Извор: РЗС, „Анкета о површинама и засадама на крају пролећне сетве“

Резултати пољопривредне сезоне у великој мери зависе и од приноса јесењих усева, пре свега кукуруза и индустријског биља (који чине око трећину укупне пољопривредне производње), а који већ трпе последице изазване високим температурама и сушом.

На основу података РЗС-а о нижој очекиваној производњи пшенице од око 16%, као и нижој производњи малина (за 4,7%) и вишања (за 5,5%), али и услед временских прилика током летњих месеци, **претпоставља се да ће овогодишња пољопривредна производња забележити пад за око 2%.**

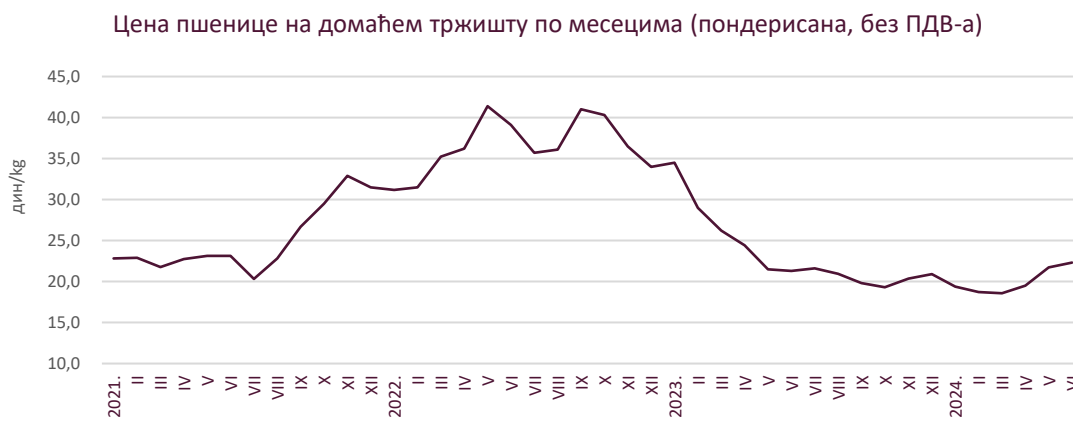
Очекивани пад производње не би требао да утиче на релативну стабилност цена примарних пољопривредних производа на домаћем тржишту. **НБС у наредне две године очекује умерен раст цена примарних пољопривредних производа, у условима благог раста пољопривредне производње** (услед ефеката модернизације опреме и свеобухватније примене агротехничких мера, уз допринос и повећаних државних субвенција пољопривреди).

Тржиште примарних пољопривредних производа

Цене свих примарних пољопривредних производа су од почетка године на изузетно ниском нивоу, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту, **упркос томе, последњих месеци цене житарица су расле** (под утицајем неповољних временских прилика и неизвесности по питању рода у најбитнијим производним регионима). Према пројекцији НБС-а, **цене примарних пољопривредних производа ће на крају 2024. године бити за 3,3% ниже у односу на крај претходне године.**

Потписани су први купопродајни уговори за јечам новог рода, као и за пшеницу и уљану репицу. **Пшеница и соја** су у јуну наставиле позитиван ценовни тренд који је почео у априлу ове године, док је цена **кукуруза** у јуну први пут била нижа него у претходна три месеца.

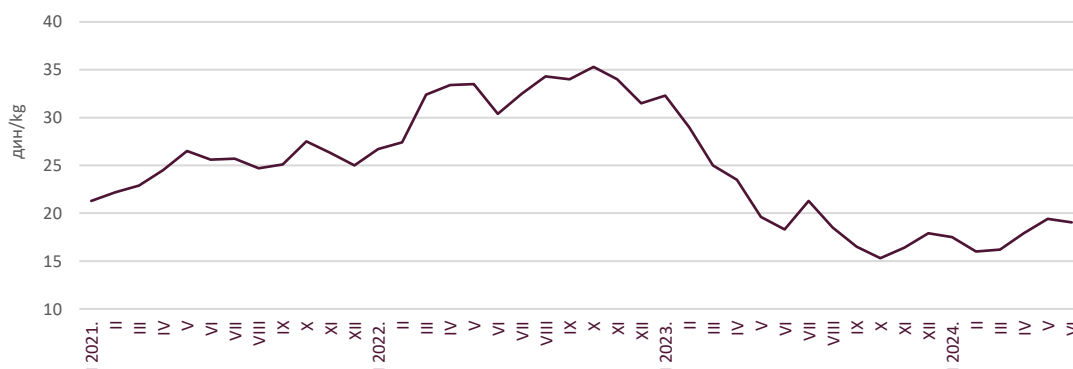
У јуну 2024. године **цена пшенице у Србији (22,3 дин/kg)** је била већа за 4,7% у поређењу са истим месецом 2023. године, када је износила 21,3 дин/kg. У поређењу са претходним месецом, цена пшенице је у јуну била већа за 0,6 дин/kg, односно за 2,8%. **Пшеница је максималну цену ове године достигла управо у јуну.**

Пондерисана цена кукуруза је у јуну 2024. износила **19,0 дин/kg** и била је за **3,9% виша** у односу на цену из истог месеца претходне године. У поређењу са претходним месецом (када је кукуруз прометован по цени од 19,4 дин/kg), цена кукуруза је у јуну била нижа за 2,1%.

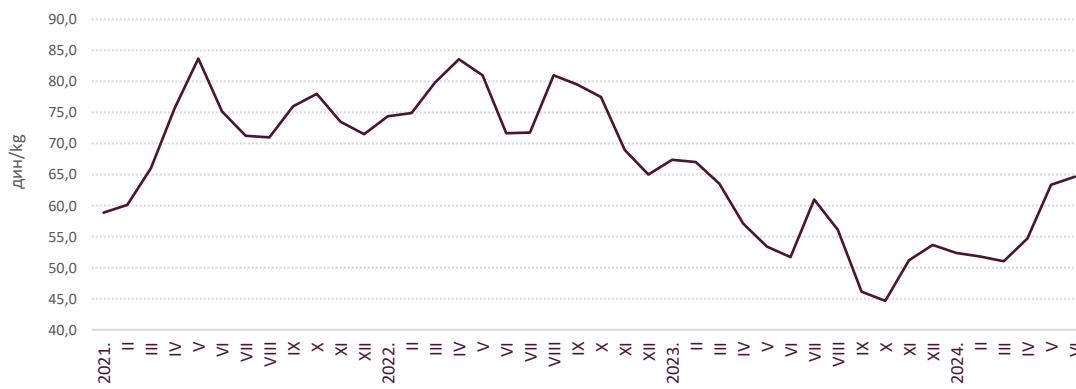

Цена кукуруза на домаћем тржишту по месецима (пондерисана, без ПДВ-а)

Пондерисана **цена соје** је у јуну 2024. износила **64,7 дин/kg**, и била је **већа за 25,1% мг.** (цена соје је у јуну претходне године износила 51,8 дин/kg). У поређењу са претходним месецом, цена соје је у јуну била већа за 2,1%.

Цена соје на домаћем тржишту (пондерисана, без ПДВ-а)

У посматране четири године, **највише цене примарних пољопривредних производа постигнуте су у 2022. години**, проузроковане геополитичком кризом (изазване сукобом између Русије и Украјине), која је пореметила светске ланце снабдевања примарним пољопривредним производима.

Ако се посматрају цене на тржишту Европе, у јуну ове године цена пшенице је била највиша у **Португалији** (255,0 €/t), у Србији је износила свега 190,6 €/t, а нижа је била само још у Бугарској, Хрватској и Мађарској. Највиша цена **кукуруза је била у Шпанији** (226,9 €/t), док је најнижа била у Србији (162,7€/t).

Цене прехрамбених производа

Цене хране и безалкохолних пића су у Србији у јуну 2024. године биле мање за 0,1% у односу на цене из истог месеца 2023. године, а једнаке у поређењу са претходним месецом. У односу на јун 2023. године, **највише су поскупели шећер, џем, мед, чоколада, минерална вода, безалкохолна пића и сокови (за 7,0%), риба (за 4,2%) и месо (за 3,7%).** **Дуван** је скупљи за 9,9%, а **пиво** за 7,5%, у односу на јун 2023. године.

Сточарство

У кланицама регистрованим на територији Војводине, према последњим подацима РЗС-а, у **првих пет месеци 2024. године заклано је више оваца** (за 10,8%), **живине** (за 9,3%) и **говеда** (за 6,6%), а **мање свиња** (за 10,0%), у односу на период јануар - мај 2023. године.

У периоду јануар - мај 2024. године, **укупна нето маса закланих оваца у Војводини већа је за 16,3%, живине за 13,3% и говеда за 6,5%**, док је **нето маса закланих свиња мања за 9,3%**, у поређењу са истим периодом претходне године.

Клање стоке у кланицама у Војводини

		I-V 2024.	Индекс I - V 2024 I - V 2023
Говеда	Број	24.113	106,6
	Нето маса (t)	6.589	106,5
Свиње	Број	432.062	90,0
	Нето маса (t)	34.342	90,7
Овце	Број	49.836	110,8
	Нето маса (t)	876	116,3
Живина	Број	18.472.274	109,3
	Нето маса (t)	34.902	113,3

Просечне откупне цене живе стоке у јуну 2024. године су варирале и разликовале се на појединим сточним пијацама. **Понуда телади** је била нешто боља у односу на претходни месец, а цена **товне јунади** телесне масе преко 480 килограма износила је око 350 дин/kg, као и у мају. Обим понуде **прасади** на сточним пијацама је био слабији и прасад телесне масе 16-25 килограма се продавала по цени од 350-550 динара за килограм. **Товне свиње** телесне масе од 80-120 килограма, уз слабију понуду али и тражњу, откупљиване су по цени од 220 до 260 дин/kg, што је благи пад у односу на мај. Понуда **јагњади** је била нешто боља него у мају, али је обим продаје био слабији. Цена је остала непромењена у односу на мај, 500 дин/kg. **Овце** су се могле купити по цени од 220 дин/kg, као и током претходних месеци.

Шумарство

Обим радова на **производњи шумских сортимената у Републици Србији** у првих пет месеци 2024. године износио је 1.023.602 m³ и у односу на исти период претходне године већи је за 4,0%, док је **у Војводини производња шумских сортимената** износила 365.807 m³ и **већа је за 27,3% мг**. Обим радова у АП Војводини чинио је 35,7% од укупних радова на производњи дрвних сортимената у Републици Србији.

IV. ИНДУСТРИЈА

Индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године забележила раст од 2,1%, у односу на исти период 2023. године, док је индустрија АП Војводине забележила пад од 1,8% мг.

Смањењу индустријске производње АП Војводине у првих шест месеци 2024. године допринео је пад производње у сва три сектора, а пре свега у сектору Прерађивачке индустрије, од 1,7% мг., потом сектору Рударства, од 2,7% мг. и на крају у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, од 1,1% мг.

Посматрано по областима делатности, паду индустријске производње Покрајине, у првих шест месеци 2024. године, највише је допринела Производња кокса и деривата нафте (која је мг. смањена за 27,4%), пре свега услед ремонта извођеног у рафинерији Панчево.

У периоду јануар - јун 2024. године, пад индустријске производње је забележен у пет управних округа АП Војводине. Највећи негативан допринос потекао је од пада индустријске производње Јужнобанатског округа, док је највећи позитиван допринос потекао од индустрије Јужнобачког округа.

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине, у јуну 2024. године, биле су мање за 1,9% у поређењу са истим месецом претходне године.

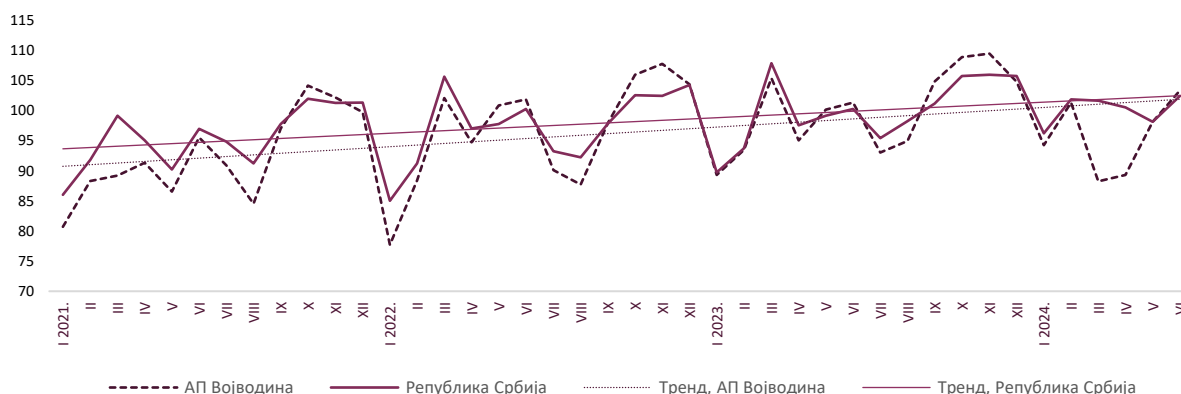
Индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године забележила раст од 2,1% у односу на исти период прошле године, чему је допринео пораст обима производње Прерађивачког сектора, од 2,8% мг. (допринос 2,2 п.п.) и сектора Рударство, од 10,5% мг. (допринос 1,6 п.п.). С друге стране, производња у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација је у првих шест месеци ове године била за 4,7% мања у односу на исти период прошле године (допринос -0,4 п.п.).

Посматрано по областима делатности, **раст обима индустријске производње у Републици Србији у првој половини 2024. године забележен је у оквиру 16 области** (које чине 63% у структури индустријске производње), а највећи допринос расту укупне индустрије у датом периоду потекао је од **Производње основних метала** (која је **мг. повећана за 42,9%**, уз допринос расту укупној индустрији са 3,5 п.п.). Међугодишњи раст укупне индустрије Србије би у посматраном периоду био и већи да није било **пада обима производње у оквиру области Производња кокса и деривата нафте, за 26,9% мг. (допринос -1,0 п.п.)**, а услед **ремонта и инвестиционих радова извођених у Рафинерији нафте Панчево**, у периоду 29. фебруар - 17. април ове године. За разлику од ранијих ремонтних активности које су се, по правилу, изводиле на сваке две до три године у трајању од око месец дана, овај је био најдужи по трајању, обиму активности и сложености.

Смањењу производње у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од поменутих 4,7% мг., која у укупној индустријској производње Србије учествује са 7,5% у првих шест месеци ове године, значајно је допринео пад производње хидроелектричне енергије, с обзиром да су почетком ове године изостали хидролошки услови неопходни за екстремну производњу хидроелектричне енергије који су постојали раније.

Само у јуну 2024. године, индустријска производња Републике Србије је за 2,0% била већа у односу на јун прошле године, на шта је утицао већи обим производње у сектору Прерађивачке индустрије (2,6% мг.) и сектору Рударства (15,2% мг.), док је у Енергетском сектору обим производње био мањи него у јуну прошле године, за 7,6% мг.

Индекси индустријске производње ($\emptyset 2023=100$), са трендом кретања

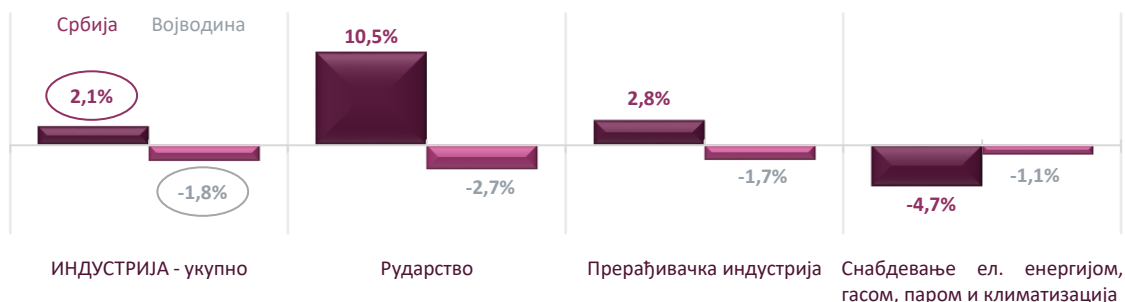

Индустријска производња на територији AP Војводине је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период прошле године, забележила пад од 1,8%, што је вођено међугодишњим смањењем обима производње у сва три сектора индустрије. Највећи утицај на смањење производње у индустрији Војводине имала је Прерађивачка индустрија, која је смањена за 1,7% мг. (уз допринос укупном паду од -1,6 п.п.). Сектор Рударство је забележио међугодишњи пад обима производње од 2,7% мг. (допринос -0,1 п.п.), као и сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у којем је производња у посматраном периоду била међугодишње мања за 1,1% (допринос -0,02 п.п.).

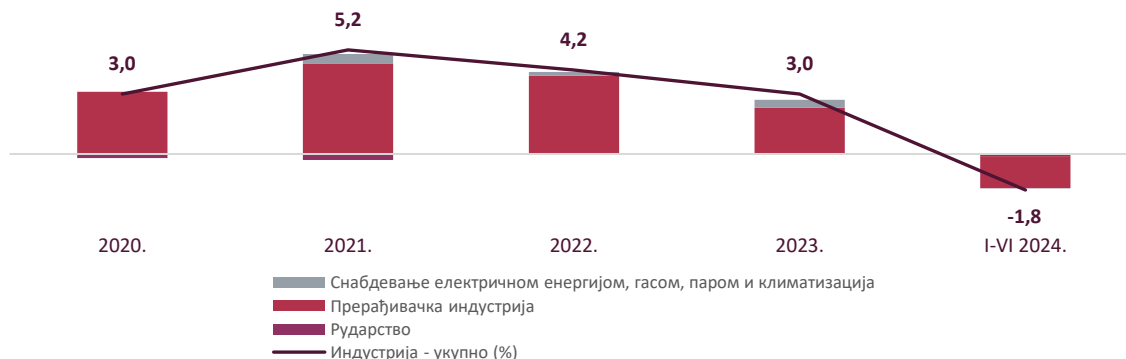
Само у јуну 2024. године, у односу на јун 2023, **индустријска производња АП Војводине** била је већа за **1,8%**, услед већег обима производње у сектору **Прерађивачке индустрије**, за **1,4% мг.**, и сектору **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**, за **32,3% мг.** С друге стране, производња у сектору **Рударства** у Војводини је у јуну месецу међугодишње била мања за **6,0%**.

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, јануар - јун 2024. године (у %)

Индустрија АП Војводине се у највећој мери ослања управо на Прерађивачку индустрију, која чини **94,6% укупне индустрије Покрајине** у периоду јануар - јун текуће године. Сектор **Рударство** чини **3,8% укупне индустрије АП Војводине**, а сектор **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** **1,6%** у посматраном периоду.

Индустрија Војводине (мг. стопе раста у %)
по секторима делатности (доприноси расту у п.п.)

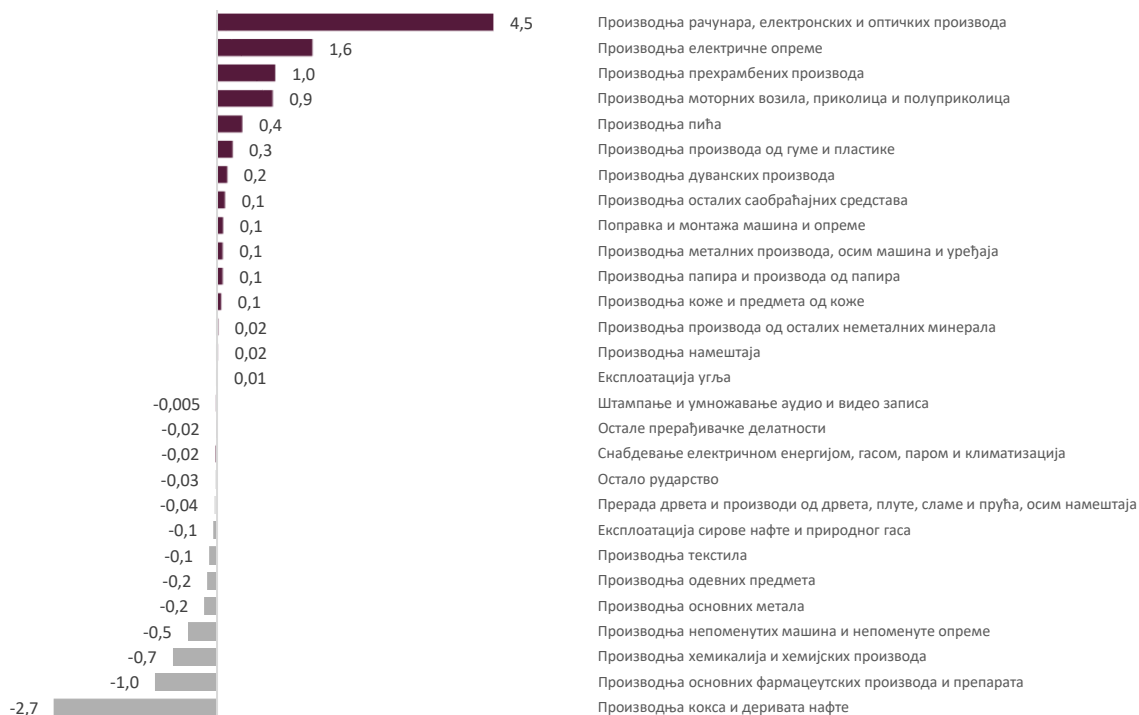

Посматрано по областима делатности, у првих шест месеци 2024. године у Војводини је забележен **пад обима производње у 13 области делатности** (које чине 45% укупне индустрије Покрајине), а паду укупне индустрије Покрајине највише је допринела **Производња кокса и деривата нафте**, која је у односу на период јануар - јун 2023. године **смањена за 27,4%** (допринос -2,7 п.п.), услед поменутог ремонта извођеног у рафинерији Панчево.

Упркос паду укупне индустријске производње Војводине у периоду јануар - јун 2024. године, посматрано по областима делатности, **међугодишње повећање физичког обима производње** забележено је у **15 области делатности** (које чине 55% укупне индустрије Војводине), а **највећи позитиван утицај** имале су: **Производња рачунара, електронских и оптичких производа**, која је **међугодишње повећана за 194,7%** (допринос 4,5 п.п.) и **Производња електричне опреме**, која је **повећана за 12,3% мг.** (допринос 1,6 п.п.).

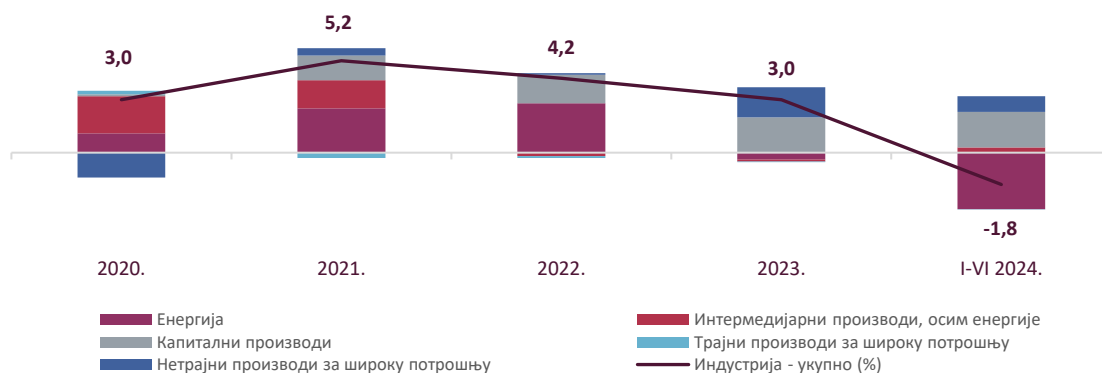

Доприноси међугодишњој стопи раста укупне индустрије АП Војводине
по областима делатности, јануар - јун 2024. године (у п.п.)

Посматрано по наменским групама, највећи допринос паду укупне индустрије АП Војводине у првих шест месеци 2024. године потекао је **пада обима производње Енергије**, од 21,6% мг. (допринос -3,2 п.п.), као и Трајних производа за широку потрошњу (-2,0% мг., допринос -0,02 п.п.). С друге стране, забележен је **раст производње Капиталних производа** за 10,9% (допринос 2,0 п.п.), Нетрајних производа за широку потрошњу за 2,5% мг. (допринос 0,9 п.п.) и Интермедијарних производа, осим енергије, од 0,9% мг. (допринос 0,3 п.п.).

Индустрија Војводине (мг. стопе раста у %) по намени (доприноси расту у п.п.)

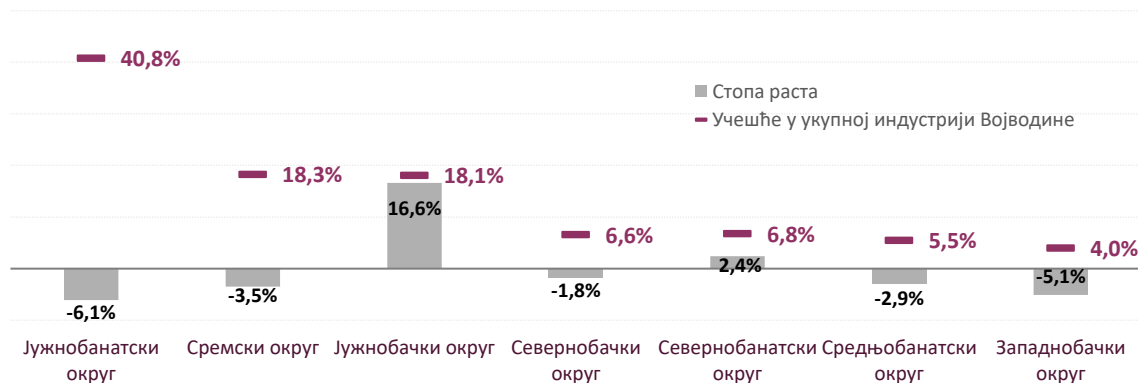
Посматрано по управним окрузима, **индустрија Јужнобанатског округа имала је доминантно учешће** у укупној индустријској производњи АП Војводине у периоду јануар - јун ове године, од **40,8%**. Следе Сремски управни округ (18,3%) и Јужнобачки управни округ (18,1%), док преостала четири округа заједно учествују у индустријској производњи Војводине са укупно 22,8%.

На пад укупне индустријске производње Покрајине у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, посматрано по окрузима, највише је утицало смањење производње у Јужнобанатском округу, за 6,1% мг. (допринос -2,5 п.п.). Осим у Јужнобанатском округу, смањење индустријске производње забележено је још и у Сремском округу (за 3,5% мг. допринос -0,6 п.п.), Западнобачком округу (за 5,1% мг., допринос -0,2 п.п.), Средњобанатском округу (за 2,9% мг., допринос -0,2 п.п.) и Севернобачком округу (за 1,8%, допринос -0,1 п.п.). С друге стране, највећи позитиван допринос укупној индустрији Покрајине потекао је од индустријске производње Јужнобачког округа, која је мг. повећана за 16,6% (допринос 3,0 п.п.).

На пад индустријске производње Јужнобанатског округа највише је утицало међугодишње смањење обима Производње кокса и деривата нафте (-27,4%, допринос -6,4 п.п., услед ремонта у рафинерији у Панчеву), као и смањење Производње основних фармацеутских производа и препарата (-6,8%, допринос -2,5 п.п.).

Индустрија Војводине по окрузима, јануар - јун 2024. године
(мг. стопе раста и учешћа у укупној индустрији)

На крају јуна 2024. године, у односу на јун 2023. године, залихе готових производа у индустрији Републике Србије смањене су за 0,9%, а у индустрији АП Војводине смањене су за 1,9%. Посматрано по наменским групама, у индустрији АП Војводине је међугодишње смањење залиха забележено код Интермедијарних производа, осим енергије (-15,5% мг.), Трајних производа за широку потрошњу (-9,1% мг.), Енергије (-8,4% мг.) и Капиталних производа (-1% мг.), док је повећање залиха забележено само код Нетрајних производа за широку потрошњу (за 11% мг.).

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

Сектор грађевинарства у периоду јануар - јун 2024. године бележи већу активност у поређењу са истим периодом 2023. године. Вредност изведених грађевинских радова, у сталним ценама, на територији Републике Србије повећана је за 13,3%, док је вредност радова изведених на територији Војводине повећана за 21,6% у поређењу са истим периодом прошле године.

Посматрано према врсти грађевина, у првих шест месеци 2024. године, изражено у сталним ценама, вредност радова изведених на зградама у Војводини повећана је за 4,6% мг. (чему је допринела изградња неколико сзтамбено-пословних комплекса у Новом Саду), док је на осталим грађевинама повећана за 27,7% мг. (значајни радови на изградњи мађарско-српске железнице Нови Сад-Суботица, Фрушкогорског коридора деоница Нови Сад-Рума)

Само у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, вредност изведених грађевинских радова на територији Републике Србије повећана је за 10,2%, а на територији АП Војводине за 21,0%, у сталним ценама.

У периоду јануар - јун 2024. године у Републици Србији је издато 13.245 грађевинских дозвола, што је за 2,8% више него у истом периоду 2023. Од тога је на територији Војводине издата 5.331 грађевинска дозвола (40%), за 6,7% више него у истом периоду 2023. године.

Према грађевинским дозволама издатим у првој половини 2024. године, у Војводини је пријављена изградња 4.630 станова (за 2,1% више мг.), просечне површине 77,3 m² по стану.

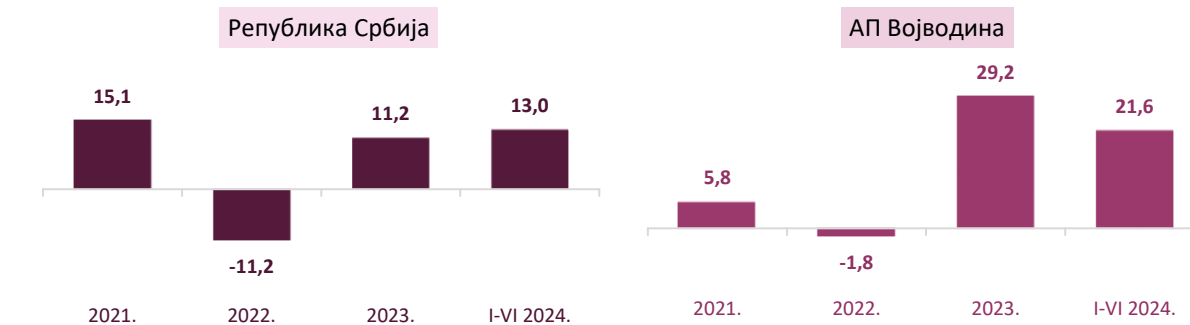
Грађевинска активност Републике Србије је у првих шест месеци 2024. године, у односу на исти период 2023. године, посматрана преко индикатора укупна вредност изведених радова **извођача из Републике Србије** (и у Србији и у иностранству), забележила **реални раст од 13%** (17,2% у текућим ценама).

Вредност радова извођача из Републике Србије **изведених само у Србији** је у периоду јануар - јун 2024. године **повећана за 13,3% мг. у сталним ценама** (17,5% мг. у текућим ценама), на шта је пре свега утицала интензивнија реализација инфраструктурних пројеката у области саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре у земљи. Вредност радова извођача из Републике Србије **изведених у иностранству смањена** је у истом периоду **у сталним ценама за 0,5% мг.** (повећана за 3,2% мг. у текућим ценама).

Посматрано **према врсти грађевина**, у првих шест месеци 2024. године, у поређењу са истим периодом 2023. године, изражено у сталним ценама, **вредност радова изведених на зградама у Републици Србији повећана је за 2,6%**, док је вредност радова **на осталим грађевинама** (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) **повећана за 19% мг.**

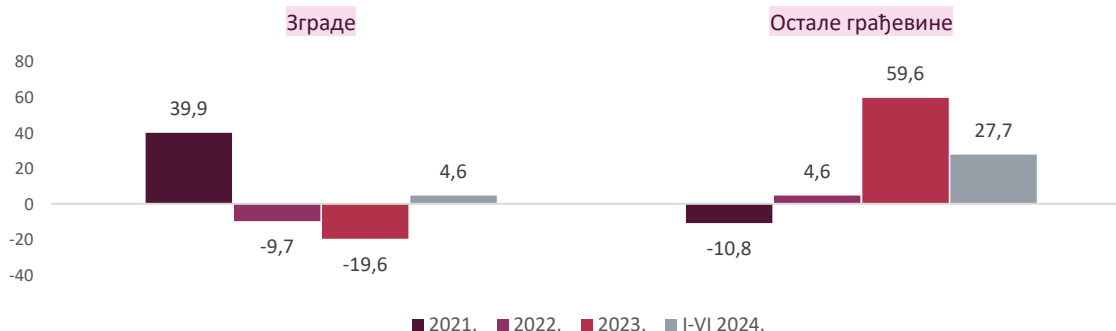
Грађевинска активност **на територији АП Војводине** је у првих шест месеци 2024. године, у односу на исти период 2023, забележила **раст од 21,6% у сталним ценама** (26,1% у текућим ценама). Поменутом расту грађевинске активности, најзначајнији допринос дала је изградња **мађарско-српске железнице (деоница Нови Сад – Суботица)**, затим **Фрушкогорског коридора (деоница Нови Сад – Рума)**, као и изградња неколико стамбено-пословних комплекса, па је и вредност на зградама, такође, повећана.

Вредност изведених грађевинских радова у Републици Србији и АП Војводини, у сталним ценама (мг. стопе раста у %)

Посматрано **према врсти грађевина**, у првих шест месеци 2024. године, у односу на исти период 2023, изражено у сталним ценама, **вредност радова изведених на зградама у Војводини повећана је за 4,6%**, а **вредност радова изведених на осталим грађевинама за 27,7%.**

Вредност изведених грађевинских радова на зградама и осталим грађевинама у АП Војводини, у сталним ценама (мг. стопе раста у %)

Када је реч о грађевинској активности у осталим регионима Републике Србије у првој половини 2024. године, у **Региону Јужне и Источне Србије** грађевинској активности је највише допринела изградња **саобраћајне инфраструктуре**, пре свега **брзе саобраћајнице Пожаревац - Голубац**, али и изградња сложених индустријских грађевина (извођење грађевинских радова на **ветропарку** и у оквиру комплекса **рудника бакра у Бору**).

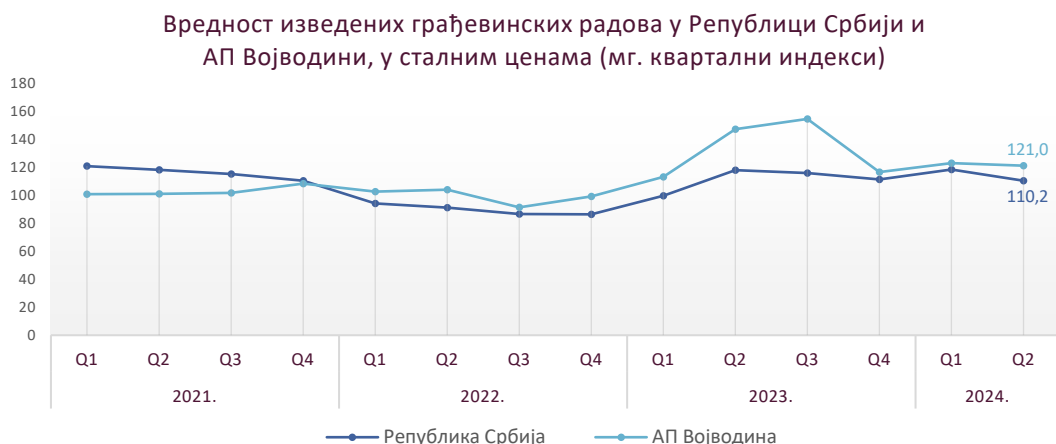
На вредност изведених грађевинских радова у **Београдском региону**, у периоду јануар - јун 2024. године, највише је утицала **изградња стамбених зграда, грађевина саобраћајне инфраструктуре и сложених индустријских грађевина**. Значајна градилишта су „Београд на води“ и неколико већих стамбено-пословних комплекса („Депо“, „Вождове капије“, „Vellport“, „Viva Residences“, „Зелена авенија“), а потом и „Центар за инклузију“, нова аутобуска станица, припремни радови за **Експо центар**, као и изградња платоа за депо Београдског метроа.

У **Региону Шумадије и Западне Србије** интензивни су радови на изградњи **Моравског коридора и аутопута Прељина - Пожега**. У току је реализација пројекта изградње **комуналне инфраструктуре (Мионица и Кнић)**, затим **гасификација на територији општине Рашка** и радови на **постављању телекомуникационих водова**.

Само у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, **грађевинска активност Републике Србије**, посматрана према вредности изведених радова извођача из Републике Србије укупно (**и у Србији и у иностранству**), **повећана је за 10,7% у сталним ценама** (15,5% у текућим ценама).

Од укупне вредности грађевинских радова у другом кварталу 2024. године, **на територији Републике Србије изведено је 97,6%**, док је преосталих **2,4% изведено на градилиштима у иностранству**. Вредност радова изведених **на територији Републике Србије повећана је за 10,2% м.г. у сталним ценама** (14,9% м.г. у текућим ценама), док је вредност радова изведених **у иностранству повећана за 43,1% м.г. у сталним ценама** (49,3% м.г. у текућим ценама). Посматрано према врсти грађевина, вредност грађевинских радова **на зградама у Србији, изражена у сталним ценама, смањена је у другом кварталу 2024. године**, у односу на исти квартал 2023. године, **за 1,4%**, док је вредност радова **на осталим грађевинама повећана за 16,6%** (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.).

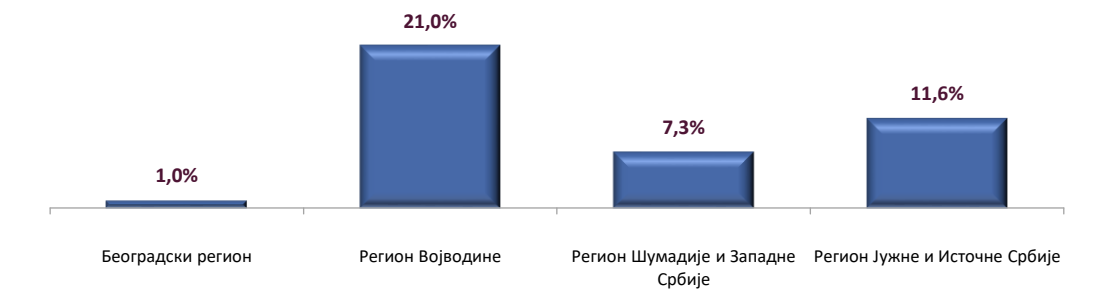
Грађевинска активност на територији АП Војводине је у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, **повећана за 21% у сталним ценама** (26,2% у текућим ценама).

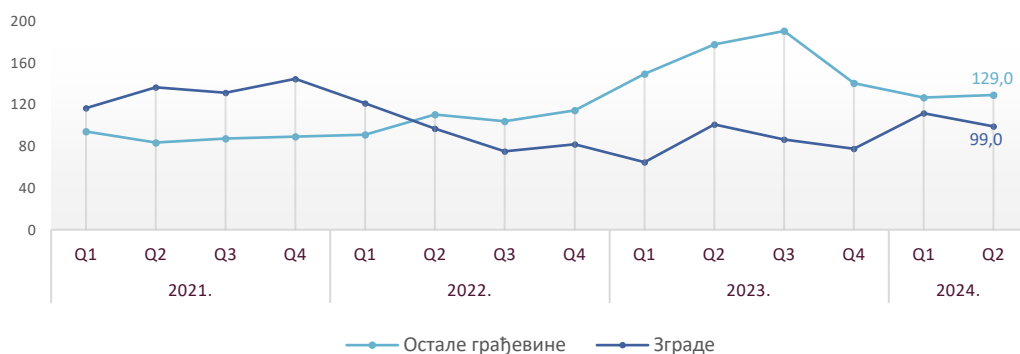
И у осталим регионима Републике Србије је у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, повећана вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама, и то: у Региону Јужне и Источне Србије, за 11,6%, у Региону Шумадије и Западне Србије, за 7,3% и у Београдском региону, за 1%.

Вредност изведених грађевинских радова по регионима Републике Србије, други квартал 2024, у сталним ценама (мг. стопе у раста %)

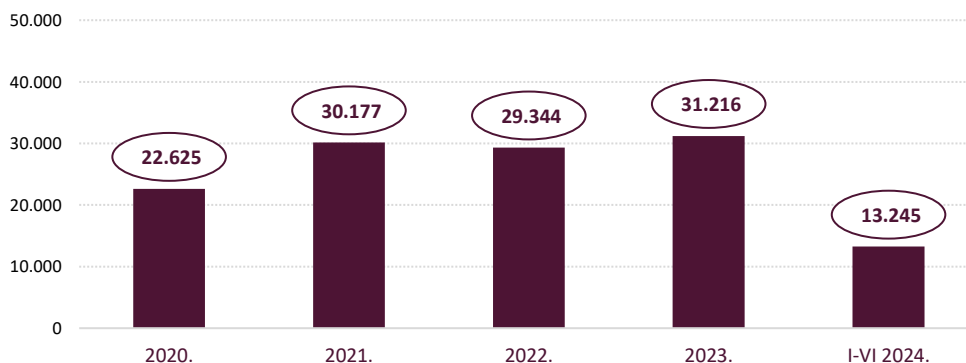
Вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама у Војводини, посматрано према врсти грађевина, је у другом кварталу 2024. године у односу на истом периоду, смањена за 1% мг. на зградама, док је на осталим грађевинама повећана за 29% мг.

Вредност изведених грађевинских радова на територији АП Војводине, у сталним ценама (мг. квартални индекси)

У Србији је у првих шест месеци 2024. године издато 13.245 грађевинских дозвола, што је за 360 дозвола, односно за 2,8% више у односу на исти период 2023. године. Највећи број издатих дозвола односи се на извођење радова на зградама (10.764, тј. 81%), а остатак на радове на осталим грађевинама (2.481, тј. 19%).

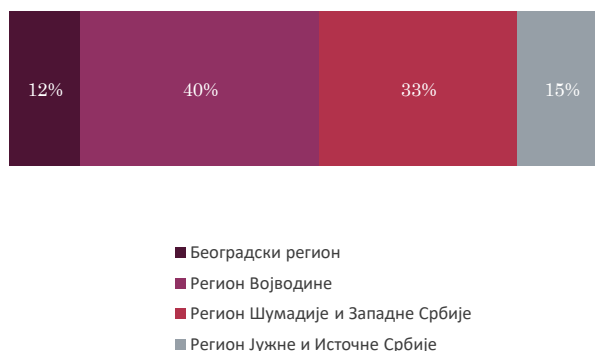
Број издатих грађевинских дозвола у Републици Србији

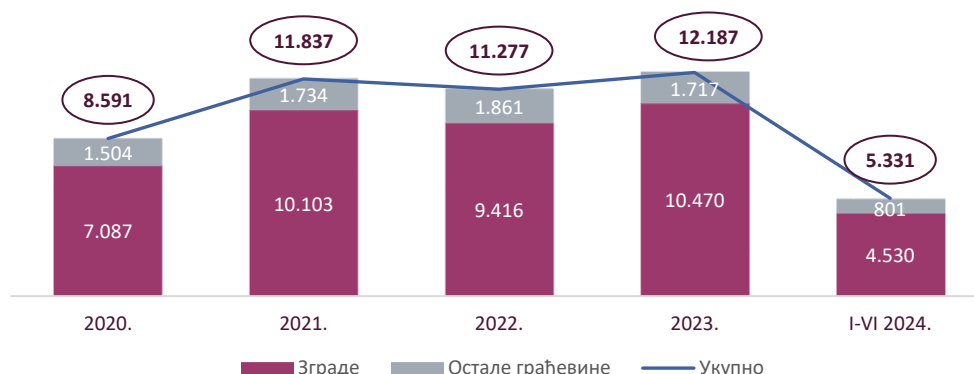
Посматрано по регионима, у периоду јануар - јун ове године **највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине (5.331, тј. 40% од укупног броја издатих дозвола)**, следи **Регион Шумадије и Западне Србије (4.398 издатих дозвола или 33%)**, затим **Регион Јужне и Источне Србије (2.017 или 15%)**, док је **најмање дозвола у посматраном периоду издато у Београдском региону (1.499 или 12%)**. У односу на исти период прошле године, **повећан је број издатих грађевинских дозвола у свим регионима, осим у Региону Шумадије и Западне Србије, где је м.г. смањен број издатих дозвола за 0,5%.**

Издате грађевинске дозволе по регионима Републике Србије, јануар - јун 2024.

На територији Војводине је у првих шест месеци 2024. године издато **за 6,7% (336 дозвола) више** него у истом периоду претходне године. Од укупног броја издатих дозвола, **85% (4.530) је издато за зграде, а 15% (801) за остале грађевине**. Ако се посматрају само зграде, **81% дозвола издато је за стамбене зграде, а 19% за нестамбене зграде**, док се код осталих грађевина највећи број издатих дозвола односи на **цевоводе, комуникационе и електричне водове (66%)**.

Број издатих грађевинских дозвола у АП Војводини

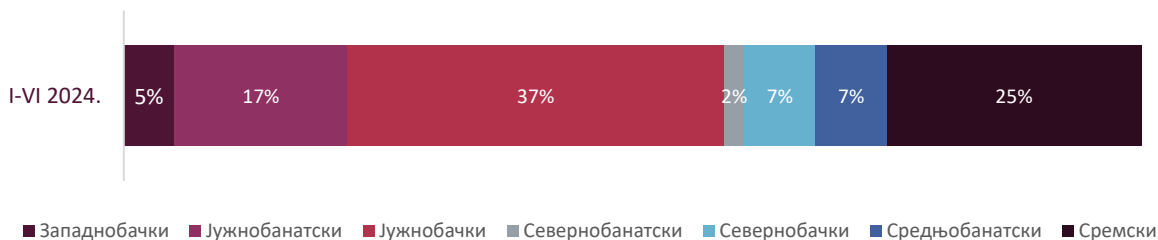

Према грађевинским дозволама издатим у првих шест месеци 2024. године, у Војводини је **пријављена изградња 4.630 станова (за 2,1% више у односу на исти период 2023), просечне површине 77,3 m² по стану**. Највећи број пријављене изградње станова је у **стамбеним зградама новоградње (96%),** и то оним које броје **три или више станова (84%, просечне површине 62,3 m²), 13% станова пријављено за изградњу у стамбеним зградама са једним станом** (просечне површине 158,3 m²), а **најмање станова (3%) је пријављено за изградњу у стамбеним зградама новоградње које броје два стана** (просечне површине 125,0 m²).

Укупна предвиђена вредност радова у АП Војводини, према издатим дозволама, у периоду јануар - јун 2024. године је 160 млрд динара, што представља смањење од 6,7% у односу на исти период претходне године. Предвиђена вредност радова **новоградње** у АП Војводини у периоду јануар - јун ове године износи **86% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у Војводини** у истом периоду. Посматрано према управним окрузима АП Војводине, **највећа грађевинска активност очекује се у Јужнобачком округу (37%),** затим у Сремском (25%) и Јужнобанатском округу (17%).

Предвиђена вредност радова према издатим дозволама,
по окрузима АП Војводине (учешће)

Просечна цена станова новоградње на територији Републике Србије је у 2023. години износила 211.103 динара по m² (у 2022. години 209.958 динара), док је просечна површина продатих станова новоградње у Србији у 2023. години 55 m². Просечна цена станова новоградње на територији Града Новог Сада је у 2023. години износила 206.400 динара по m², а просечна површина продатих станова 55 m².

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, био већи за 7,6% у сталним ценама, односно за 12,5% у текућим ценама.

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, у истом периоду, забележио је повећање од 10,1% у сталним ценама, односно од 14,4% у текућим ценама.

Само у јуну 2024. године, у односу на исти месец претходне године, остварен је раст промета робе у трговини на мало АП Војводине од 10,7% у сталним ценама, односно од 13,6% у текућим ценама.

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало АП Војводине у 2023. години, промет робе у трговини на мало АП Војводине је у јуну 2024. године био већи за 9,6% у сталним ценама, односно за 13,1% у текућим ценама.

На тржишту Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, повећан промет прехранбених и непрехранбених производа, за 7,9% и 8,9% у сталним ценама, респективно, док је промет моторних горива повећан за 4,6%.

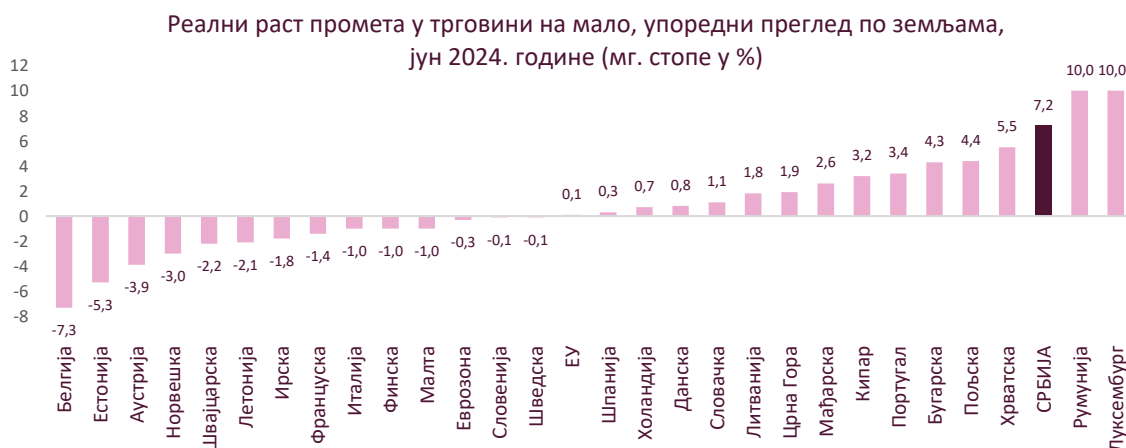
Промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, реално био већи за 7,6% (у текућим ценама за 12,5%), а само у јуну 2024. у односу на јун 2023. године, реално је повећан за 7,2% (у текућим ценама за 10,6%).

У АП Војводини је промет робе у трговини на мало у првих шест месеци 2024. године међугодишње реално повећан за 10,1% (за 14,4% у текућим ценама). Посматрано по месецима, међугодишњи раст реалног промета у Војводини се, са успоравањем инфлације током претходних месеци вратио у позитивну зону, а у јуну 2024. је износио 10,7% (за 13,6% у текућим ценама).

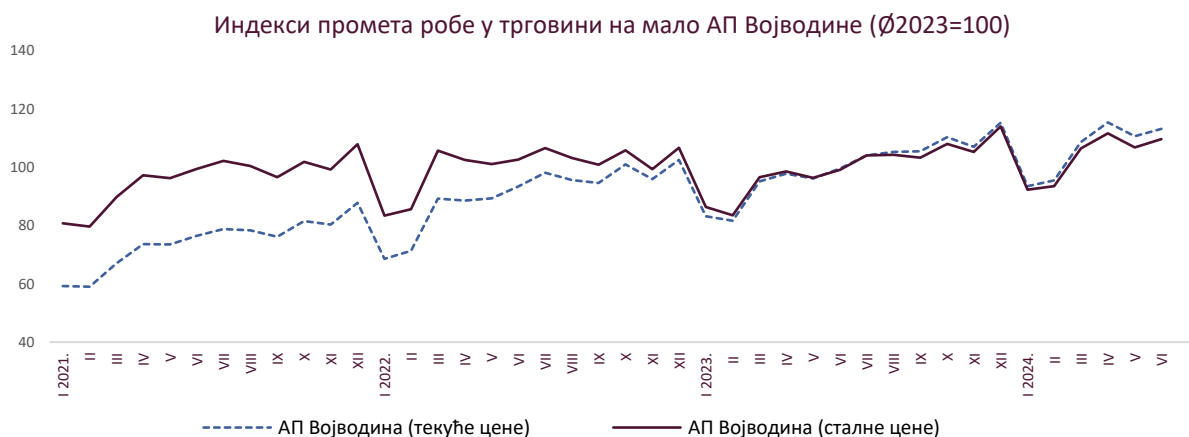
Промет робе у трговини на мало АП Војводине, међугодишњи индекси

	Јун 2023.	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Април	Мај	Јун 2024.
Текуће цене	106,8	105,4	110,0	112,0	108,8	111,6	112,8	112,4	116,9	114,2	118,1	115,1	113,6
Сталне цене	96,2	96,6	100,6	102,6	101,4	105,7	106,9	107,0	111,9	110,3	113,3	110,8	110,7

Упркос нешто нижој инфлацији, велики број европских земаља и даље бележи знатно оштрији пад стандарда грађана, мерено реалним прометом у трговини.

Стопе раста промета у текућим ценама су више него у сталним ценама, што је последица инфлације. У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2023. години, промет робе у трговини на мало је у јуну 2024. био већи - у Републици Србији за 5,5% у сталним ценама (9,3% у текућим ценама), а у АП Војводини за 9,6% у сталним ценама (13,1% у текућим ценама).

На месечном нивоу, у јуну 2024. је промет робе у трговини на мало у Републици Србији био већи за 1,7% у сталним ценама у односу на мај (1,3% у текућим ценама), док је на нивоу АП Војводине повећан за 2,7% у сталним ценама (2,3% у текућим ценама).

Посматрано по робним групама, према последњим подацима за први квартал 2024. године, у структури промета робе у трговини на мало, како у Републици тако и на нивоу Покрајине, најзаступљенији су били Прехрамбени производи и алкохолна пића (учешћа 35,9% и 36,5%, респективно), затим Горива, уља и мазива за моторна возила и мотоцикле (16,6% и 18,6%, респективно), те Остали непрехрамбени производи (13,6% и 11,0%, респективно).

Структура промета у трговини на мало,
по робним групама (%), Србија,
први квартал 2024. године

Структура промета у трговини на мало,
по робним групама (%), Војводина,
први квартал 2024. године

Ако се промет у трговини на мало посматра по основним агрегатима КД, у Србији је у првих шест месеци 2024. године, у односу на исти период претходне године, **и номинално и реално забележен раст промета у свим робним групама** - и то у промету хране, пића и дувана (за 7,9% мг. у сталним ценама, а 12,1% мг. у текућим ценама), затим у промету непрехрамбених производа, осим моторних горива (за 8,9% мг. у сталним ценама, а 13,0% мг. у текућим ценама), док је промет моторних горива најмање повећан, за 4,6% мг. у сталним ценама, односно 12,2% мг. у текућим ценама).

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

Укупан број долазака туриста у Војводину, у првих шест месеци 2024. године, је повећан за 7,6% у односу на исти период прошле године. Од укупног броја долазака, 52% су били домаћи, а 48% страни туристи. Број долазака домаћих туриста повећан је за 5,7% мг., док је број долазака страних туриста повећан за 9,7% мг.

Број регистрованих ноћења у Војводини је, у периоду јануар - јун 2024. године, повећан за 5,6% међугодишње. Од укупног броја ноћења, 48% су остварили домаћи, а 52% страни туристи. Ноћења домаћих и страних туриста су повећана за 2,3% мг. и 8,7% мг., респективно.

Највећи број долазака и ноћења туриста у Војводини, у првих шест месеци 2024. године, регистрован је у Новом Саду, и то за 4,4% долазака више, односно за 1,1% ноћења више, у односу на исти период 2023. године.

Посматрано према земљи порекла страних туриста, Војводину су у највећем броју, у периоду јануар - јун 2024. године, посетили туристи из Руске Федерације (5,7%), који су, такође, остварили и највише ноћења (7,6%).

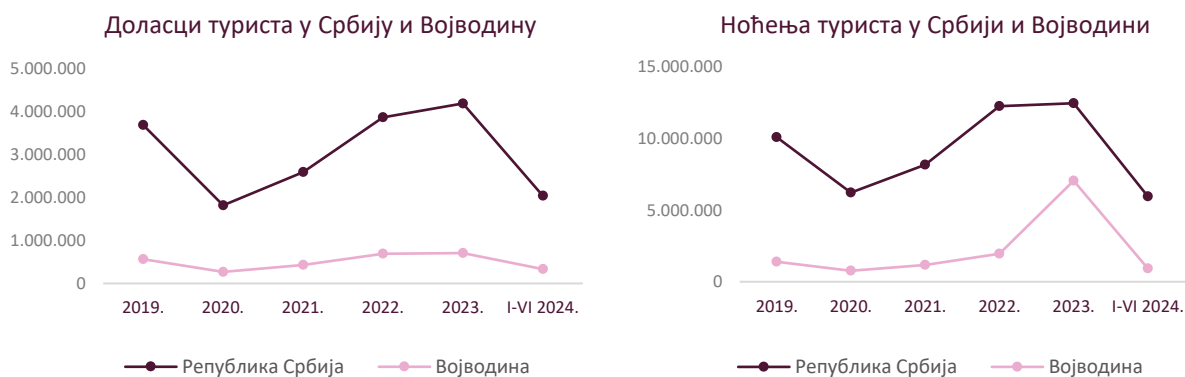

У периоду јануар - мај 2024. године, девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 1.043 млн евра и већи је за 16,5% од девизног прилива оствареног у истом периоду 2023.

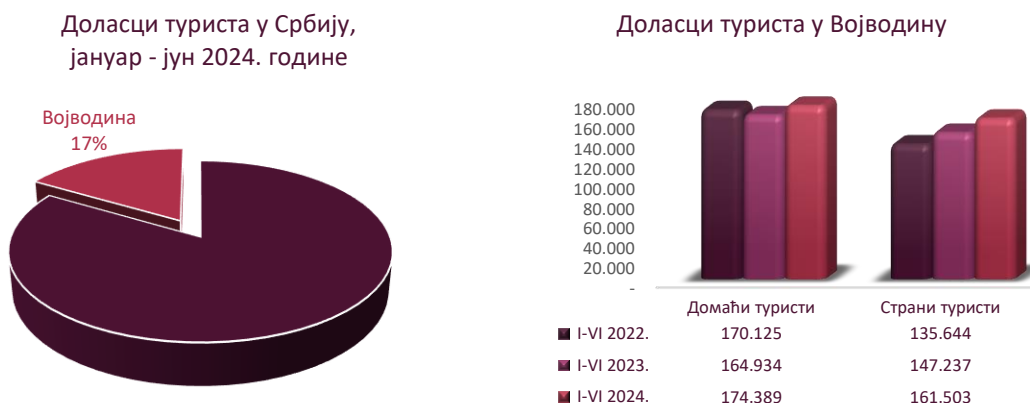

Укупан број туристичких долазака у Србију је у периоду јануар - јун 2024. године износио **2.038.026**, што је за **10,2% више** у односу на исти период 2023. године. Домаћи туристи остварили су половину укупног броја долазака, а половину страни туристи. У **Војводини је укупан број долазака туриста у првих шест месеци 2024. износио 335.892** (52% су били доласци домаћих, а 48% доласци страних туриста) и био је **већи за 7,6%** у односу на исти период претходне године. **Само у јуну 2024, Војводину је посетило 66.211 туриста**, што је за **1,7% више** у односу на јун 2023. године.

Укупан број регистрованих ноћења туриста у Републици Србији у првих шест месеци 2024. године износио је **5.946.591**, што је за **7,8% више** у односу на исти период претходне године. Од укупног броја регистрованих ноћења, 54% су била ноћења домаћих, а 46% ноћења страних туриста. **Укупан број регистрованих ноћења туриста у Војводини, у периоду јануар - јун 2024. године, износио је 917.285** (48% су била ноћења домаћих туриста, а 52% страних туриста) и **већи је за 5,6%** у односу на регистрован број ноћења у истом периоду 2023. године. **Само у јуну 2024, у Војводини је било регистровано 179.322 ноћења туриста**, што је за **5,6% више** у односу на јун претходне године.

Војводина је у првих шест месеци 2024. године учествовала са **17% у укупним доласцима туриста у Републику Србију**, и то са 17% у доласцима домаћих, односно 16% у доласцима страних туриста. **Број долазака домаћих туриста у Војводини је у периоду јануар - јун 2024. године био за 5,7% већи** у односу на исти период 2023. године, а број долазака **страних туриста повећан је за 9,7%.**

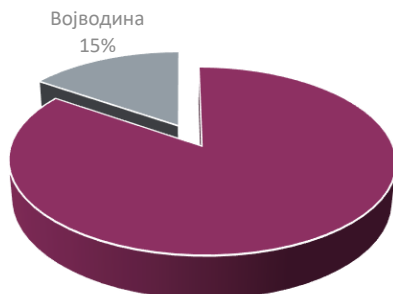

Регистрован број ноћења туриста у Војводини, у првих шест месеци 2024. године чинио је **15% од укупног броја ноћења туриста у Републици Србији** у истом периоду, и то 14% укупног броја ноћења домаћих туриста, односно 17% ноћења страних туриста.

Број ноћења домаћих туриста у Војводини је у периоду јануар - јун 2024. године био за 2,3% већи у односу на исти период 2023. године, а број ноћења страних туриста за 8,7% мг. већи.

Ноћење туриста у Србији,
јануар - јун 2024. године

Ноћења туриста у Војводини

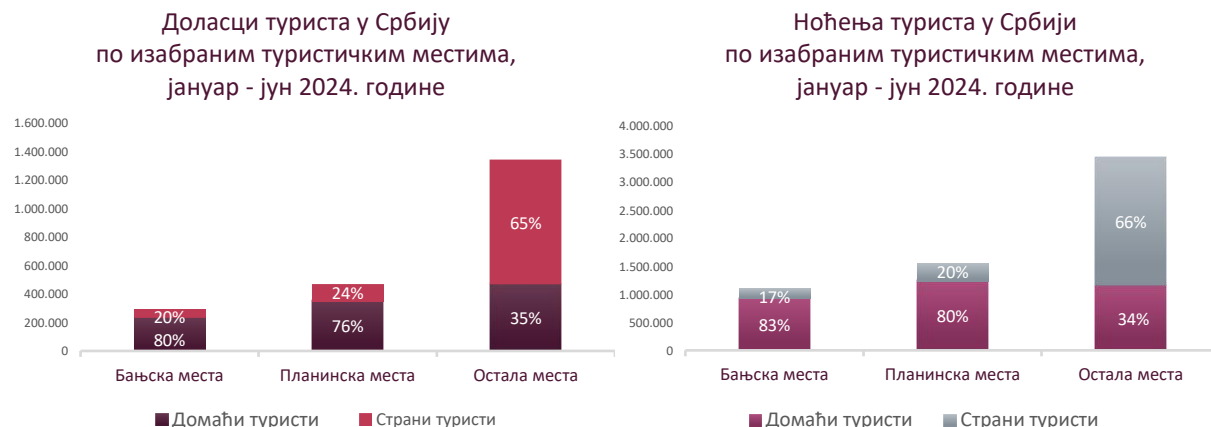

У Србији су најфреквентније посећивана туристичка места у првих шест месеци 2024, изражено бројем ноћења туриста, била **Остала туристичка места**, са 3.440.635 ноћења (око **58% укупних ноћења**), што је **за 7,5% више** него у истом периоду 2023. године. У ову категорију места спадају **Београд** (1.706.754 ноћења) и већи градови Србије, као што су **Нови Сад** (277.903 ноћења), **Суботица** (146.425), **Ниш** (162.422 ноћења). **Већину посетилаца Београда чинили су страни туристи (86%),** а слична ситуација забележена је и у **Новом Саду**, где је око **72% посетилаца било из иностранства.**

Планински центри Србије, друга по реду категорија места према броју туристичких ноћења у Србији, у периоду јануар - јун 2024. године, забележили су 1.564.485 ноћења туриста (или око **26% укупног броја ноћења**), што је **за 10,3% више** него у истом периоду 2023. године. **Златибор** је привукао највећи број туриста (602.150 ноћења), који су у највећем броју били из Србије (77%). На **Копаонику** је остварено 402.394 ноћења, од којих је такође већина била из Србије (72%). **Ове две планине су у првих шест месеци 2024. угостили око 64% укупног броја туриста** који су ноћили у планинским центрима Србије у истом периоду.

У **Бањским местима Србије** остварено је око 1.111.818 ноћења (или око **19% укупних ноћења**), што је **за 8,4% више** него у периоду јануар - јун 2023. године. Туристи су већином били из Србије (83%). Најпосећенија је била **Врњачка Бања** са 279.263 ноћења. Следе **Сокобања** (205.743 ноћења), **Бања Врдник** (104.669) и **Луковска бања** (76.163).

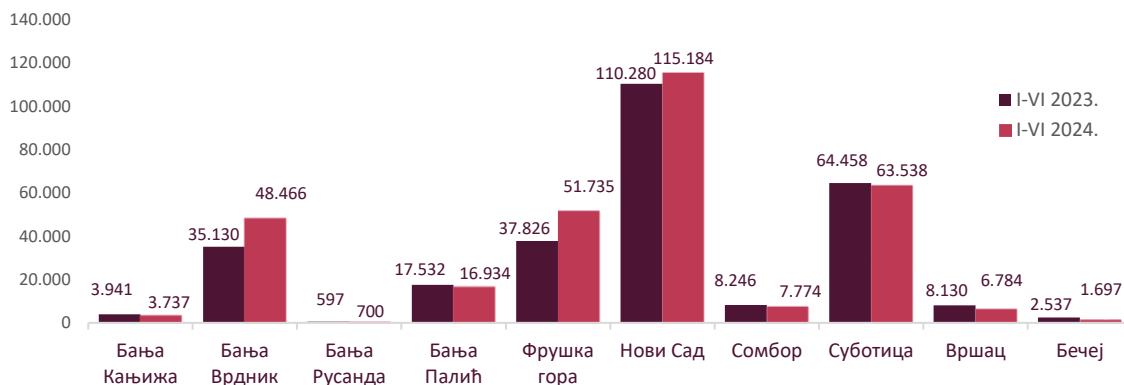
Бањска и планинска места у Србији, углавном посећују домаћи туристи, док у Осталим туристичким местима односно већим градовима, већину посетилаца чине страни туристи.

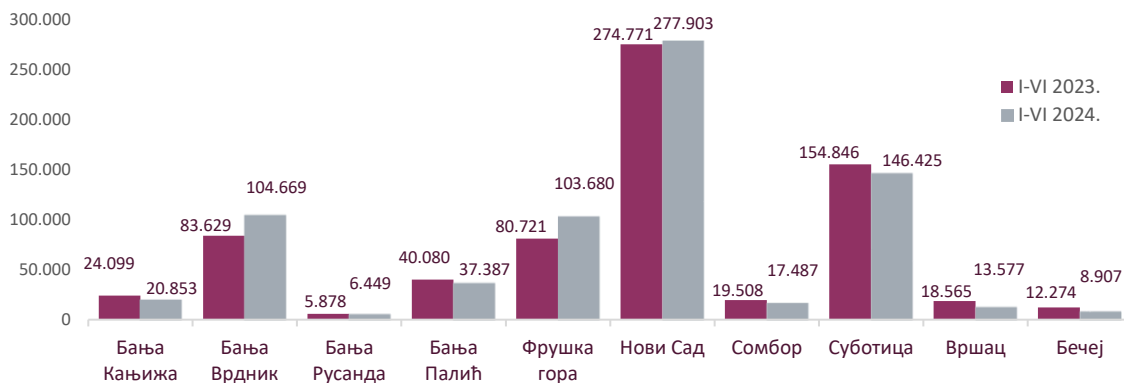
Посматрано по изабраним туристичким местима, мерено бројем долазака туриста, у Војводини је у првих шест месеци 2024. године најпосећенији био Град Нови Сад, где је забележено 115.184 хиљада долазака туриста, за 4,4% више него у истом периоду 2023. године, при чему су већину посетилаца чинили страни туристи (63%). У Новом Саду су само у јуну 2024. забележена 21.622 доласка туриста, што је за 0,5% више у поређењу са јуном прошле године.

Доласци туриста по изабраним туристичким местима Војводине

Највише ноћења у Војводини, у првих шест месеци 2024. регистровано је такође у Новом Саду (277.903), за 1,1% више него у истом периоду 2023. године. Већину ноћења остварили су страни туристи (72%). У Новом Саду је само у јуну 2024. забележено 53.497 ноћења, што је за 9,2% више у поређењу са јуном прошле године.

Ноћења туриста по изабраним туристичким местима Војводине

Посматрано према земљи порекла страних туриста, Србију су у периоду јануар - јун 2024. године, мерено бројем долазака, у највећем броју посетили туристи из Руске Федерације (90.435 долазака, што је за 6,2% више него у истом периоду 2023. године), такође мерено бројем регистрованих ноћења туриста, најбројнији су били туристи из Руске Федерације (307.151 ноћење, што је за 11,3% мање у односу на исти период претходне године). Из групе ваневропских земаља, у посматраном периоду, највећи број долазака и ноћења у Србији остварили су туристи из Кине (6% укупних долазака и 6% укупних ноћења страних туриста, а што је више за 69,6% и 26,8% у односу на јануар - јун 2023. године, респективно).

На нивоу Војводине, међу страним туристима, највећи број долазака у првих шест месеци 2024. године остварили су туристи из Руске Федерације (19.083 доласка, тј. 5,7%), а највећи број ноћења такође туристи из Руске Федерације (69.415 ноћења, тј. 7,6%).

Доласци страних туриста у Војводину
према земљама из којих долазе,
јануар - јун 2024. године

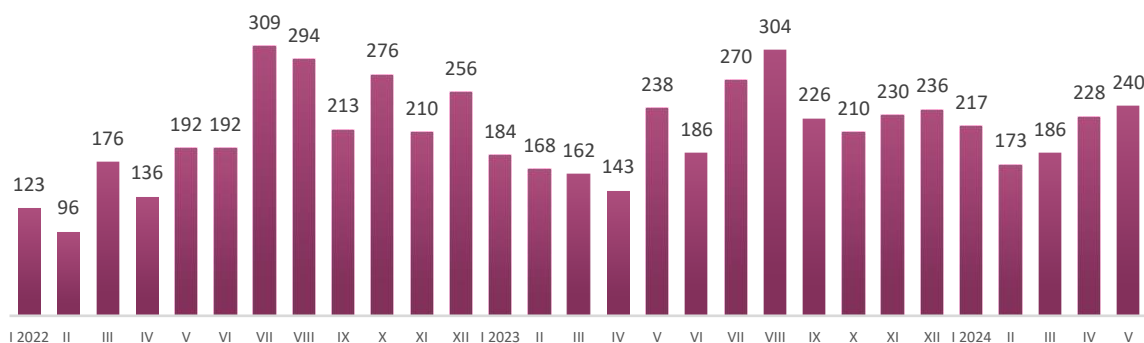

Ноћења страних туриста у Војводини
према земљама из којих долазе,
јануар - јун 2024. године

Према последњим званичним подацима НБС-а, **укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији у првих пет месеци 2024. године износио је 1.043 млн евра и већи је за 148 млн евра или 16,5% у односу на девизни прилив остварен у првих пет месеци 2023. године.**

Девизни прилив од туризма у Републици Србији по месецима (у млн евра)

Цене угоститељских услуга у Србији су у првих шест месеци 2024. године у односу на исти период 2023. у просеку порасле за 10,2%, а највећи раст су забележиле цене преноћишта (за 14,1% мг.). У Војводини су у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период 2023. године, цене угоститељских услуга порасле у просеку за 10,9%. Највећи раст у Војводини забележиле су цене безалкохолних пића (11,5% мг.) и цене хране (11% мг.), док су цене алкохолних пића порасле за 10,4% мг., а цене преноћишта за 9,8% мг.

Индекси цена угоститељских услуга

	Република Србија			Војводина		
	<u>VI 2024</u> V 2023	<u>VI 2024</u> VI 2023	<u>I-VI 2024</u> I-VI 2023	<u>VI 2024</u> V 2023	<u>VI 2024</u> VI 2023	<u>I-VI 2024</u> I-VI 2023
УКУПНО	101,6	111,1	110,2	100,5	111,3	110,9
Храна	101,2	109,7	109,2	100,3	110,8	111,0
Алкохолна пића	101,3	109,5	109,0	101,1	109,3	110,4
Безалкохолна пића	102,1	112,0	110,9	101,1	111,3	111,5
Преноћишта	102,5	116,5	114,1	100,0	117,4	109,8

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

Укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године износила 33,5 млрд евра и у односу на исти период 2023. била је већа за 0,7%. Извоз је износио 14,6 млн евра и мг. је повећан за 0,1%, а увоз 18,9 млн евра, што је за 1,3% више мг.

У Војводини је реализовно 33,2% од укупне спољнотрговинске робне размене Србије у посматраном периоду. Укупна војвођанска размена је износила 11,1 млрд евра и била је мања за 0,6% од размене остварене у првих шест месеци 2023. године.

Извоз АП Војводине је износио 4,9 млрд евра (раст 3,0% мг.), а увоз 6,2 млрд евра (пад 3,2% мг.), те је Војводина забележила дефицит у робној размени са иностранством од 1,2 млрд евра.

Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (91,8%), тако и у увозу АП Војводине (64,2%) у периоду јануар - јун 2024. године. У увозу се истиче и сектор Рударство, са учешћем од 18,6% у посматраном периоду.

Из Војводине се највише извози електрична опрема (14,4%) и прехранбени производи (12,0%), односно увози нафта и гас (18,3%) и роба неklasификована по КД (13,2%).

Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године је Немачка, како у извозу (19,6% укупног извоза), тако и у увозу (15,4% увоза).

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Република Србија је у периоду јануар - јун 2024. године остварила спољнотрговинску робну размену у укупном износу од 33,5 млрд евра, што је за 0,7% више него у истом периоду претходне године. Само у јуну, укупна робна размена Републике Србије са иностранством износила је 5,6 млрд евра и за 0,8% је била мања од размене забележене у јуну 2023. године.

Робни извоз Републике Србије је у јуну 2024. године износио 2,4 млрд евра и за 3,6% је био нижи међугодишње, док је кумулативно посматрано у периоду јануар - јун 2024. укупно износио 14,6 млрд евра и незнатно је увећан за 0,1% у односу на исти период 2023. године. Томе су допринели наставак раста извоза прерађивачке индустрије (2,4% мг.), опоравак извоза пољопривреде (51,4% мг.) и рударства (4,7% мг.), што је највећим делом неутралисано мањим извозом електричне енергије (-64,8% мг.), на шта се одражава и висока база из претходне године. С друге стране, робни увоз Србије је у јуну 2024. износио 3,2 млрд евра и за 1,4% је био виши међугодишње посматрано, док је од почетка године закључно са јуном износио 18,9 млрд евра и за 1,3% је повећан у односу на исти период 2023. године, вођен увозом капиталних производа и потрошне робе.

Србија је у периоду јануар - јун 2024. године забележила дефицит у робној размени са иностранством, у вредности од 4,3 млрд евра, који је за 228 млн евра, тј. 5,6% већи од дефицита забележеног у истом периоду 2023. године. Покривеност робног увоза извозом је готово једнака покривености из истог периода претходне године - скоро четири петине робног увоза Србије покривено је извозом (77,3% у периоду јануар - јун 2024. године), док је годину дана раније покривеност износила 78,3%.

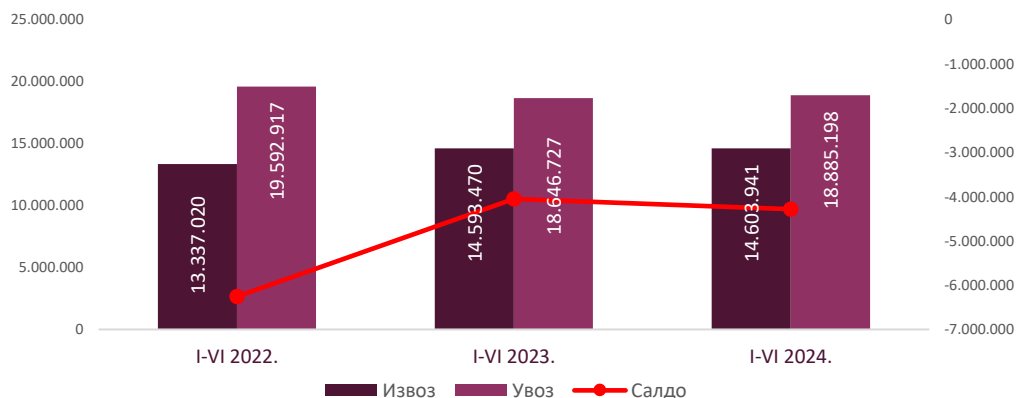
Извоз услуга Републике Србије је у шест месеци 2024. године наставио снажно да расте (12,7% мг.), вођен растом извоза ИКТ услуга, док је увоз услуга остварио раст од 19,1% мг., вођен увозом туристичких и пословних услуга.

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-VI 2024.	14.603.941	100,1	18.885.198	101,3	33.489.139	100,7	-4.281.257
I-VI 2023.	14.593.470	109,4	18.646.727	95,2	33.240.197	100,9	-4.053.256
2023.	28.631.835	103,7	36.859.488	94,5	65.491.323	98,3	-8.227.653
2022.	27.605.873	126,3	39.014.443	134,8	66.620.316	131,2	-11.408.571

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије (у хиљадама евра)

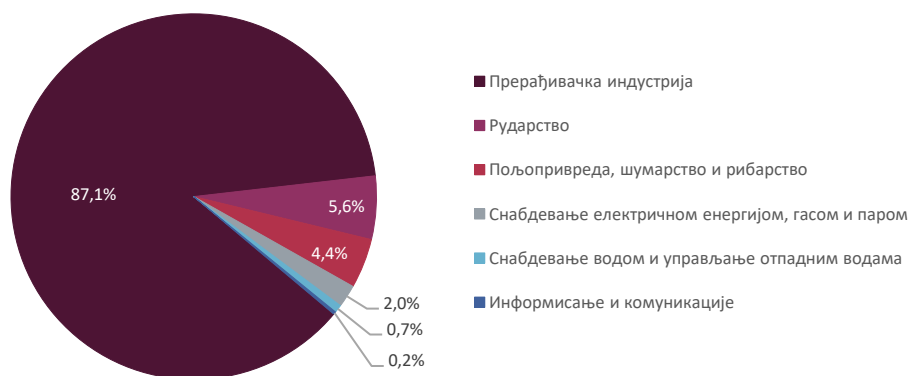

Посматрано по секторима делатности, **Прерађивачка индустрија**, која од свих сектора делатности има **највеће учешће** у укупном робном извозу Републике Србије (**87,1% у периоду јануар - јун 2024. године**), остварила је **раст извоза од 2,4%** у односу на период јануар - јун 2023. године и **међугодишњи пад извоза од 5,1%** у самом јуну 2024. године. Области које имају **највеће учешће у извозу Прерађивачке индустрије** у периоду јануар - јун ове године су: **Производња електричне опреме (12,3%**, при чему се више од трећине извоза ове области пласира на тржиште Немачке), **Производња моторних возила и приколица (11,3%**, где је Немачка такође најважнија извозна дестинација, а кључни извозни артикал Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила), **следи извоз Производње прехранбених производа (10,5%) и Производња основних метала (10,1%)**. Међугодишњи раст извоза је забележен **у 9 од 23 области Прерађивачке индустрије у Србији у посматраном периоду**.

Следећи по учешћу су **извоз сектора Рударство (5,6% у периоду јануар - јун 2024)** и сектора **Пољопривреда, шумарство и рибарство (4,4%)**. Остатак извоза су реализовали сектори **Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (2,0%)**, **Снабдевање водом и управљање отпадним водама (0,7%)** и **сектор Информисање и комуникације (0,2% укупног републичког извоза у посматраном периоду)**.

Извоз Републике Србије по секторима делатности,
јануар - јун 2024. године

Посматрано по артиклима, из Републике Србије је у периоду јануар - јун 2024. године **највише извезено Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила, у вредности од 858 милиона евра (учешће 5,9% у укупном извозу)**, што је **за 0,4% више** у поређењу са истим периодом 2023. године.

Извоз **Руде бакра и концентрата**, у вредности од 770 милиона евра (учешће **5,3%**), нашао се на другом месту, а **за 4,5% је био већи** него у истом периоду прошле године, док је на трећем месту **извоз Катода и секција катода, од рафинисаног бакра**, у вредности од 587 милиона евра (учешће **4,0%**), који је забележио значајан међугодишњи раст, од 512,6% (пре свега услед повећаног извоза овог артикла у Кину и Турску).

На четвртм и петом месту су се нашли артикли чији је извоз смањен у односу на исти период прошле године, и то **извоз Електричне енергије (у вредности од 293 млн евра, учешће 2,0%)**, који је међугодишње био **мањи за 64,8%** (пре свега услед смањеног извоза у Румунију, потом и Мађарску), и **извоз Гума спољних пнеуматских, нових за путничке аутомобиле (у вредности 244 млн евра, учешће 1,7%)**, који је **смањен за 25,6% мг.** (пре свега услед мањег извоза у САД).

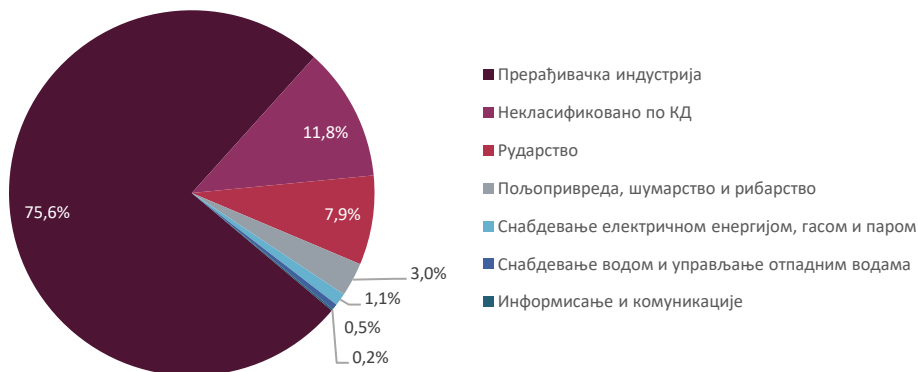
Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије

Назив производа	2023.			I-VI 2024.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – VI 2024 I – VI 2023
УКУПНО	7.167 врста производа			6.503 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	1.665.830	5,8%	116,3	858.419	5,9%	100,4
Руде бакра и концентрати	1.355.723	4,7%	80,7	769.866	5,3%	104,5
Катодe и секције катода, од рафинисаног бакра	462.083	1,6%	316,2	586.628	4,0%	612,6
Електрична енергија	1.274.308	4,5%	148,8	293.456	2,0%	35,2
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	535.389	1,9%	84,6	243.846	1,7%	74,4

Уколико се посматра увоз Републике Србије по секторима делатности, као и код извоза, **доминантан је увоз Прерађивачке индустрије (75,6% у периоду јануар - јун 2024. године)**, који је забележио **повећање од 7,7%** у односу на исти период претходне године. Области које су оствариле највећу вредност увоза у сектору Прерађивачке индустрије су **Производња хемикалија и хемијских производа (11,5%)** и **Производња непоменутих машина и опреме (10,1%)**.

Следећи по значају је **увоз сектора Некласификовано по КД (11,8% укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - јун ове године)**, који је **мг. повећан за 8,3%**, те **увоз сектора Рударство (7,9%)**, који је **мг. смањен за 31,6%** (услед смањеног увоза нафте и гаса).

Увоз Републике Србије по секторима делатности,
јануар - јун 2024. године

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - јун 2024. године, у увозу Републике Србије, поред Неразврстане робе по ЦТ² (укупно учешће 11,7%), највише је заступљен увоз **Гаса природног у гасовитом стању (3,4%)**.

Србија је у првој половини 2024. године увезла гаса у вредности од 637 млн евра, што је за **27,2% мања вредност увоза** него у истом периоду прошле године, док је **количински увоз гаса био мањи за 11,7% мг.**

² На основу Методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, појам Неразврстана роба по ЦТ обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије

Назив производа	2023.			I-VI 2024.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – VI 2024 I – VI 2023
УКУПНО	8.424 врсте производа			8.043 врсте производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	3.078.345	8,4%	103,1	1.607.661	8,5%	112,2
Гас природни у гасовитом стању	1.258.993	3,4%	77,0	636.915	3,4%	72,8
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	1.475.677	4,0%	127,7	611.212	3,2%	99,3
Остали лекови, за малопродају	1.026.074	2,8%	94,8	531.934	2,8%	111,1
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	1.791.372	4,9%	82,3	495.219	2,6%	59,7

Извоз Србије највише се ослања на тражњу Европске уније (ЕУ), 62,8% у шест месеци 2024. године. Поред ЕУ, значајан извоз се пласира у земље ЦЕФТА групације³ (14,7%). Када је реч о увозу, више од половине увоза Републике Србије потиче из земаља ЕУ (57,7% у првој половини 2024), након чега следи увоз из земаља Азијско-пацифичког економског удружења⁴ (22,9%).

Ако се посматра по земљама, **Србија је у периоду јануар - јун 2024. године забележила робни извоз у 176 различитих земаља, односно увоз из 213 земаља.**

Водећи спољнотрговински партнер Србије је, традиционално, Немачка (15,0% укупног робног извоза Србија је у првих шест месеци 2024. године пласирала у Немачку, а 13,4% укупног робног увоза потекло је из Немачке). Извоз Републике Србије у Немачку је у односу на исти период прошле године забележио повећање од 1,5%, док је увоз из Немачке међугодишње био већи за 6,2% у првих шест месеци ове године.

У оквиру групе од првих пет извозних земаља, у периоду јануар - јун 2024. године у односу на исти период прошле године, **највише је повећан извоз у Кину (за 70,9% мг.), док је највише смањен извоз у Мађарску (за 10,0% мг.). Извоз у првих пет земаља чинио је 38,4% укупног извоза Републике Србије у периоду јануар - јун 2024. године.**

Када је реч о увозу, осим из Немачке, **Србија значајан увоз остварује и из Кине (13,0% у периоду јануар - јун 2024. године), који је био већи за 11,0% у односу на период јануар - јун прошле године. Значајан међугодишњи раст вредности увоза забележен је и из Мађарске (за 15,8%) и Турске (10,7%). Увоз из првих пет земаља чинио је 43,9% укупног робног увоза Републике Србије у првој половини 2024. године.**

Првих пет земаља у извозу и увозу Републике Србије, јануар - јун 2024. године

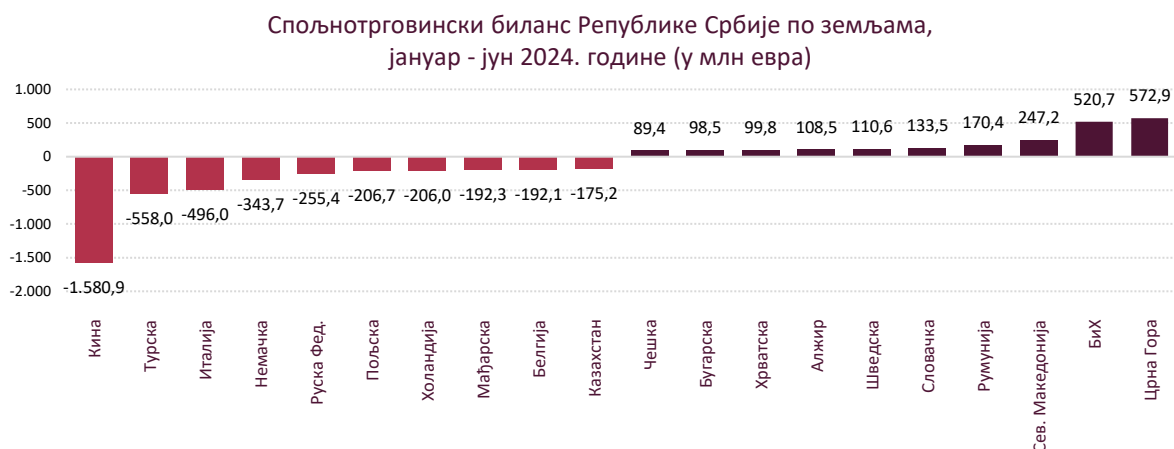
Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће (%)	Индекс	Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће (%)	Индекс
Немачка	2.188.625	15,0%	101,5	Немачка	2.532.312	13,4%	106,2
БиХ	927.090	6,3%	94,8	Кина	2.458.201	13,0%	111,0
Италија	897.196	6,1%	96,1	Италија	1.393.151	7,4%	104,9
Кина	877.274	6,0%	170,9	Турска	974.864	5,2%	110,7
Мађарска	727.097	5,0%	90,0	Мађарска	919.422	4,9%	115,8

³ ЦЕФТА – Земље Западног Балкана: БиХ, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

⁴ АРЕС - Руска Федерација, САД, Кина, Мексико, Канада, Сингапур, Република Кореја, Јапан, Вијетнам, Аустралија, Хонгконг, Тајланд, Брунеј, Малезија, Индонезија, Тајван - Кинеска Провинција, Перу, Филипини, Чиле, Нови Зеланд.

Највећи суфицит у робној размени, у првој половини 2024. године, Република Србија је остварила са **Црном Гором** (у вредности од 572,9 млн евра), док је највећи негативан салдо, односно **дефицит у робној размени забележен са Кином** (-1.580,9 млн евра).

Посматрано **према наменским групама**⁵, највећи негативан утицај на кретање извоза Србије у периоду јануар - јун 2024. године потекао је од групе са најмањим учешћем - **Енергетских производа** (учешће 3,4%, **мг. пад извоза од 52,6%**). Групе са највећим учешћем у робном извозу – **Интермедијарни производи (43,5%)** и **Капитални производи (22,9%)**, забележили су **раст извоза од 4,8% и 2,1%**, респективно посматрано.

Што се тиче **увоза према наменским групама**, већи увоз је забележен код **Капиталних производа (17,8% мг.)**, **Трајних производа за широку потрошњу (10,8% мг.)** и **Нетрајних производа за широку потрошњу (6,4% мг.)**, док је због нормализације цена енергената и осталих сировина, међугодишње посматрано, забележено **смањење вредности увоза Енергије и Интермедијарних производа, за 25,4% и 0,4%**, респективно.

Посматрано по регионима, **Војводина има највеће учешће у укупном извозу Републике Србије (33,8% у првој половини 2024. године)**, док се по учешћу у укупном увозу налази на **другом месту (32,7%)**, након Београдског региона (44,2%).

⁵ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenaip2010.pdf>

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине је у периоду јануар - јун 2024. године износила **11,1 млрд евра** (што чини 33,2% укупне размене Републике Србије у истом периоду), и за **0,6% је мања** од робне размене остварене у истом периоду 2023. године.

Робни извоз АП Војводине је у периоду јануар - јун 2024. године износио **4,9 млрд евра** (што чини 33,8% укупног извоза Србије у истом периоду), и за **3,0% је био виши** у односу на извоз у периоду јануар - јун 2023. године. С друге стране, **робни увоз АП Војводине је од почетка 2024. године закључно са јуном износио 6,2 млрд евра** (што представља 32,7% укупног увоза Србије у истом периоду), и за **3,2% је смањен на међугодишњем нивоу**.

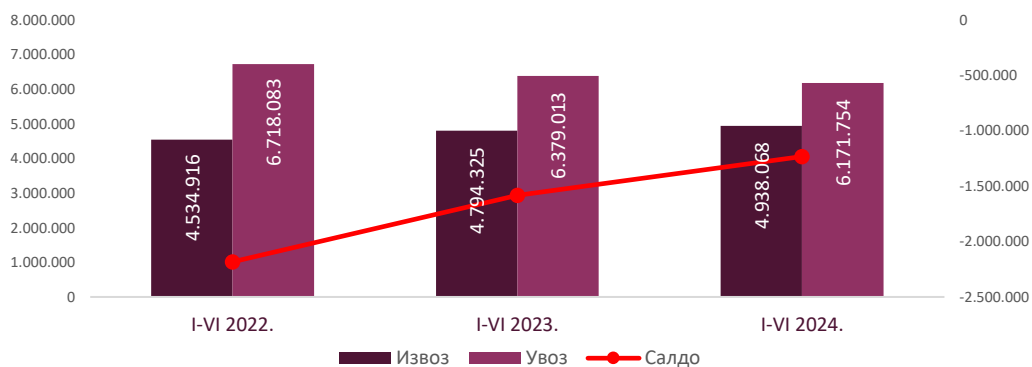
С обзиром на већи увоз од извоза, у Војводини је у периоду јануар - јун 2024. године забележен **дефицит у робној размени са иностранством, у вредности од 1,2 млрд евра**, који је за 351 млн евра или **22,1% мањи** од дефицита забележеног у истом периоду 2023. **Покривеност робног увоза извозом у Војводини је у првих шест месеци 2024. износила 80,0%** и због раста извоза уз истовремени пад увоза, већа је него у истом периоду претходне године, када је износила 75,2%.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-VI 2024.	4.938.068	103,0	6.171.754	96,8	11.109.822	99,4	-1.233.686
I-VI 2023.	4.794.325	105,7	6.379.013	95,0	11.173.339	99,3	-1.584.688
2023.	9.573.052	103,3	12.212.299	92,8	21.785.350	97,1	-2.639.247
2022.	9.266.202	123,1	13.158.500	152,8	22.424.702	138,9	-3.892.297

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (у хиљадама евра)

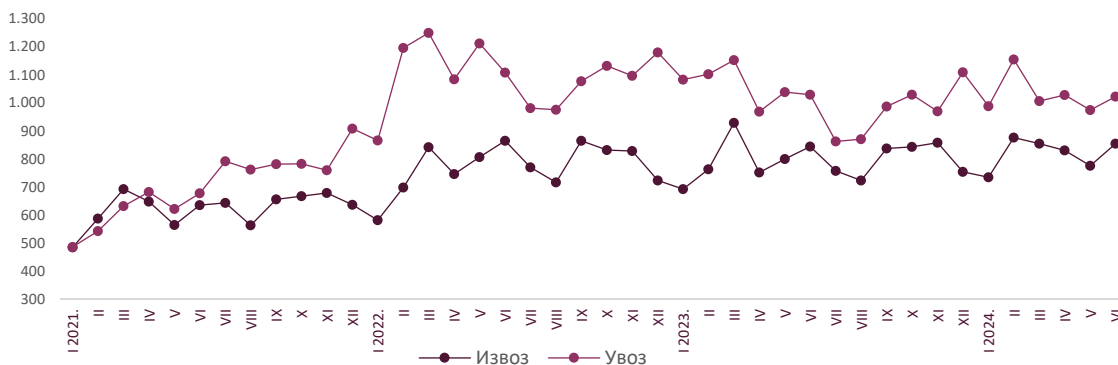
Посматрано по месецима, **спољнотрговинска робна размена АП Војводине је само у јуну 2024. износила 1,9 млрд евра** и за **0,2% је била мања** од размене забележене у јуну 2023. године. **Робни извоз АП Војводине је у јуну износио 854,0 млн евра** и за **0,6% је био виши** у односу на јун прошле године, док је **робни увоз износио 1.022,4 млн евра** и за **0,8% је био нижи** мг.

Робна размена АП Војводине у периоду јун 2023. - јун 2024. године, међугодишњи индекси (исти месец претходне године = 100)

	Јун 2023.	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Април	Мај	Јун 2024.
Извоз	97,7	98,3	101,1	96,8	101,4	103,6	104,3	106,1	114,8	92,0	110,0	96,7	100,6
Увоз	92,8	87,8	89,3	91,6	90,9	88,4	94,1	91,2	104,7	87,3	105,6	93,6	99,2
Укупна размена	94,9	92,4	94,3	93,9	95,3	95,0	97,9	97,0	108,8	89,4	107,5	94,9	99,8

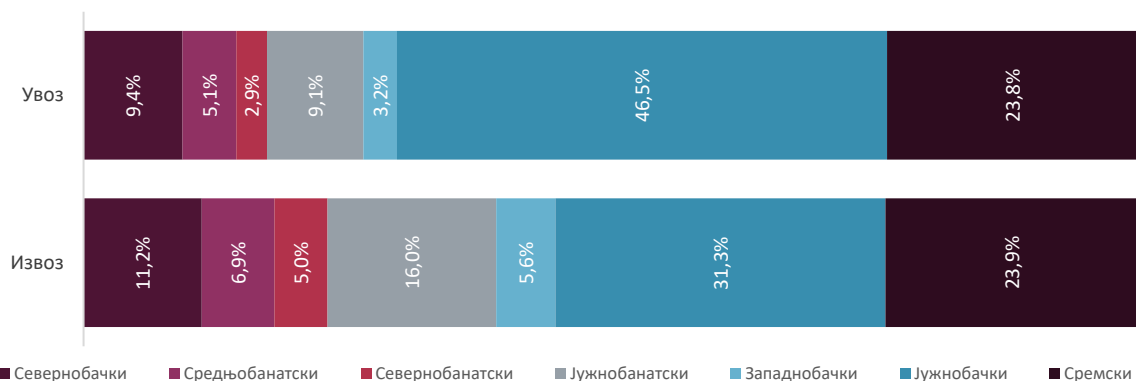

Кретање извоза и увоза АП Војводине по месецима (у млн евра)

Посматрано по управним окрузима, **доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине има Јужнобачки округ (31,3% извоза, а 46,5% укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - јун 2024).** На другом месту се налази **Сремски округ**, са учешћем од 23,9% у извозу, односно 23,8% у укупном увозу АП Војводине у посматраном периоду.

Извоз и увоз АП Војводине по управним окрузима, јануар - јун 2024. (учешће у %)

Спољнотрговинска робна размена, по економској намени Европске уније

Посматрано по економској намени ЕУ, из Војводине се **највише извозе Интермедијарни производи (37,3% укупног извоза у периоду јануар - јун 2024. године, а за 0,9% мање мг.).** На другом месту је **извоз Капиталних производа**, са учешћем од 25,4%, а за 2,1% мање мг., док је на трећем месту извоз групе **Нетрајних производа за широку потрошњу**, са учешћем од 20,4% и за 0,2% мање мг. У односу на извоз у шест месеци прошле године, **највише је повећан извоз Некласификовано по намени ЕУ (за 62,2% мг.).**

Структура извоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-VI 2024.

У структури увоза АП Војводине у првој половини ове године, **најзначајнији је био увоз Интермедијарних производа (31,1%) и Енергената (22,9%)**. На трећем месту је увоз Капиталних производа (17,5%), а следи увоз групе Некласификовано по намени ЕУ, са учешћем од 17,2% у посматраном периоду. У поређењу са истим периодом 2023. године, **повећан је увоз свих група, осим увоза Енергената и Интермедијарних производа, који су смањени за 19,5% и 4,3%, респективно**. У Војводини је реализовано 66% од укупног републичког увоза Енергената у периоду јануар - јун 2024.

Структура увоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-VI 2024.

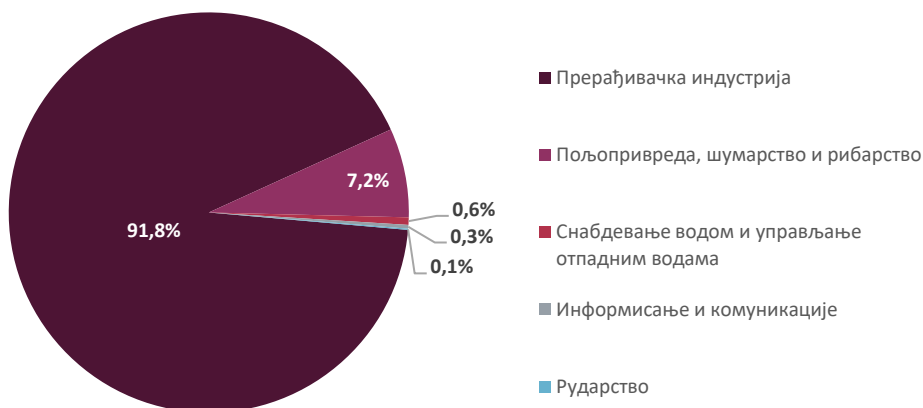
Спољнотрговинска робна размена, по Класификацији делатности (КД 2010)

Посматрано по секторима делатности, **Прерађивачка индустрија представља сектор са доминантним учешћем у извозу АП Војводине (91,8% у периоду јануар - јун 2024. године)**, а међугодишње је забележила **смањење вредности извоза за 0,3%**. Области које имају највеће учешће у извозу Прерађивачке индустрије Покрајине су: **Производња електричне опреме (15,7%) и Производња прехранебних производа (13,1% у посматраном периоду)**. Међугодишње повећање извоза је забележено **у 10 од 23 области** прерађивачке индустрије, које заједно чине 27,5% укупног извоза Прерађивачке индустрије Војводине у посматраном периоду. Највећи утицај на међугодишње смањење извоза Прерађивачке индустрије Покрајине имао је **смањен извоз Производње непоменутих машина и опреме (-22,9% мг.)**.

На другом месту по учешћу налази се **извоз сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство (7,2% у периоду јануар - јун 2024. године)**, који је у односу на исти период претходне године забележио **повећање од 73,6%**. Овом резултату је највише допринео **повећан извоз пшенице и кукуруза**, производа који заједно чине више од половине укупног извоза целокупне пољопривреде у Војводини у посматраном периоду (62%).

Преостали извоз АП Војводине, посматрано по секторима делатности, чинио је **извоз сектора Снабдевање водом и управљање отпадним водама (учешће 0,6%), Информисање и комуникације (0,3%) и Рударство (свега 0,1% укупног извоза)**.

Структура извоза АП Војводине, јануар - јун 2024. године

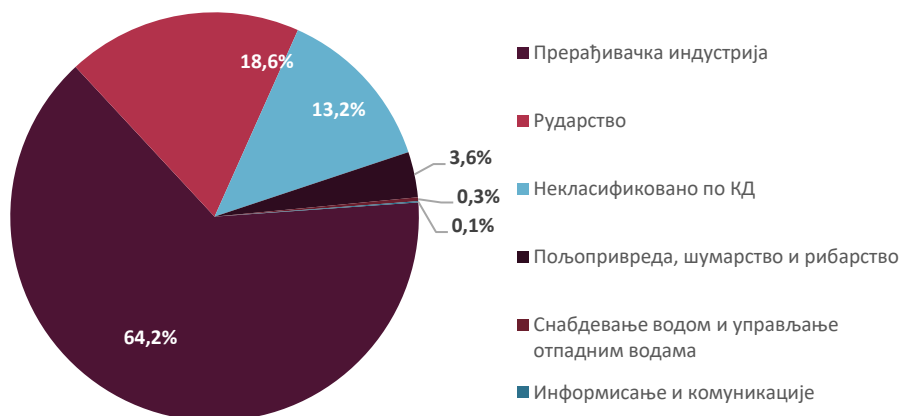

Када је реч о увозу АП Војводине, **Прерађивачка индустрија** је реализовала **64,2% укупног војвођанског увоза у периоду јануар - јун 2024. године**, а међугодишње је забележила **повећање вредности увоза за 8,6%**. Области Прерађивачке индустрије које остварују највећу вредност увоза у Војводини су: **Производња непоменутих машина и опреме (12,2%)** и **Производња хемикалија и хемијских производа (10,9% у посматраном периоду)**. Повећање увоза је забележено **у оквиру 13 од 23 области** прерађивачке индустрије, које су заједно чиниле 49,2% укупног увоза сектора у Војводини у посматраном периоду. Највећи утицај на повећање увоза Прерађивачке индустрије Покрајине у периоду јануар - јун ове године имао је **увоз Производње кокса и деривата нафте (повећан за 625,9% мг.)** и **увоз Производње осталих саобраћајних средстава (повећан за 458,0% мг.)**.

На другом месту је **увоз сектора Рударство** (учешће **18,6%** у периоду јануар - јун 2024. године), који је међугодишње забележио **смањење од 33,6%**, услед **смањеног увоза сирове нафте и природног гаса**, групе која чини 98,5% увоза читавог сектора Рударство у АП Војводини у посматраном периоду. **Увоз сектора Некласификовано по КД** налази се на трећем месту (са учешћем од **13,2%** у периоду јануар - јун 2024. године), који је мг. повећан за 6,4%, док се на четвртм месту налази **увоз сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство** (учешће **3,6%**), који је међугодишње **био већи за 4,1%**. Преостали увоз АП Војводине чинио је увоз сектора **Снабдевање водом и управљање отпадним водама** (учешће 0,3%) и **Информисање и комуникације** (0,1%).

Структура увоза АП Војводине, јануар - јун 2024. године

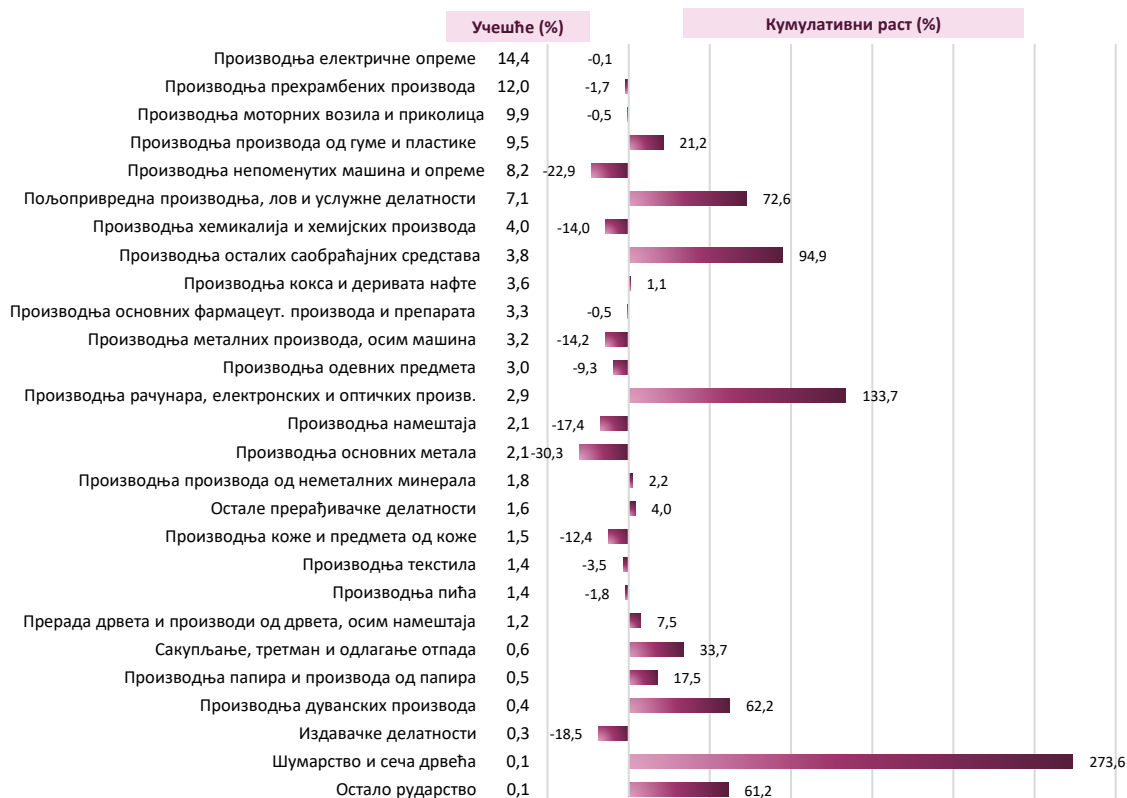
Посматрано по областима делатности, из Војводине су **највећи извоз** у периоду јануар - јун 2024. године забележиле управо области прерађивачке индустрије, и то Производња **електричне опреме** (14,4% укупног извоза), Производња **прехрамбених производа** (12,0%), Производња **моторних возила и приколица** (9,9%) и Производња **производа од гуме и пластике** (9,5%). Ове четири области делатности реализовале су **готово половину целокупног извоза АП Војводине** у периоду јануар - јун ове године (**45,8%**).

Извоз електричне опреме, области са појединачно највећом вредношћу извоза у Војводини у периоду јануар - јун 2024. године (711 млн евра), остварио је **благо смањење од 0,1%** у односу на исти период прошле године; **извоз прехрамбених производа** (594 млн евра) забележио је **пад од 1,7% мг.**; **извоз моторних возила и приколица** (490 млн евра) **пад од 0,5% мг.**; а **извоз производа од гуме и пластике**, позициониран на четвртм месту у укупном извозу АП Војводине у шест месеци 2024. године (469 млн евра), **повећање од 21,2%** у односу на исти период 2023.

Највећи утицај на раст укупног извоза АП Војводине у периоду јануар - јун ове године, посматрано по областима делатности, имао је повећан извоз Пољопривредне производње, лова и услужних делатности, за 72,6% мг. (услед повећаног извоза кукуруза и пшенице), и повећан извоз Производње осталих саобраћајних средстава, за 94,9% мг. (првенствено услед повећаног извоза делова турбомлазних или турбопропелерних мотора и бродова и пловила, осталих).

Извоз АП Војводине по областима делатности, јануар - јун 2024. године

У увозу АП Војводине се на првом месту налази увоз области сектора Рударство, и то **Експлоатација сирове нафте и природног гаса (18,3%** укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године), који је у односу на исти период претходне године био **мањи за 33,8%**. Следи увоз области **Некласификовано по КД** (учешће 13,2%, уз међугодишњи раст од 6,4%), затим увоз области **Производња непоменутих машина и опреме** (учешће 7,9%, уз мг. смањење увоза од 11,6%) и области **Производња хемикалија и хемијских производа** (учешће 7,0%, уз мг. пад од 6,9%). **Готово половину укупног увоза АП Војводине** у посматраном периоду оствариле су наведене четири области делатности **(46,4%)**.

Највећи утицај на смањење укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године, у односу на исти период прошле године (-3,2%), посматрано по областима делатности, имало је управо смањење увоза области **Експлоатација сирове нафте и природног гаса** (у периоду јануар - јун ове године увоз ове области је износио 1,1 млрд евра, док је у истом периоду 2023. године дати увоз износио 1,7 млрд евра).

Увоз АП Војводине по областима делатности, јануар - јун 2024. године

Ако се ниво посматрања сузи на извоз и увоз по артиклима, из АП Војводине се, као и на нивоу целе земље, највише извозе Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила, који су у шест месеци ове године извезени у вредности од **300,7** млн евра, са учешћем од **6,1%** у укупном извозу АП Војводине, а забележили су међугодишње **повећање вредности извоза за 10,0%**. Војвођански извоз Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила, чинио је **35,0%** укупног републичког извоза овог артикла у посматраном периоду.

Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502⁶, остало, представљају други артикал у извозу АП Војводине, са учешћем од **3,3%** у периоду јануар - јун 2024. године, али међугодишњим смањењем вредности извоза за **1,1%** (Војводина реализује готово целокупан републички извоз овог артикла, 98,2% у посматраном периоду).

Највеће међугодишње повећање вредности извоза је, у групи од првих десет извозних артикала, забележено код **Кукуруза, осталог** (услед повећаног извоза у Румунију, потом Италију). С друге стране, **највеће смањење вредности извоза** у периоду јануар - јун 2024. године је забележено код производа **Циркулационе пумпе за грејне системе и слично** (смањење од 23,5% мг., услед смањеног извоза у Мађарску, потом Француску).

У Војводини се реализује и **готово целокупан републички извоз Гума спољних, нових, за аутобусе, камионе** (99,2%) и **Циркулационих пумпи за грејне системе** (98,8% у периоду јануар - јун 2024).

Из Војводине је у периоду јануар - јун 2024. године **извезено 4.358 различитих врста производа** (у истом периоду прошле године 4.462). **Извоз првих десет артикала чинио је 24% укупног извоза АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године.**

⁶ ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори; ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине

Назив производа	2023.			I-VI 2024.			Учешће у извозу РС датог артикла
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – VI 2024 I – VI 2023	
УКУПНО	5.076 врста производа			4.358 врста производа			
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	534.292	5,6%	124,2	300.707	6,1%	110,0	35,0%
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	349.381	3,6%	118,9	162.139	3,3%	98,9	98,2%
Остали лекови, за малопродају	259.982	2,7%	125,7	128.333	2,6%	101,8	79,5%
Кукуруз, остали	128.354	1,3%	49,1	119.391	2,4%	391,1	68,4%
Остала пшеница и наполица, остало	110.586	1,2%	63,4	101.718	2,1%	199,6	82,5%
Гуме спољне, нове, за аутобусе, камионе, IO>121, остале	98.787	1,0%	1.611,1	98.451	2,0%	299,6	99,2%
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	180.135	1,9%	148,4	78.495	1,6%	92,4	96,1%
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	145.439	1,5%	83,2	67.051	1,4%	76,5	98,8%
Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила	136.854	1,4%	169,0	66.697	1,4%	97,2	88,9%
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	129.573	1,4%	54,7	64.630	1,3%	140,6	98,9%

С друге стране, у Војводину је у првих шест месеци 2024. године увезено 6.225 различитих врста производа (у истом периоду прошле године 6.181).

Посматрано по артиклима, у Војводини је у периоду јануар - јун 2024. године највише увезено **Гаса природног у гасовитом стању**, у вредности од **633,2 млн евра**, који је чинио **10,3% укупног војвођанског увоза** у датом периоду, али је међугодишње **смањен за 27,6%** (првенствено услед смањене вредности увоза из Руске Федерације, иако увоз према количини није драстично смањен). У Војводини је реализован готово целокупан републички увоз гаса у периоду јануар - јун ове године (99,4%).

На другом месту је увоз **Неразврстане робе по ЦТ - робе у слободној зони**, у посматраном периоду реализован у вредности од **540 млн евра (8,7% укупног војвођанског увоза)**, што је **за 8,7% више него у истом периоду прошле године**. Следи увоз **Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове (8,0% укупног војвођанског увоза у првих шест месеци 2024)**, увезене у вредности од 495,2 млн евра, што је **за 40,3% мање мг.** (првенствено услед смањеног увоза из Ирака). У посматраном периоду у АП Војводини је реализован целокупан републички увоз нафте.

Значајно међугодишње повећање увоза у Војводини је забележено код артикла **Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора**, увезених у вредности од 142,2 млн евра, док је у истом периоду прошле године дати увоз износио свега 12,0 млн евра. Такође, у шест месеци ове године појавио се **увоз Гасних уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела**, у вредности од 174,3 млн евра, док се у истом периоду прошле године дати артикал није увозио.

Увоз првих десет артикала чинио је **41,2% укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године.**

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине

Назив производа	2023.			I-VI 2024.			
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2023 2022	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-VI 2024 I-VI 2023	Учешће у увозу РС датог артикла
УКУПНО	6.754 врсте производа			6.225 врста производа			
Гас природни у гасовитом стању	1.255.604	10,3%	76,8	633.224	10,3%	72,4	99,4%
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	1.183.648	9,7%	140,2	540.026	8,7%	108,7	88,4%
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	1.791.372	14,7%	82,3	495.218	8,0%	59,7	100,0%
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	554.418	4,5%	94,8	276.674	4,5%	102,2	17,2%
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	18.791	0,2%	42,2	174.286	2,8%	-	51,2%
Делови турбомлазних или турбопропелерних мотора	31.173	0,3%	1.166,6	142.177	2,3%	1.186,2	99,7%
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека>6mm	194.613	1,6%	87,8	97.771	1,6%	89,8	81,4%
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	198.909	1,6%	114,5	93.551	1,5%	85,9	57,3%
Производи остали, од пластичних маса, остало	83.591	0,7%	114,5	46.836	0,8%	102,5	36,1%
Остали бродови и пловила, за превоз робе, путника, остало	4.351	0,04%	93,1	41.936	0,7%	2.129,3	99,2%

Спољнотрговинска робна размена по земљама

Извоз АП Војводине се највећим делом ослања на тражњу ЕУ и региона. **На тржиште ЕУ пласирано је 72,2% укупног војвођанског извоза** у периоду јануар - јун 2024. године, **за 3,7% више** него у истом периоду прошле године (Војводина у ЕУ највише извози **електричну опрему и моторна возила и приколице**). На другом месту је пласман **на тржиште ЦЕФТА (13,2% војвођанског извоза у посматраном периоду)**, који је **повећан за 0,7% мг.** (а највише се базира на извозу **прехранбених производа и деривата нафте**).

Више од половине увоза АП Војводине потиче из земаља ЕУ (56,4% у периоду јануар - јун 2024. године), који је међугодишње **повећан за 4,8%** (из ЕУ се, поред робе неklasификоване по КД, највише увозе **непоменуте машине и опрема, прехранбени производи и електрична опрема**). На другом месту је **увоз из земаља Азијско-пацифичког економског удружења (АРЕС)**, одакле је Војводина реализовала 23% свог увоза у првој половини 2024. године, и затим увоз из земаља **CIS⁷ (15,2% увоза у посматраном периоду)**.

Извоз АП Војводине
јануар - јун 2024. године

	Учешће	Индекс
ЕУ:	72,2%	103,7
ЦЕФТА:	13,2%	100,7

Увоз АП Војводине
јануар - јун 2024. године

	Учешће	Индекс
ЕУ:	56,4%	104,8
АРЕС:	23,0%	87,4
CIS:	15,2%	87,1

⁷ CIS – Комонвелт независних држава: Руска Федерација, Казахстан, Азербејџан, Белорусија, Туркменистан, Молдавија, Узбекистан, Јерменија.

Посматрано по појединачним земљама, **главна дестинација војвођанског извоза**, као и на нивоу целе земље, је **Немачка**, у коју је извезена роба у вредности од **966 млн евра** у првих шест месеци 2024. године (**19,6% укупног робног извоза АП Војводине у датом периоду**), што је за **1,4% мање** него у истом периоду прошле године. Друга по реду извозна дестинација Војводине је **Италија**, у коју је пласирано **8,2% укупног војвођанског извоза** у периоду јануар - јун 2024. године (405 млн евра), а за **3,1% мање** него у истом периоду прошле године. На трећем месту је **извоз у Босну и Херцеговину (7,3% у периоду јануар - јун 2024. године)**, који је у односу на исти период прошле године био **мањи за 3,2%**. **Извоз у Немачку** се, у посматраном периоду, највећим делом односио на извоз **електричне опреме**, извоз **у Италију** су највећим делом чинили **кукуруз и пшеница**, потом **одевни предмети и прехранбени производи**, док се извоз **у Босну и Херцеговину** највећим делом састојао од извоза **деривата нафте**, потом **прехранбених производа**.

Војводина је у периоду јануар - јун 2024. године забележила **извоз у 137 различитих земаља** (у истом периоду прошле године у 139). Извоз у првих десет земаља чинио је **65,2% укупног војвођанског извоза** у првих шест месеци 2024. У односу на период јануар - јун прошле године, **међугодишње је смањен извоз у све извозне дестинације** у групи од водећих десет, **осим извоза у Румунију, Шведску и Чешку**, који су били већи за 61,6%, 22,4% и 5,1%, респективно.

Првих десет земаља у извозу АП Војводине, јануар - јун 2024. године

Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће у укупном извозу АПВ (%)	Индекс
Немачка	966.250	19,6	98,6
Италија	404.782	8,2	96,9
БиХ	361.155	7,3	96,8
Мађарска	345.260	7,0	98,8
Румунија	292.870	5,9	161,6
Чешка	185.410	3,8	105,1
Шведска	176.948	3,6	122,4
Руска Фед.	168.616	3,4	77,0
Хрватска	160.025	3,2	87,0
Словенија	159.240	3,2	97,5

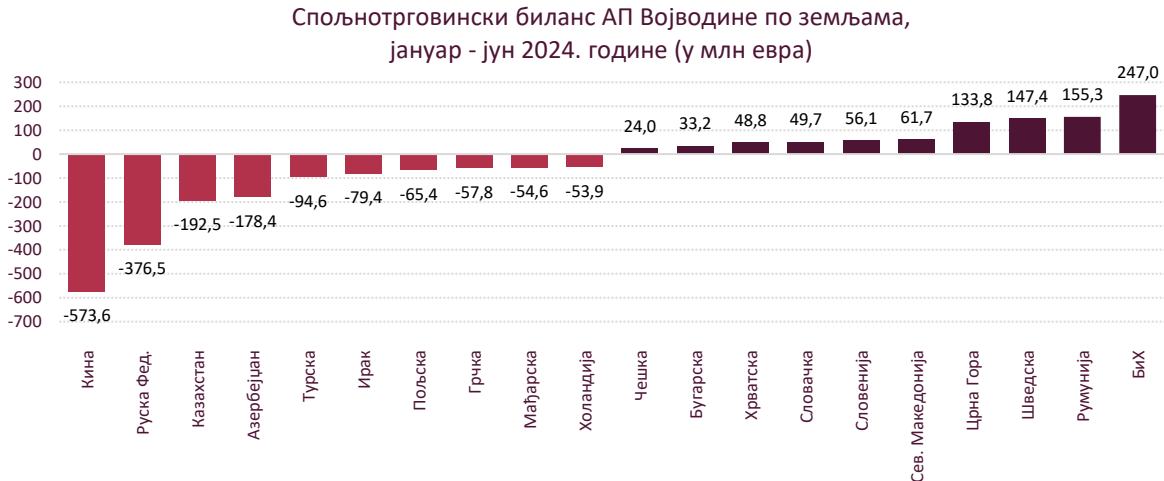
Када је реч о увозу, **Војводина је у првој половини 2024. године забележила увоз из 164 различите земље** (у истом периоду прошле године из 163), при чему је **увоз из првих десет земаља чинио 62,3% укупног увоза** АП Војводине у посматраном периоду. Највећи увоз Војводина је у периоду јануар - јун 2024. године реализовала **из Немачке (учешће 15,4% у укупном увозу)**, који је у односу на исти период прошле године био већи за 1,2%. **На другом месту је увоз из Кине (9,5% укупног увоза)**, који је **мг. повећан за 9,7%**, а следи увоз из **Руске Федерације (учешће 8,8%)**, који је у односу на исти период прошле године био **мањи за 38,7%**, услед смањене вредности увоза гаса.

Првих десет земаља у увозу АП Војводине, јануар - јун 2024. године

Земља	Извоз (у 000 евра)	Учешће у укупном увозу АПВ (%)	Индекс
Немачка	951.007	15,4	101,2
Кина	589.239	9,5	109,7
Руска Фед.	545.105	8,8	61,3
Италија	445.955	7,2	95,7
Мађарска	399.886	6,5	132,1
Турска	212.199	3,4	114,5
Казахстан	197.713	3,2	181,5
Азербејџан	179.017	2,9	281,1
Аустрија	164.620	2,7	85,2
Пољска	164.060	2,7	96,0

Највећи суфицит у робној размени Војводина је у периоду јануар - јун 2024. године остварила са Босном и Херцеговином (у вредности од 247,0 млн евра), чему је допринео значајан извоз деривата нафте и прехранбених производа. С друге стране, негативан спољнотрговински салдо, односно **највећи дефицит у робној размени Војводина је забележила у трговини са Кином** (-573,6 млн евра у периоду јануар - јун ове године), као резултат високе вредности увоза робе неklasификоване по КД.

Најзначајнији спољнотрговински партнери АП Војводине у првој половини 2024. године, ако се посматра укупна робна размена, биле су Немачка, Италија и Мађарска.

Робну размену Војводине са **Немачком** највише карактерише **извоз електричне опреме** (делови за машине), односно **увоз робе неklasификоване по КД**. Робна размена са **Италијом** налази се на другом месту, у коју се из Војводине **највише извози кукуруз**, а **највише увози роба неklasификована по КД**, док се на трећем месту налази робна размена са **Мађарском**, коју пре свега карактерише извоз **сетова проводника за паљење за моторна возила**, односно из које се највише увози **природни гас**.

У групи од првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине налази се и **Кина, искључиво због увоза** (9,5% укупног увоза АП Војводине у периоду јануар - јун ове године), док је извоз у Кину чинио свега 0,3% укупног извоза АП Војводине у посматраном периоду. У Војводину се из Кине највише увози **неразврстана роба по ЦТ**.

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи у периоду јануар - јун 2024. године

Извозни производ	Учешће	ЗЕМЉА	Учешће	Увозни производ
966,3 млн евра		Немачка 17,3% 	951,0 млн евра	
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	16,0%		19,8%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	6,5%		9,7%	Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека>6mm
Вучни мотори наизменичне струје, вишефазни, снаге>75kW	6,1%		3,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
404,8 млн евра		Италија 7,7% 	446,0 млн евра	
Кукуруз, остали	8,5%		6,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Лице и делови лица, осим уметака за ојачање, од коже	6,9%		3,7%	Производи остали, од пластичних маса, остало
Остала седишта, са дрвеним костурима, тапацирана	4,6%		3,6%	Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела

345,3 млн евра	Мађарска 6,7% 	399,9 млн евра
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила 32,9%		41,3% Гас природни у гасовитом стању
Лака уља, не садрже биодизел, за прераду у специфичним процесима 5,6%		5,2% Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови осталих гасних турбина 5,4%		4,5% Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела
168,6 млн евра	Руска Фед. 6,4% 	545,1 млн евра
Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 децтекса 9,3%		84,4% Гас природни у гасовитом стању
Остали лекови, за малопродају 9,1%		3,1% Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота
Једињења хетероциклична са хетероатомом азота, остало 8,9%		2,9% Минерална или хемијска ђубрива, садрже N, P и K (N>10%)
15,6 млн евра	Кина 5,4% 	589,2 млн евра
Прекидачи дугмасти притисни, за напон до 60V 15,5%		28,9% Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Остали мотори; генератори: 1-смерни, >750W =<7,5kW, остали 11,7%		11,3% Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично 8,3%		2,3% Уређаји за климатизацију (прозорски, зидни), сплит системи
361,2 млн евра	БиХ 4,3% 	114,1 млн евра
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела 14,1%		8,7% Остали лекови, у одмереним дозама
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела 7,7%		8,0% Кутије, сандуци, гајбе и слични производи, остало
Пиво, добијено од слада, у боцама до 10l 3,7%		5,6% Дрво обрађено по дужини, од јеле и смреке, остало
292,9 млн евра	Румунија 3,9% 	137,6 млн евра
Остала пшеница и наполица, остало 22,1%		11,3% Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Кукуруз, остали 20,2%		7,7% Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила 11,0%		7,2% Отпаци и остаци, остали, од гвожђа, челика, остали
185,4 млн евра	Чешка 3,1% 	161,4 млн евра
Аутоматски прекидачи струјних кола, =<1000V, јачина =<63A 28,2%		15,3% Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови за седишта, остали материјали, за моторна возила 23,1%		15,1% Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало
Црева вештачка, од очврснутих беланчевина 9,2%		12,7% Инвентори, снаге преко 7,5kVA, остали
117,6 млн евра	Турска 3,0% 	212,2 млн евра
Издвни лонци и издвне цеви, остали, за моторна возила 19,2%		12,8% Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе 15,1%		4,2% Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Гуме спољне, нове, за аутобусе, камионе, IO>121, остале 9,5%		3,6% Цемент портланд, остали
140,0 млн евра	Аустрија 2,7% 	164,6 млн евра
Остали бродови и пловила, за превоз робе, путника, остало 28,6%		22,4% Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Остали производи, од стакла, остали 12,7%		7,3% Остали производи, од стакла, остали
Кукуруз, остали 5,3%		4,6% Делови изолациони, од пластичне масе

VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена⁸

Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Спољнотрговинска размена аграрних производа Републике Србије у периоду јануар - јун 2024. године износила је 4,3 млрд евра и мања је за 8,9% у поређењу са истим периодом 2023. године.

⁸ Аграрну спољнотрговинску размену према Класификацији делатности (КД 2010) чине: сектор А-Пољопривреда, шумарство и рибарство и део сектора Ц-Прерађивачка индустрија (области: Производња прехрамбених производа, Производња пића и Производња дуванских производа).

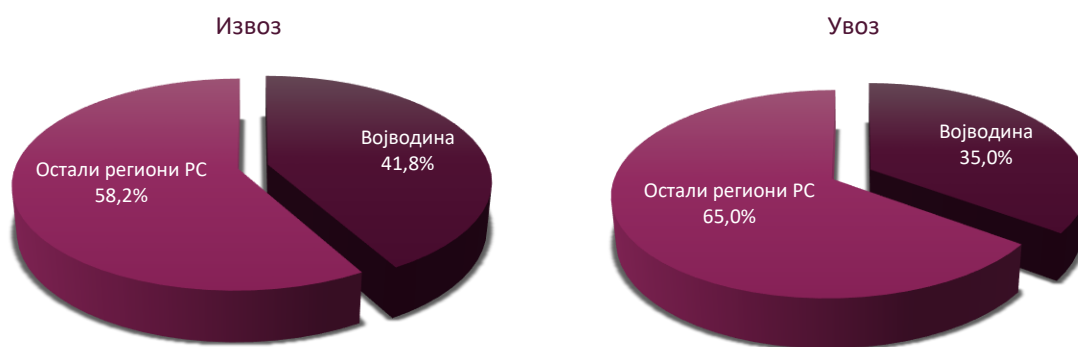

Извоз аграра Републике Србије је за шест месеци 2024. године износио **2,5 млрд евра**, док је **увоз износио 1,9 млрд евра**. У односу на исти период 2023. године, **вредност извоза** аграрних производа Србије је **повећана за 10,4%**, док је **вредност увоза** била **већа за 7,0%**.

У првој половини 2024. године, **остварени суфицит у спољнотрговинској размени аграрних производа Републике Србије** је износио **619,9 млн евра**, и **за 22,2% је био виши** од суфицита забележеног у истом периоду 2023. године.

Посматрано по регионима, у **АП Војводини је реализовано 41,9%** (1,0 млрд евра) **укупног аграрног извоза Републике Србије** у првој половини 2024. године, односно **35,0%** (649,4 млн евра) **аграрног увоза Републике Србије**.

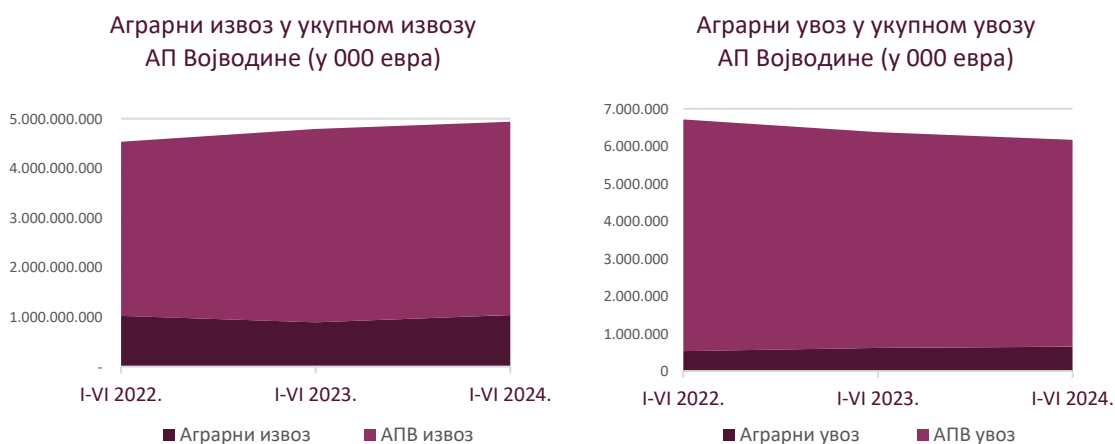
Учешће аграра Војводине у спољнотрговинској размени аграра Републике Србије,
јануар - јун 2024. године

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска **размена аграрног сектора АП Војводине значајно учествује у укупној спољнотрговинској размени АП Војводине** и већ дужи низ година остварује позитиван спољнотрговински биланс.

За шест месеци 2024. године, **учешће аграрних производа у укупном војвођанском извозу износило је 21,0%**, док је **у укупном војвођанском увозу** заступљеност аграра била **10,5%**. **Покривеност увоза извозом аграрних производа у Војводини износи 159,9%**, и виша је за 16,7% од покривености извоза увозом у истом периоду 2023. године.

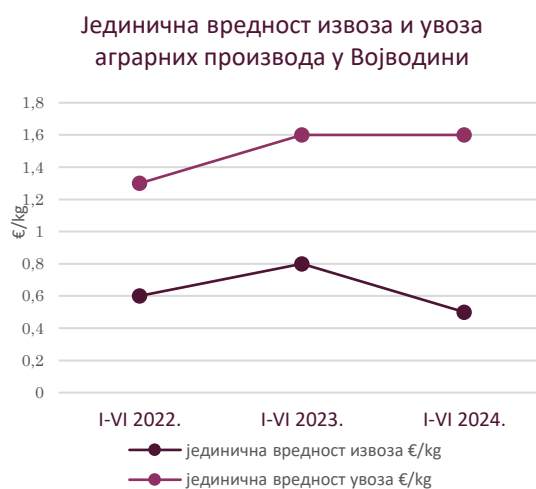
У периоду јануар - јун 2024. године, у Војводини је остварена **укупна размена аграрних производа** у вредности од **1,7 млрд евра**, што је за **11,5% више** од размене забележене у истом периоду 2023. године. Међугодишње, **извоз агара Војводине је повећан за 16,5%**, а **увоз за 4,4%**.

Спољнотрговинска робна размена агара АП Војводине (по КД)

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-VI 2024.	1.038.321	116,5	649.386	104,4	1.687.708	111,5	388.935	144,7
I-VI 2023.	891.128	86,9	622.251	117,1	1.513.379	97,2	268.878	54,5
2023.	1.905.813	91,9	1.217.653	102,9	3.123.465	95,8	688.160	77,2
2022.	2.074.868	111,4	1.183.865	134,9	3.258.733	118,9	891.003	90,4

У првих шест месеци 2024. године, **јединична вредност извоза аграрних производа у Војводини је износила 0,5 €/kg**, а **јединична вредност увоза 1,4 €/kg**. Ниже јединичне вредности извоза у поређењу са вредношћу увоза су показатељ **неповољне структуре извоза аграрних производа АП Војводине** у којој доминирају производи који имају нижу цену (и нижи степен прераде). **За шест месеци 2024. извезена је скоро дупло већа количина аграрних производа у Војводини** (због знатно већег извоза кукуруза и пшенице), али је, због нижих цена, остварена **вредност извоза повећана за свега 16,5%** у односу на исти период 2023. Када је реч о **увозу**, забележене **количине и вредности су повећане за око 4,0% мг.**

Посматрано према областима делатности, у периоду јануар - јун 2024. године, **извоз Производње прехранбених производа**, у вредности од **594,0 млн евра**, био је **на првом месту** у укупном извозу агара Војводине, а за **1,7% је био мањи** у поређењу са истим периодом 2023. године. **На другом месту је извоз Пољопривредне производње**, са оствареним међугодишњим **повећањем вредности извоза за 72,6%**, првенствено због већег извоза кукуруза и пшенице.

Највеће учешће у укупној вредности увоза аграрних производа заузима такође Производња прехранбених производа (учешће 59,1%), али **највеће међугодишње повећање вредности увоза забележило је Шумарство и сеча дрвећа** (за 33,0%), првенствено због већег увоза артикла Дрво неиобрађено или учетворено, од храста, из Хрватске.

Спољнотрговинска размена агара АП Војводине, јануар - јун 2024. године (по областима КД)

Област КД	Извоз			Увоз			Салдо
	Вредност (у 000 евра)	Индекс I - VI 2024 I - VI 2023	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)	Индекс I - VI 2024 I - VI 2023	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)
Производња прехранбених производа	593.990	98,3	57,2%	383.703	102,9	59,1%	210.287
Пољопривредна производња, лов и услужне дел.	352.763	172,6	34,0%	219.561	104,2	33,8%	133.203
Производња пића	67.787	98,2	6,5%	18.342	117,8	2,8%	49.445
Производња дуванских производа	19.464	162,2	1,9%	23.520	125,6	3,6%	-4.056
Шумарство и сеча дрвећа	4.100	373,6	0,4%	2.603	133,0	0,4%	1.496
Рибарство и аквакултуре	218	97,3	0,0%	1.659	66,9	0,3%	-1.441

Водећи извозни производ аграра АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године је **Кукуруз, остали**, који је у односу на исти период прошле године остварио већи извоз, како вредносно (за 291,1%), тако и количински (за 427,6%). Треба напоменути да се **кукуруз налази на четвртом месту у укупном извозу АП Војводине у периоду јануар - јун 2024. године**.

Значајно повећање извоза у периоду јануар - јун 2024. године забележено је и код артикла **Пшеница и наполица**, иако је цена била нижа за 26,1% у поређењу са просечном извозном ценом у периоду јануар - јун 2023. године.

За шест месеци 2024. године, из Војводине је извезено 30.777 тона **Јабука свежих**, у вредности од 19,6 млн евра, што је **за око 51,6% више** него истом периоду 2023. године. Евидентан је и **међугодишњи раст извоза шећера**, цигарета које садрже дуван, као и јечма, осим за сетву.

Из АП Војводине је у шест месеци 2024. године извезено **1.005 тона Дувана, ижиљеног сушеног у сушари**, што је **за 40,8% мање** него у истом периоду прошле године, при чему је и вредносно извоз био мањи за 4,5 млн евра, тј. 39,3%.

Мање количине и вредности извоза забележене су и код артикла **Пиво у судовима до 10 l**, превентивно због мањег извоза у Бугарску и Мађарску. Међугодишње посматрано, извезене су и **мање количине артикала Погаче уљане и други остаци, од семена сунцокрета, Вода, обична и газирана, са додатком шећера, Храна за псе и мачке, за продају на мало**, и то за 21,9%, 22,4% и 46,9%, респективно.

Десет најзаступљенијих производа у аграрном извозу АП Војводине, јануар - јун 2024. године

Назив производа	Вредност (000 евра)	Индекс $\frac{I - VI 2024}{I - VI 2023}$	Учешће (%)	Тежина (t)	Индекс $\frac{I - VI 2024}{I - VI 2023}$
Кукуруз, остали	119.391	391,1	11,5%	688.294	527,6
Остала пшеница и наполица, остало	101.718	199,6	9,8%	542.554	270,2
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млеч. производи=<10%	78.495	92,4	7,6%	26.378	98,4
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	40.757	124,0	3,9%	14.635	131,7
Кукуруз, семенски, обични хибриди	34.885	104,1	3,4%	8.464	101,1
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	31.919	157,8	3,1%	36.904	186,6
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	27.095	105,0	2,6%	25.779	135,3
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	25.801	83,9	2,5%	31.108	111,0
Концентрати беланчевина без млечних масноћа и слично	23.459	100,3	2,3%	13.801	117,9
Пиво, добијено од слада, у боцама до 10l	19.677	103,1	1,9%	33.933	104,3

Највећа вредност увоза у периоду јануар - јун 2024. године забележена је код семенског кукуруза, а када је реч о укупном робном увозу АП Војводине, овај производ се налази на 14. месту. Војводина је у последње две године **од извозника соје постала увозник**. За шест месеци ове године извезено је свега 3.937 тона, а увезено 34.490 тона соје. Од укупне количине увезене соје, **86,7% је увоз из Хрватске**. У периоду јануар - јун 2024. године забележена је и значајно већа количина увоза пшенице и наполице, у односу на исти период 2023. године.

У периоду јануар - јун 2024. године, у поређењу са истим периодом у 2023. години, **увезене су мање количине артикала Млеко и павлака, неконцентрирана, без шећера, мм>3%=<6%, В=<2l** (за -41,4% мг.), Младог кромпира (-21,7% мг.), Црног лука, свежег (-26,4%).

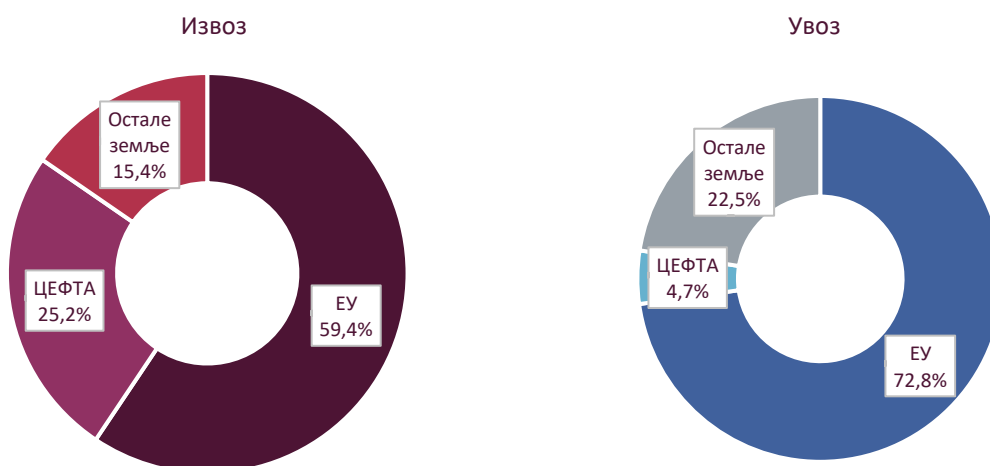
Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине, јануар - јун 2024. година

Назив производа	Вредност (000 евра)	Индекс $\frac{I - VI\ 2024}{I - VI\ 2023}$	Учешће (%)	Тежина (t)	Индекс $\frac{I - VI\ 2024}{I - VI\ 2023}$
Кукуруз, семенски, обични хибриди	31.024	109,1	4,8%	5.866	115,7
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	21.058	119,7	3,2%	6.404	119,5
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	14.817	60,0	2,3%	34.490	78,0
Кафа, непржена, са кофеином	13.880	131,5	2,1%	4.078	110,6
Банане, остале, свеже	13.138	108,2	2,0%	14.327	108,7
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће <3%	12.587	115,8	1,9%	3.692	116,9
Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци	11.336	100,5	1,7%	11.050	108,3
Парадајз, свеж или расхлађен	10.392	109,5	1,6%	6.752	120,0
Уље палмино, остало, течено, за остале сврхе	9.545	89,4	1,5%	8.750	115,8
Цигарете које садрже дуван, остале	9.531	103,0	1,5%	424	104,5

Посматрано **према групама земаља**, у периоду јануар - јун 2024. године, **59,4% укупне вредности извоза аграрних производа АП Војводине усмерено је на тржиште ЕУ** (616,8 млн евра), који је у поређењу са истим периодом претходне године **повећан за 27,8%**. Други најзначајнији партнер АП Војводине, када је у питању извоз аграрних производа, јесу **чланице ЦЕФТА групације, са учешћем од 25,2% у аграрном извозу** (261,5 млн евра) и међугодишњим **повећањем од 5,9%**. Због близине тржишта и традиционалне повезаности, ЦЕФТА регион је значајно тржиште за аграрне производе АП Војводине. **Извоз аграра на остала тржишта** чинио је **15,4%** укупног извоза АП Војводине. Од укупне вредности извоза на остала тржишта, учешће **Руске Федерације** износи 31,6%.

С друге стране, учешће увоза из ЕУ у укупном увозу аграрних производа Војводине у првих шест месеци 2024. године износило је 72,8%, док је **тржиште ЦЕФТА учествовало са свега 4,7%**. Увоз аграрних производа са тржишта осталих земаља чинио је 22,5% укупног увоза аграра у АП Војводини у периоду јануар - јун 2024. године.

Робна размена аграра АП Војводине по групама земаља, јануар - јун 2024. године

На тржиште ЕУ је за шест месеци 2024. године, од примарних пољопривредних производа, **највише извезено кукуруза, пшенице и семенског кукуруза** (ова три производа чине 72,2% укупног извоза примарних пољопривредних производа у ЕУ у посматраном периоду). У односу на исти период 2023. године, забележен је **раст извоза кукуруза и пшенице у ЕУ**. Од **прехранбених производа** највише се извозила **храна за псе и мачке, сојино уље, уље од сунцокрета и шећер**. Од **земаља чланица ЕУ**, у периоду јануар - јун 2024. године **највише се извозило у Румунију, 24,6%** (кукуруз, пшеница, јечам), **Италију, 20,4%** (кукуруз, пшеница и храна за псе и мачке) и **Хрватску, 9,9%** (тестенине, кукуруз семенски, погаче уљане из уља соје).

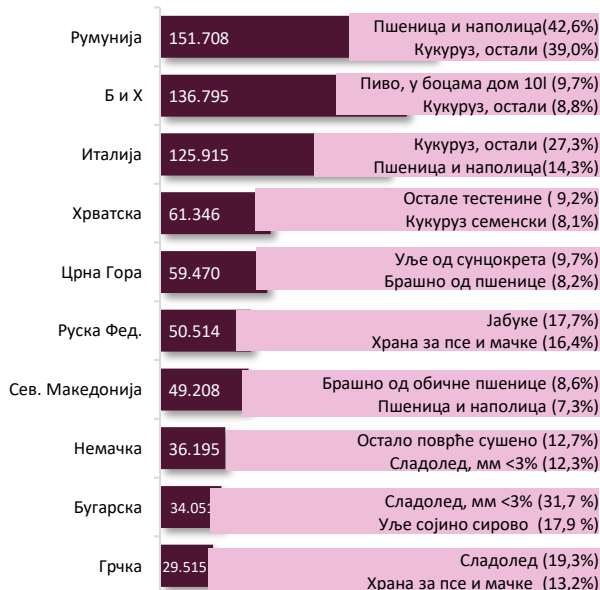
Посматрано **по земљама ЦЕФТА групације, највише се извозило у Босну и Херцеговину, 52,3%**, а најзначајнији извозни производи у БиХ су кукуруз, пиво, пшеница, брашно, уље од сунцокрета. На другом месту у оквиру ЦЕФТЕ је извоз у **Црну Гору (учешће 22,7%)**, где је највећа вредност остварена извозом уља од сунцокрета, брашна од пшенице, цигарета и прерађевина од меса, а на трећем месту је извоз у **Северну Македонију (18,8%)**, где се највише извозило брашно, пшеница и уље од сунцокрета.

Када је реч о увозу, у посматраном периоду **са тржишта ЕУ** од примарних пољопривредних производа **највише се увозила семенски кукуруз, соја у зрну, и семе шећерне репе** (ова три производа су чинила 39,5% укупног увоза примарних пољопривредних производа из ЕУ, за шест месеци 2024). Од **прехранбених производа** највише су се увозили **смрзнуто месо од домаћих свиња; сладолед и брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци**.

Међу земљама **чланицама ЕУ**, у периоду јануар - јун 2024. године, **највише се увозило из Немачке, 17,6%** (семе шећерне репе за сетву, чоколада, сладолед), **Мађарске 11,1%** (кукуруз семенски, соја у зрну, сточна храна) и **Италије, 9,9%** (брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци; јестива свињска маст за индустријску употребу; коже говеђе).

Из **ЦЕФТА региона**, као што је то случај и са извозом, **највише се увози из Босне и Херцеговине (51,6%)**, и то млеко, со и мешавине и теста за пекарске производе. На другом месту је увоз из **Северне Македоније (19,6%)**, а производи који су се највише увозили су вино, парадајз, остало поврће и мешавине без сирћета, мешавине поврћа, јабуке.

Првих десет земаља у извозу аграра АП
Војводине, са два најзаступљенија
извозна производа, I-VI 2024. (000 евра)

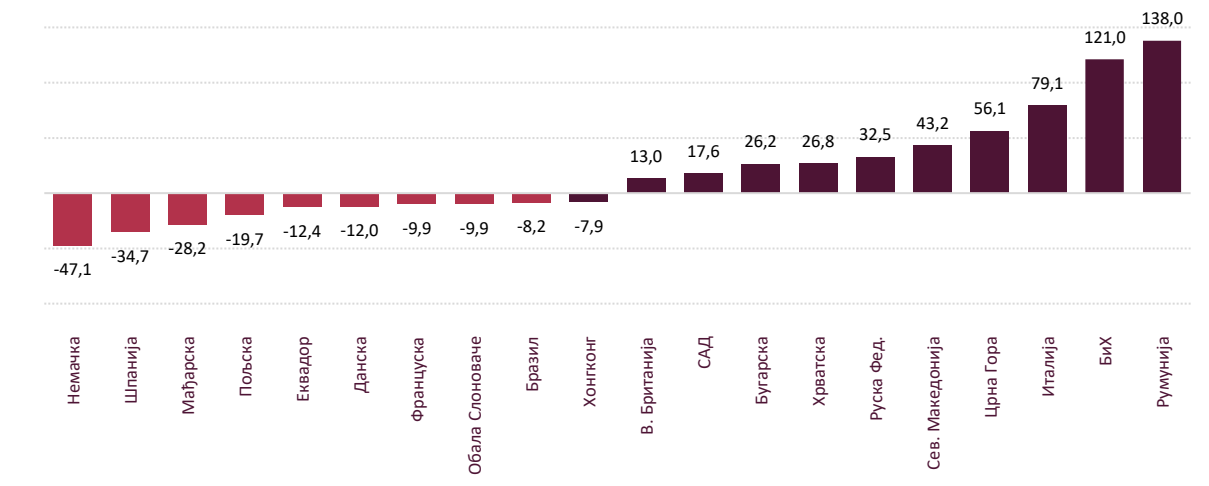
Првих десет земаља у увозу аграра АП
Војводине, са два најзаступљенија
увозна производа, I-VI 2024. (000 евра)

АП Војводина је у периоду јануар - јун 2024. године **извезла аграрне производе у 99 различите земље**, а **увезла из 112 земаља**. **Суфицит** је остварила у размени са **63 земље**, а **дефицит** са **60 земаља**. **Највећи суфицит** је остварен у аграрној размени са **Румунијом** (138,0 млн евра), а **највећи дефицит** у размени аграра са **Немачком** (-47,1 млн евра).

Спољнотрговински биланс аграра АП Војводине по земљама,
јануар - јун 2024. године (у млн евра)

IX. ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у Републици Србији је у другом кварталу 2024. године износио 2.367.170, што је за 0,1% више у односу на исти квартал 2023. године, при чему је и у односу на претходни квартал укупан број запослених био већи за такође 0,1%.

Укупан број запослених у Војводини је у другом кварталу 2024. године износио 595.497 лица, што у односу на исти период 2023. године представља повећање од 0,3%, док је у односу на претходни квартал број запослених у Војводини благо повећан за 0,1%.

У структури регистроване запослености у Војводини у другом кварталу 2024. године, 80% је запослено у правним лицима, 18% су предузетници, запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2% су регистровани индивидуални пољопривредници.

У Војводини је у другом кварталу 2024. године највише запослених регистровано у услужном сектору (61,9%), потом у Индустрији (30,3%), следи сектор Грађевинарства (5,2%), док је најмање запослених регистровано у сектору Пољопривреде (2,6%).

Највећи раст запослености у Војводини забележен је у сектору Административне и помоћне услужне делатности (9,5% мг.) и Здравствена и социјална заштита (8,9% мг.).

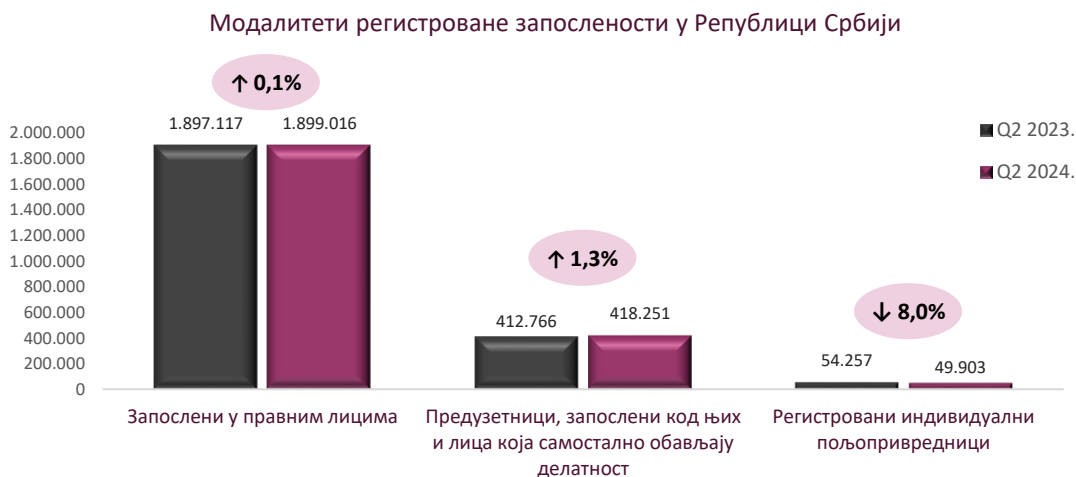

Укупан број запослених у Републици Србији је у другом кварталу 2024. године износио **2.367.170** лица, што је за **3.030** запослених, односно **0,1%** више у односу на исти квартал 2023. године, при чему је и у односу на претходни квартал укупан број запослених био већи за **2.590** лица, такође за **0,1%**.

Регистрована запосленост у приватном сектору у Србији, према подацима за други квартал 2024, износи **1.702.388** млн лица (72% укупне регистроване запослености) и повећана је за око **5,5 хиљада** лица, тј. **0,3%** у односу на исти период прошле године. У јавном сектору, број регистровано запослених у Србији за други квартал ове године износио је **614.879** лица, што је за скоро **2 хиљаде** лица више него у истом периоду прошле године (раст од такође **0,3%** мг.).

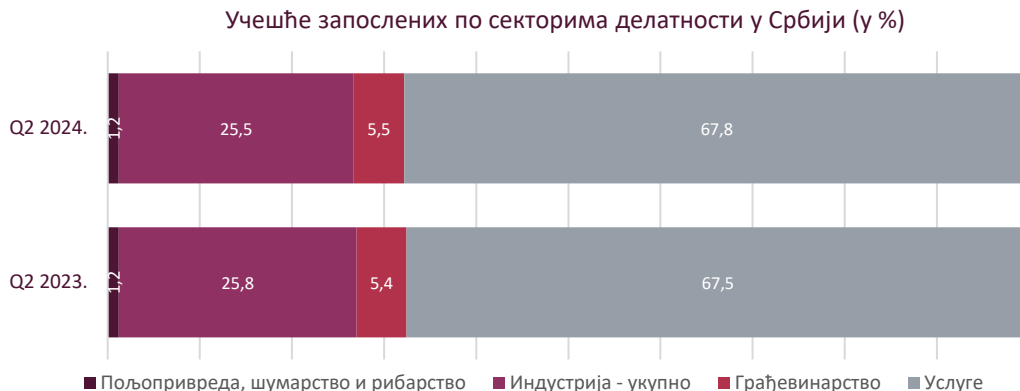
Посматрано према модалитетима запослености, у Републици Србији је у другом кварталу 2024. године, од укупног броја запослених, **1.899.016** (80%) запослено у правним лицима (за **0,1%** више мг.), **418.251** (18%) чине предузетници, лица запослена код њих и лица која самостално обављају делатност (за **1,3%** више мг.), а **49.903** лица (2%) су регистровани индивидуални пољопривредници (за **8,0%** мање мг.).

Посматрано по секторима делатности, највећи број запослених у Србији у другом кварталу 2024. године забележен је у услужним секторима (**67,8%**), затим у индустрији (**25,5%**) и грађевинарству (**5,5%**), а најмање у пољопривреди (**1,2%**). У поређењу са истим периодом претходне године, учешће запослених по секторима делатности је остало готово непромењено.

Уже посматрано, запосленост је у Србији у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период 2023. године, **највише повећана** у сектору **Стручне, научне и техничке делатности, за 8,9%**, тј. око 12 хиљада лица, и у сектору **Здравствена и социјална заштита, за 7,8% мг.**, тј. око 13 хиљада лица, док је **највеће међугодишње смањење запослености** забележено у сектору **Административне и помоћне услужне делатности, за 9,5%**, тј. за око 11 хиљада лица.

Посматрано по статистичким територијалним јединицама, **највећи број запослених** у Србији у другом кварталу ове године регистрован је у **Београдском региону (36%)**, затим у **Региону Војводине (25%)**, следи **Регион Шумадије и Западне Србије (23%)**, док је најмање запослених регистровано у **Региону Јужне и Источне Србије (16%)**. У односу на други квартал 2023. године, запосленост је **благо повећана** у свим регионима Републике Србије (највише у **Београдском региону, за 0,5%**, тј. око 4,5 хиљаде лица), **осим у региону Јужне и Источне Србије, где је забележено смањење запослености за 0,9%**, тј. око 4 хиљаде лица.

Запосленост по регионима Републике Србије, други квартал 2024. године

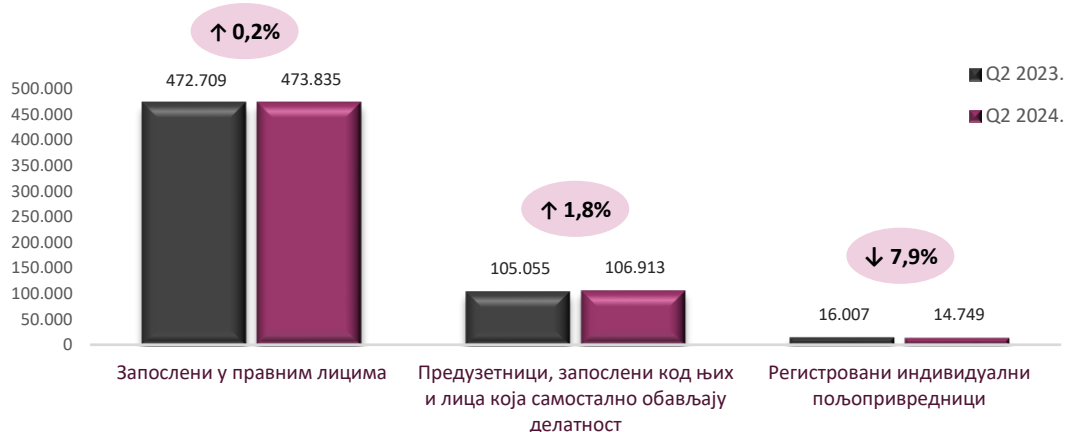
Укупан број запослених у Војводини је у другом кварталу 2024. године износио 595.497 лица, што у односу на исти период 2023. године представља **повећање од 0,3%** (око 2 хиљаде лица), док је у односу на претходни квартал број запослених у Војводини био **благо повећан, за 0,1%** (око 600 лица).

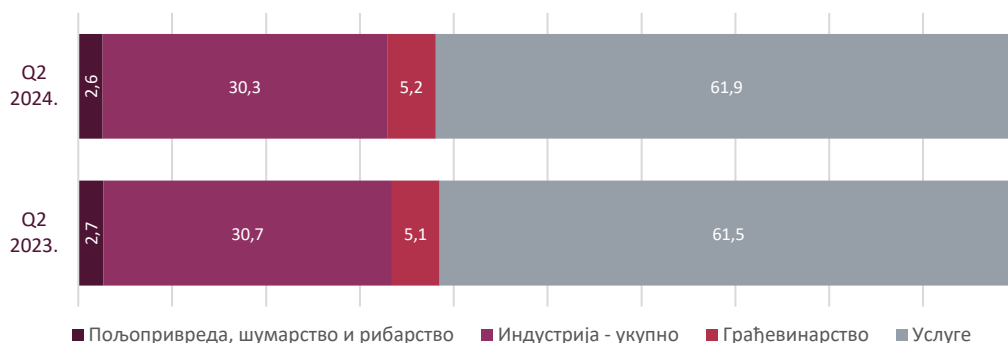
Према модалитетима запослености, у Војводини је највише запослених регистровано у правним лицима (473.835 лица, односно 80% у другом кварталу 2024), што је у односу на исти период 2023. године за 0,2% више. Предузетника, запослених код њих и лица која самостално обављају делатност је у Војводини 106.913 (18%), што је за 1,8% више м.г., док је регистрованих индивидуалних пољопривредника 14.749 (2%), што је за 7,9% мање м.г.

Модалитети регистроване запослености у Војводини, међугодишњи раст

Посматрано по секторима делатности, у Војводини је у другом кварталу 2024. године највише запослених регистровано у услужном сектору (61,9%), потом у Индустрији (30,3%) и Грађевинарству (5,2%), док је најмање запослених у сектору Пољопривреде (2,6%). Структура регистроване запослености по секторима делатности у Војводини је готово непромењена у односу на исти период 2023. године.

Учешће запослених по секторима у Војводини (у %)

Уже посматрано, у Војводини је највећи број запослених регистрован у Прерађивачкој индустрији (27,3% у другом кварталу 2024. године), потом у сектору Трговине на велико и трговине на мало (16,0% од укупно запослених), а следи запосленост у сектору Здравствене и социјалне заштите (7,6%) и сектору Образовања (6,4%). Најмање запослених је у Војводини у посматраном периоду регистровано у сектору Пословање некретностима (0,3%).

Запосленост је у Војводини у другом кварталу 2024. године, у односу на исти период прошле године, највише повећана у сектору Административне и помоћне услужне делатности, за 9,5%, и у сектору Здравствена и социјална заштита, за 8,9% м.г. С друге стране, највеће међугодишње смањење запослености забележено је у сектору Образовање (-6,9%) и сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство (-3,4%).

Запосленост по секторима делатности у Војводини и мг. стопе раста,
други квартал 2024. године

Стопа запослености у Републици Србији је у првом кварталу 2024. године износила 50,9%, што представља раст од 1,4 п.п. у односу на први квартал претходне године, према последњим подацима Анкете о радној снази РЗС-а.

Стопа запослености у АП Војводини је у првом кварталу ове године износила 51,2% и у поређењу са истим кварталом 2023. године била је већа за 1,8 п.п.

Х. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

На крају јуна 2024. године, у Републици Србији је према евиденцији НСЗ-а било 370.611 активно незапослених лица, што је за 7,9% мање у односу на јун 2023. године. У Војводини је у исто време на евиденцији НСЗ-а забележено 76.475 активно незапослених лица, што је за 6,2% мање у односу на јун прошле године.

Група занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији су Програмери (26% укупно пријављених потреба за запошљавањем на крају јуна 2024).

Посматрано по општинама, највећи удео незапослених је присутан у Граду Новом Саду (12,5%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица Војводине, на крају јуна 2024. године, 54% су жене, а 46% мушкарци.

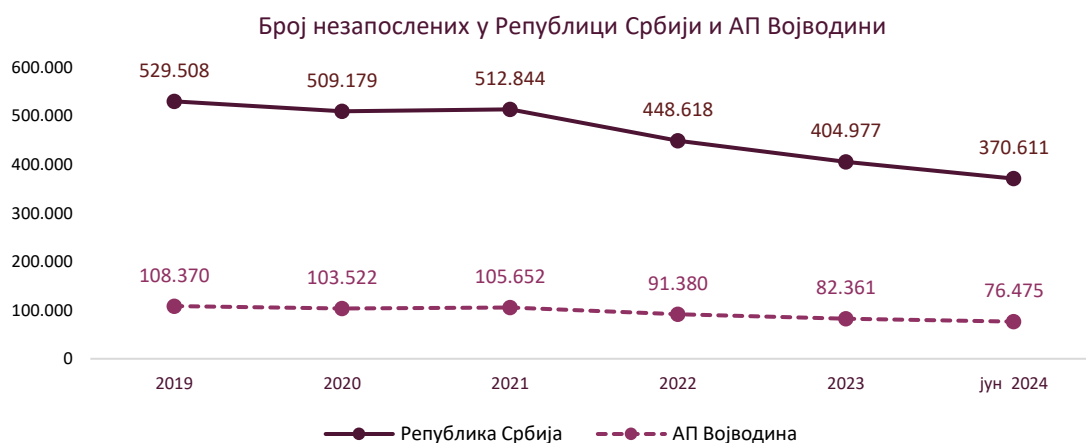
У укупном броју активно незапослених лица Војводине, највише су заступљена лица са завршеним основним образовањем (32%), а најмање лица са завршеним докторским студијама (0,04%).

Према подацима НСЗ-а, последњих година приметан је **тренд смањења незапослености**, како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу Војводине. **На крају јуна 2024. године забележен је мањи број незапослених лица у односу на јун прошле године.**

У Републици Србији је на крају јуна 2024. године на евиденцији НСЗ-а било 370.611 активно незапослених лица, што је **за 31.884 лица, односно за 7,9% мање** у односу на јун 2023. године. Посматрано према регионима, **највећи број незапослених лица у јуну 2024. забележен је у Региону Шумадије и Западне Србије (132.173)**, а **најмањи у Београдском региону (40.216)**.

У Војводини је на крају јуна 2024. године регистровано 76.475 активно незапослених лица, што је **за 5.079 лица, односно за 6,2% мање** у односу на јун прошле године.

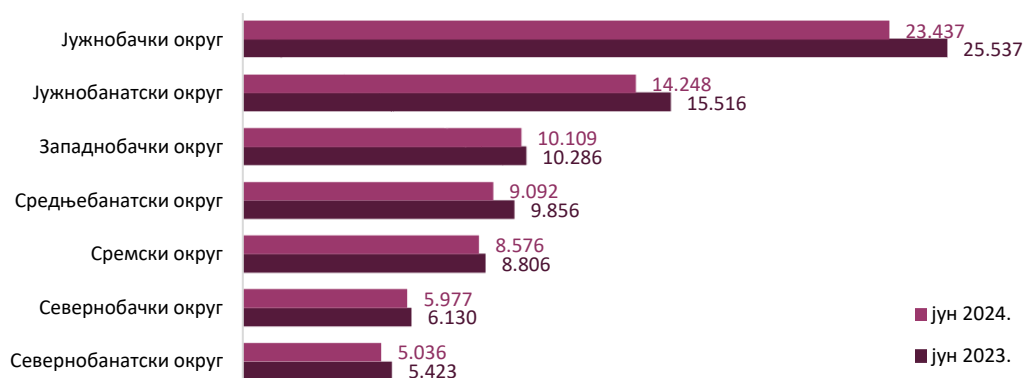
Група занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији су Програмери (26% укупно пријављених потреба за запошљавањем у јуну 2024. године).

Незапосленост је у јуну 2024. године, у односу на јун прошле године, смањена у сваком округу АП Војводине појединачно посматрано. Највеће међугодишње смањење забележено је у Јужнобачком и Јужнобанатском округу (за по -8,2% мг.), следи Средњебанатски округ (-7,8% мг.), затим Севернобанатски округ (-7,1% мг.), Сремски округ (-2,6% мг.), Севернобачки округ (-2,5% мг.) и на крају Западнобачки округ, где је незапосленост смањена за 1,7% у односу на јун прошле године.

Број активно незапослених лица према окрузима АП Војводине

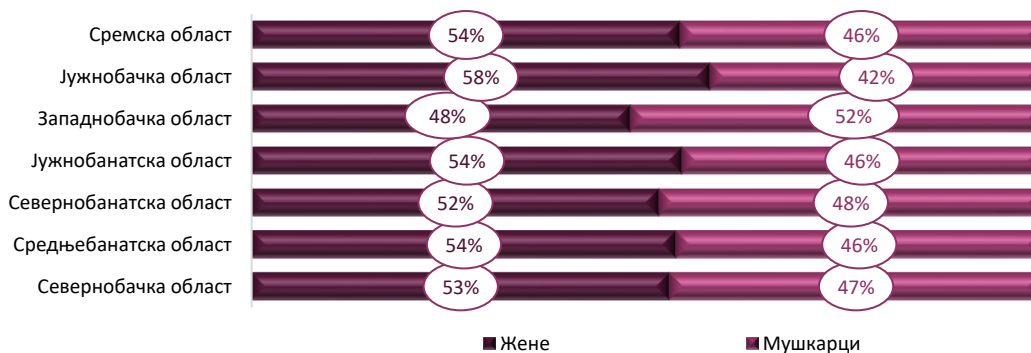
Посматрано према општинама, у Војводини је највећи број незапослених регистрован у Граду Новом Саду (12,5% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по окрузима АП Војводине, јун 2024. године

Округ	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у округу	Општина са највећим бројем незапослених лица у округу
АП Војводина	76.475	-	-
Севернобанатски	5.036	Ада (342)	Киkinда (1.983)
Севернобачки	5.977	Мали Иђош (1.343)	Суботица (3.234)
Сремски	8.576	Пећинци (450)	Ср. Митровица (1.969)
Средњебанатски	9.092	Нова Црња (900)	Зрењанин (4.431)
Западнобачки	10.109	Озаци (1.404)	Сомбор (4.192)
Јужнобанатски	14.248	Опово (567)	Панчево (4.394)
Јужнобачки	23.437	Ср. Карловци (244)	Нови Сад (9.593)

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица АП Војводине према подацима за јун 2024. године, **54% су жене, а 46% мушкарци**. У свим окрузима Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу, осим у Јужнобачком округу, где је нешто приметнија разлика (58% чине жене, а 42% мушкарци).

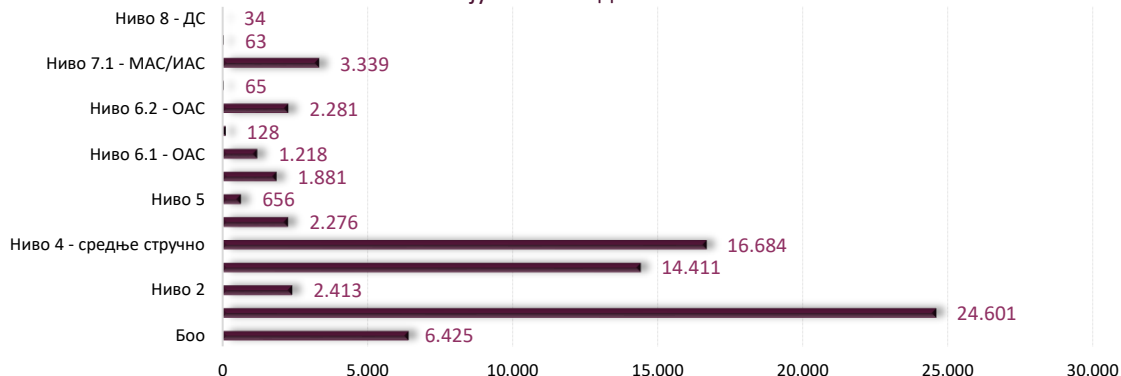
Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу и областима АП Војводине, јун 2024. године

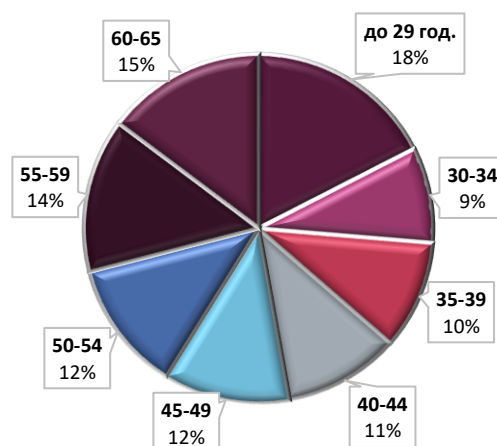
Посматрано према нивоима квалификације⁹, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица са завршеним основним образовањем (32%), док најмање учешће заузимају лица са завршеним докторским студијама (0,04%).

Структура незапослених лица према нивоу квалификације у Војводини, јун 2024. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини, према подацима за јун 2024. године, **18% активно незапослених лица чине млади до 29 година старости**. У групи старости **30-39 година**, активно тражи запослење **19% незапослених**. **Незапослена лица** која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости **50-65 година** и они чине **41% укупног броја незапослених**.

Незапослена лица према старости у Војводини, јун 2024. године

Посматрано према трајању незапослености, на крају јуна 2024. године, у Војводини је **37% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће**, док је преосталих **63% на посао чекало дуже од годину дана**.

Стопа незапослености у Републици Србији је у првом кварталу 2024. године износила 9,4%, што је за 0,6 п.п. мање у односу на први квартал 2023. године.

У складу са степенима развијености региона, **Регион Јужне и Источне Србије у првом кварталу 2024. године имао највишу стопу незапослености (13,5%), наспрот Београдском региону где је стопа незапослености најнижа (6,5%).**

У Војводини је стопа незапослености у првом кварталу 2024. године износила 9,6% и у односу на исти период прошле године била је већа за 0,8 п.п.

⁹ **Боо** - без стеченог основног образовања и васпитања; **Ниво 1** - основно образовање и васпитање/основно образовање одраслих; **Ниво 2** - стручно оспособљавање до једне/образовање за рад до две године; **Ниво 3** - средње стручно образовање у трајању од три године; **Ниво 4** - средње стручно/уметничко образовање у трајању од четири године; **Ниво 5** - специјалистичко/мајсторско образовање од једне, односно две године; **Ниво 6.1** - основне струковне студије обима од 180 ЕСПБ; **Ниво 6.1** - основне академске студије обима од 180 ЕСПБ; **Ниво 6.2** - специјалистичке струковне студије I степена обима од 60 ЕСПБ; **Ниво 6.2** - основне академске студије обима од 240 ЕСПБ; **Ниво 7.1** - мастер струковне студије - обима од 120 ЕСПБ; **Ниво 7.1** - МАС обима од 60 или 120 ЕСПБ или ИАС од 300 до 360 ЕСПБ; **Ниво 7.2** - специјалистичке академске студије обима од 60 ЕСПБ; **Ниво 8** - докторске студије обима од 180 ЕСПБ.

XI. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Републици Србији је у периоду јануар - мај 2024. године износила 133.477 динара, а просечна нето зарада 96.735 динара. У поређењу са истим периодом претходне године, просечна бруто зарада у Србији номинално је повећана за 15,3%, а реално 9,5%, док је просечна нето зарада номинално већа за 15,2%, односно 9,4% реално.

Највиша просечна зарада у Србији у првих пет месеци 2024. године забележена је у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 386.031 динара бруто, односно 283.616 динара нето.

У Војводини је просечна бруто зарада у првих пет месеци 2024. године износила 126.267 динара, а просечна нето зарада 91.362 динара. У поређењу са истим периодом 2023. године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од по 15,0%.

Највишу просечну нето зараду у периоду јануар - мај 2024. забележио је Јужнобачки округ (101.571), док је најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу (79.217).

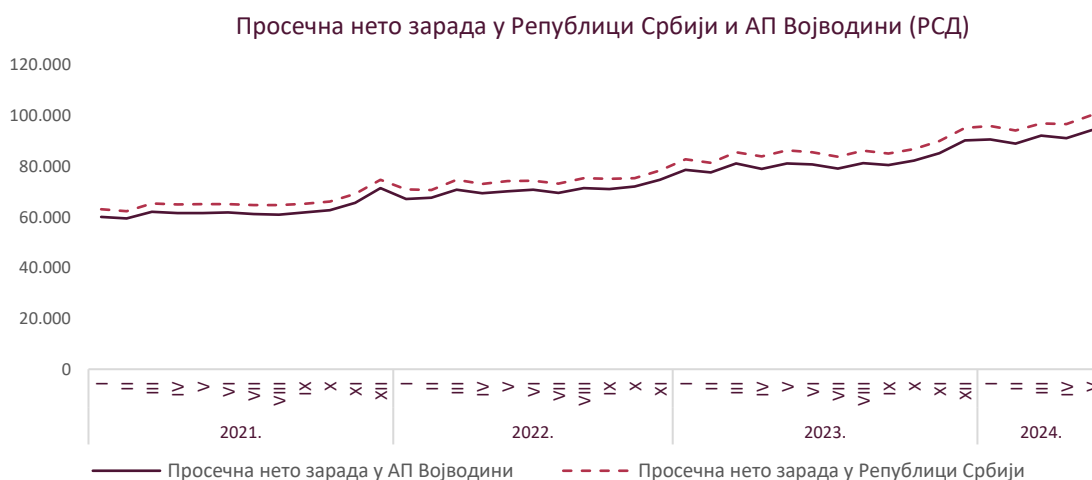

Посматрано по општинама, највишу просечну нето зараду у посматраном периоду имао је Град Нови Сад (112.930 динара), док је најнижа просечна нето зарада забележена у Бачу (72.767 динара).

Просечна бруто зарада у Републици Србији је у мају 2024. године износила 138.332 динара, а просечна нето зарада 100.170 динара. У односу на мај 2023. године, просечна бруто зарада номинално је већа за 16,3%, а реално за 11,3%, док је просечна нето зарада номинално повећана за 16,2%, односно 11,2% реално. У односу на претходни месец април, просечна бруто зарада у Србији је у мају 2024. номинално била већа за 3,7%, а док је реални раст износио 3,3%. Медијална нето зарада за мај 2024. године износила је 77.571 динар, што значи да је 50% запослених остварило зараду до наведеног износа.

У АП Војводини је у мају 2024. године просечна бруто зарада износила 130.422 динар (за 5,7% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 94.248 динара (за 5,9% мање од републичког просека). У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто и нето зарада за мај 2024. године, номинално су веће за 16,3% и 16,2% респективно. У поређењу са претходним месецом, просечна бруто зарада у Војводини је у мају 2024. била виша за 3,6%, а нето зарада за 3,5%.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је за период јануар - мај 2024. године износила 133.477 динара, а просечна нето зарада 96.735 динара. Раст просечне бруто зараде у Војводини у првих пет месеци ове године, у односу на исти период прошле године, износио је 15,3% номинално, односно 9,5% реално, док је просечна нето зарада повећана за 15,2% номинално, односно 9,4% реално. Раст нето зарада је био вођен растом зарада и у јавном сектору (15,3% мг.) и у приватном сектору (15,2% мг.).

Посматрано по областима делатности, у Републици Србији је у периоду јануар - мај 2024. године највиша просечна нето зарада забележена у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 283.616 динара, која је у односу на исти период 2023. била виша за 26.699 динара, тј. 10,4%. На другом месту је зарада у Ваздушном саобраћају, у износу 200.323 динара нето, која је за 15,3% повећана мг., а затим у области Научно истраживање и развој, у износу од 195.751 динара нето, што је за 10,8% више мг. У свим областима делатности, из групе првих пет по висини зараде, у првих пет месеци 2024. године, у односу на исти период претходне године, забележено је повећање просечне нето зараде.

Најнижа просечна нето зарада у периоду јануар - мај 2024. године забележена је у области Остале услужне делатности, у износу од 53.336 динара, која је у односу на исти период прошле године била већа за 6.753 динара, тј. 14,5%.

Највише просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности,
јануар - мај 2024. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	386.031	283.616
Научно истраживање и развој	270.243	195.751
Ваздушни саобраћај	269.449	200.323
Производња дуванских производа	234.949	170.933
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	225.469	165.091

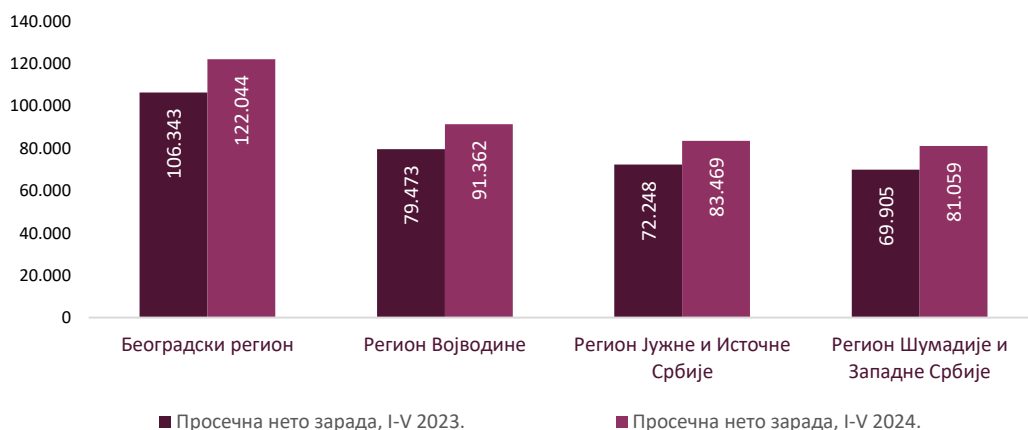
Најниже просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности,
јануар - мај 2024. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Остале личне услужне делатности	74.449	53.336
Делатност припремања и послуживања хране и пића	75.300	54.619
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	78.930	57.469
Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству	81.663	58.477
Производња одевних предмета	83.964	61.241

Просечна нето зарада повећана је у првих пет месеци 2024. године, у односу на исти период 2023. године, како на нивоу целе земље, тако и **на нивоу сваког региона** Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде** евидентиран је у **Региону Шумадије и Западне Србије** (за 16,0%), а **најмањи у Београдском региону** (за 14,8%).

У периоду јануар - мај 2024. године, **једино је Београдски регион имао већу просечну нето зараду од републичког просека**, и то за 25.309 динара, односно 26,2%.

Просечна нето зарада по регионима Републике Србије

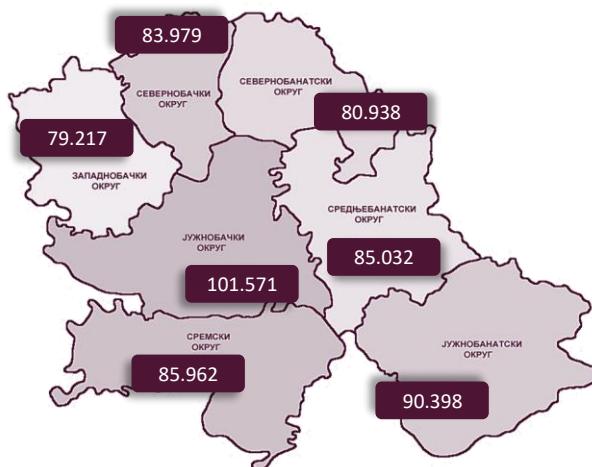
У АП Војводини је просечна бруто зарада обрачуната у периоду јануар - мај 2024. године износила 126.267 динара (за 5,4% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 91.362 динара (за 5,6% мање од републичког просека). У поређењу са истим периодом 2023. године, просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од по 15,0%.

Посматрано по окрузима, највишу просечну нето зараду у Војводини у периоду јануар - мај 2024. године имао је Јужнобачки округ, у износу од 101.571 динара (за 14,5% више мг.), док је најнижа просечна нето зарада забележена у Западнобачком округу, у износу од 79.217 динара (за 14,5% више мг.).

Једино је Јужнобачки округ у посматраном периоду забележио нето зараду вишу од војвођанског просека (за 10.209 динара, тј. 11,2%).

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, јануар - мај 2024. године

Посматрано по општинама, у периоду јануар - мај 2024. године **највишу просечну нето зараду у Војводини имао је Град Нови Сад, у износу од 112.930 динара**, која је за **14,3%** била виша него у истом периоду прошле године, а уједно за **23,6%** већу од војвођанског просека, док је **најнижа просечна нето зарада забележена у Бачу, у износу од 72.767 динара**, која је за **15,8%** виша него у истом периоду прошле године, а уједно за **20,4%** нижа од војвођанског просека за исти период.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у периоду I-V 2024. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у периоду I-V 2024. (РСД)

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indexs/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statistiki_bilteni_nsz.cid667;
5. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpolj.gov.rs/>;
6. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
7. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
8. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
9. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>;
10. Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије, <https://www.psss.rs/>.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Служба за привредна кретања и економске односе са иностранством

Број: 05/4-10/8-2024